

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

«Sigues esclau del saber si vols ser veritablement lliure»
Sèneca

Any XXX • Núm. 1.540 • 2,20 €

26 • març • 2009

La teoria de l'evolució, compatible amb la fe

Recentment s'ha celebrat un congrés internacional sobre *L'evolució biològica. Fets i teories*, a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. La importància d'aquest congrés rau en el fet que es tracta d'una iniciativa catòlica que ha reunit, en el marc d'una universitat pontifícia, els principals experts en el camp de l'evo-

«Darwin es pot conciliar amb el Gènesi»

lució biològica en el vessant científic, antropològic, filosòfic i teològic. Per part catalana hi han participat el Dr. Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall, i el Dr. Jordi Iglesias, oncòleg de la Clínica Corachán de Barcelona.

Pàg. 8 i 9

Restauració a fons de l'Hospital de Sant Pau

Pàg. 20-21

Els Focolars celebren 50 anys a Catalunya

El 14 de març es va celebrar l'acte amb motiu del 50è aniversari de l'arribada dels Focolars a Catalunya, que va coincidir també amb el primer aniversari del traspàs de Chiara Lubich. Al Conservatori Municipal de Música de Barcelona, focolarins i simpatitzants van abarrotar l'auditori per celebrar la presència i el do de Déu a l'Església del moviment Focolar. Com deien els presentadors de l'acte, la recerca constant de l'home per trobar sentit a allò que l'envolta només troba resposta en Jesucrist, en l'amor recíproc.

Pàg. 19

Benet XVI abraça l'Àfrica

Al tancament d'aquesta edició el Papa tot just començava la seva visita apostòlica al continent africà. Aquest viatge constava de dues etapes: una primera al Camerun, per lliurar l'instrument de treball de la II Assemblea Especial per a Àfrica del Sínode dels Bisbes. El destí següent era Angola, país del qual el Papa va dir que la seva visita «suposarà una abraçada al continent africà sencer».

Pàg. 7

LA FIGURA DE SANT PAU AL CINEMA I A LA TELEVISIÓ

Pàg. 3, 4 i 5

Michel Sabbah parla a Andorra del conflicte araboisraelià **Pàg. 17**

Campanya de l'Església a favor de la vida

La Conferència Episcopal Espanyola (CEE) ha impulsat la campanya «Protegeix la meua vida!» amb l'objectiu de contribuir a la il·luminació, a l'aclariment i a l'enfortiment de la consciència de tots sobre la necessitat de protegir la vida dels qui han de néixer. En aquest número recollim també dues iniciatives més en favor

de la vida. D'una banda, el Consell Pastoral Diocesà de l'arxidiòcesi de Tarragona ha publicat una nota contra la nova llei de l'avortament, i de l'altra, el cardenal Lluís Martínez Sistach ha escrit la carta dominical *L'avortament és més que una qüestió religiosa*.

Pàg. 10 i 23

Sumari

Pàg. 22 Testimoni de Mn. Andreu Oliveras, un cop absolt

Pàg. 24 Lleida: 50 anys de l'església del Carme

Pàg. 28 Tarragona: reoberta al culte la capella del Santíssim de la catedral

Pàg. 29 Barcelona: exposició a la Claret sobre religions i ètica global

Pàg. 32 «Bíblia i cultura», una mostra a l'arxiprestat de la Cisa

Editorial

La humil confessió de Benet XVI

El Sant Pare ha escrit una carta als bisbes de l'Església catòlica sobre la remissió de l'excomunió dels quatre bisbes consagrats per l'arquebisbe cismàtic Marcel Lefebvre on deplora els errors de comunicació i la virulència de les reaccions que s'han suscitat. El to de la missiva és, alhora, d'humilitat i de fermesa, i revela una innegable tristor; és el to d'un Pastor que parla amb franquesa i lleialtat amb els seus germans en l'episcopat sobre la sort d'uns germans separats que el fan patir. La carta aclareix que «fins que les qüestions relatives a la doctrina no s'aclareixin [la no-acceptació del Concili Vaticà II] la Fraternitat no té cap estatut canònic dins de l'Església i els seus ministres, encara que hagin estat alliberats de la sanció eclesiàstica, no exerceixen legítimament cap ministeri en l'Església». El fet que el cas Williamson (el bisbe lefebvrià que minorava la gravetat de l'holocaust) se sobreposés a la remissió de l'excomunió «va aparèixer de manera inesperada com quelcom totalment divers: com la negació de la reconciliació entre cristians i jueus».

El Papa aprofita per manifestar, en canvi, «que tots els passos de reconciliació entre els cristians i jueus que s'han fet a partir del Concili han estat compartits i promoguts des del principi com un objectiu del meu treball personal teològic». En aquest sentit, Benet XVI, se situa en plena continuïtat amb els gestos i pronunciaments del seu predecessor, Joan Pau II, que recordem-ho, fou el primer Papa, després de sant Pere, a posar els peus en una sinagoga, la de Roma, que va anomenar als hebreus «els nostres germans grans» i que va completar el reconeixement del Vaticà de l'Estat d'Israel. També el papa Wojtyła va reconèixer les responsabilitats històriques de l'Església en la persecució de jueus i parlant a la sinagoga de Roma, va deplorar les discriminacions contra els jueus de part dels seus predecessors.

Tot glossant la carta als Gàlates (5,13-15), el Papa lamenta que, arran d'aquest cas, el «mossegar i devorar» que denunciava l'apòstol dels gentils, «existeixi també avui en l'Església com a expressió d'una llibertat mal interpretada». Es pregunta el Papa si no hem d'aprendre novament l'ús de la llibertat i de la prioritat suprema: l'amor. Amb un estil paternal i pastoral, el Successor de Pere es pregunta també sobre la Fraternitat de sant Pius X: «Podem simplement excloure'ls com a representants d'un grup marginal radical, de la recerca de la reconciliació i de la unitat? Què serà d'ells després?»

Però, més enllà d'aquesta qüestió, que no deixa de ser conjuntural, Benet XVI aprofita la missiva per recordar als membres del col·legi episcopal quina és la màxima prioritat del seu pontificat: «Fer present Déu en aquest món i obrir als homes l'accés a Déu.» I diu que aquesta prioritat inclou l'ecumenisme, definit pel mateix Pontífex com «l'esforç que tendeix al testimoniatge comú de fe dels cristians» i el diàleg interreligiós «la necessitat que tots els qui creuen en Déu cerquin junts la pau, intentin atansar-se els uns als altres per caminar junts».

La relació amb els lefebvrians, doncs, més enllà d'una qüestió doctrinal, sens dubte greu, ha provocat un debat en l'Església que pot ser purificador. També el Papa confessa a la carta, amb la sinceritat d'un ancià que valora les noves tecnologies: «M'han dit que seguir amb atenció les notícies accessibles per internet hauria donat la possibilitat de conèixer a temps el problema. D'aquí en trec la lliçó que, en el futur, la Santa Seu ha de prestar més atenció a aquesta font de notícies.» En síntesi, com ha escrit el cardenal de Viena, Christoph Schönborn: «Les crisis són sempre moments on cal prendre decisions... les crisis poden ser portadores d'oportunitats; en darrer anàlisi, són saludables.»

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la **UCIP**
International Catholic Union of Press

Membre de l'**APPEC**
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Sigues esclau del saber si vols ser veritablement lliure»

(Sèneca. Polític, moralista i dramaturg hispanoromà. Segle I)

Unes altres paraules, bellament inspirades i dignes de fer-nos-les tan nostres com els aliments que ens enforteixen, són les següents de l'escriptor i naturalista francès Bernardin de Saint-Pierre (1737-1814), extretes de la seva novel·la mundialment coneguda *Pau i Virgínia*, que diuen així: «Les lletres són un socors del cel. Són raigs de la saviesa que governa l'univers, i l'ésser humà, inspirat per un art celestial, ha

sabut transportar-los a la terra. A semblança dels raigs solars, ens il·luminen, ens alegren i ens donen escalf: són un foc diví.» Em plau concloure tot això dit amb aquesta sentència de Ciceró: «No n'hi ha prou d'adquirir la saviesa; també cal dur-la a la pràctica.» Així és com serem «savis, lliures i solidaris amb els nostres pròxims»!

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Sant Pau en imatges

■ Anàlisi detallada de la presència de l'apòstol dels pobles a la pantalla gran i petita

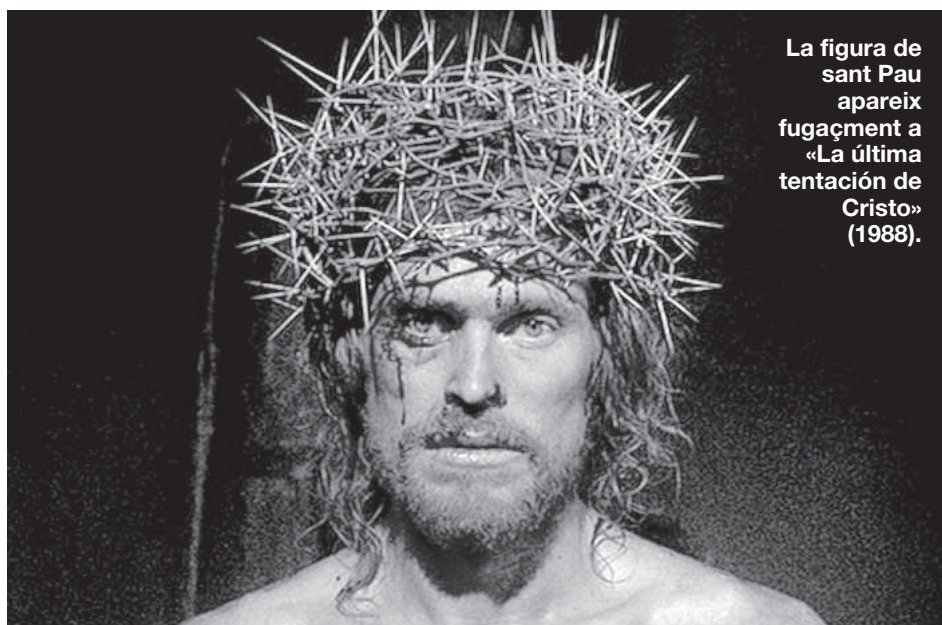
Peio Sánchez

En ple any paulí volem oferir algunes pistes per conèixer la presència de sant Pau a la pantalla gran i petita. Davant d'aquesta ocasió privilegiada per escoltar i aprendre de sant Pau, ens sembla interessant conèixer-ne la presència en la filmografia. Així a la primera part descobrim algunes presències amagades ja sigui en els guions com en la influència temàtica. A la segona part ens referim a les pel·lícules que han intentat mostrar l'apòstol, la seva personalitat, el seu camí evangeliador i les seves paraules.

Al llarg de la història del cinema comptem amb algunes pel·lícules en què sant Pau hi apareix fugaçment. Així a *La última tentación de Cristo* (1988), de Martin Scorsese, Jesús, durant el seu somni-temporació a la creu, veu Pau difonent i transformant el seu missatge. També a la pel·lícula *Quo Vadis?* (1951), de Mervyn LeRoy, que adapta la novel·la de l'escriptor catòlic i premi Nobel Henryk Sienkiewicz, veiem Pere i Pau predicant Jesucrist i afrontant la persecució dels cristians després de l'incendi de Roma. Igualment en la més recent *En busca de la tumba de Cristo* (2006), de Giulio Base, apareix sant Pau, interpretat en aquest cas per Fernando Guillén, i a la sèrie televisiva *Roma* (2005-2007), sobre el període històric que envolta la violenta transformació de la República romana en Imperi romà, veiem l'expansió del cristianisme així com la figura de Pau, que apareix en dos episodis. La figura de sant Pau també és al·ludida al film brasiler *Irmãos de Fé* (2004), de Moacyr Góes, on un jove delinqüent que es diu Pau, després de ser ferit, és acollit per un sacerdot que el convida a llegir els Fets dels Apòstols, cosa que l'identificarà amb l'apòstol de qui porta el nom i provocarà una experiència que li canviarà la vida.

Textos paulins en els guions

Un altre aspecte interessant és reconèixer en els guions del cinema la presència dels textos paulins. Comencem amb el famós text de 1Co 13,2-13, que és recitat en tota la seva extensió després de la conversió de Rodrigo de Mendoza (Robert de Niro) a *La missió* (1986), de Roland Joffé. Arran del canvi que implica passar de perseguir i matar indis a estar disposat a donar la vida per ells, el nou admès com a jesuïta escolta aquest himne que ofereix al pare Gabriel (Jeremy Irons), contemplant la vida pacífica dels indis als poblats guaranis de les reduccions de San Miguel i de San Carlos, situats per damunt de les cascades de l'Iguaçú. Igualment aquest text serveix de lletra per a l'himne de la reunificació europea, que és el motiu musical central de *Tres colors: Blau* (1993), de Krzysztof Kieslowski. Els cors

La figura de sant Pau apareix fugaçment a «La última tentación de Cristo» (1988).

La música central de «Blau» (1993) conté l'himne a la caritat de sant Pau.

Bergman, a «Como en un espejo» (1961), té referències a textos paulins.

l'entonen en el grec original i implica un cant a la vida i l'amor més enllà del dolor que experimenta Julie (Juliette Binoche) després de la mort del seu marit i la seva filla en un accident de trànsit.

També a *Adiós muchachos* (1987), de Louis Malle, un grup de nens jueus és acollit durant l'ocupació alemanya a l'in-

ternat del col·legi dels Pares Carmelites a Fontainebleau, cosa que origina les protestes d'algunes famílies benestants que veuen perillar els seus fills. El carmelita que presideix l'Eucaristia els prepara durant l'homília al patiment i denuncia la comoditat d'alguns d'ells amb referències evangèliques insistents. I acaba dient:

«No et deixis vèncer pel mal; al contrari, venç el mal amb el bé» (Rm 12,21). També a la pel·lícula de Roberto Rossellini, *Francesco, joglar de Déu* (1950), la cita introductòria serà: «Déu, per confondre els savis, ha escollit els qui el món té per ignorants; per confondre els forts, ha escollit els qui són febles als ulls del món. Déu ha escollit gent que no compta, els qui el món menysprea, ha escollit els qui no són res per anul·lar els qui són alguna cosa» (1Co 1,27-28). Amb aquesta cita paulina es vol expressar la síntesi de l'esperit franciscà, cosa que repetirà Liliana Cavani a *Francesco* (1989), quan el sant, a l'entrevista amb un superficial Innocenci III, indica el desig de «revestir-me de l'home nou» (Ef 4,24).

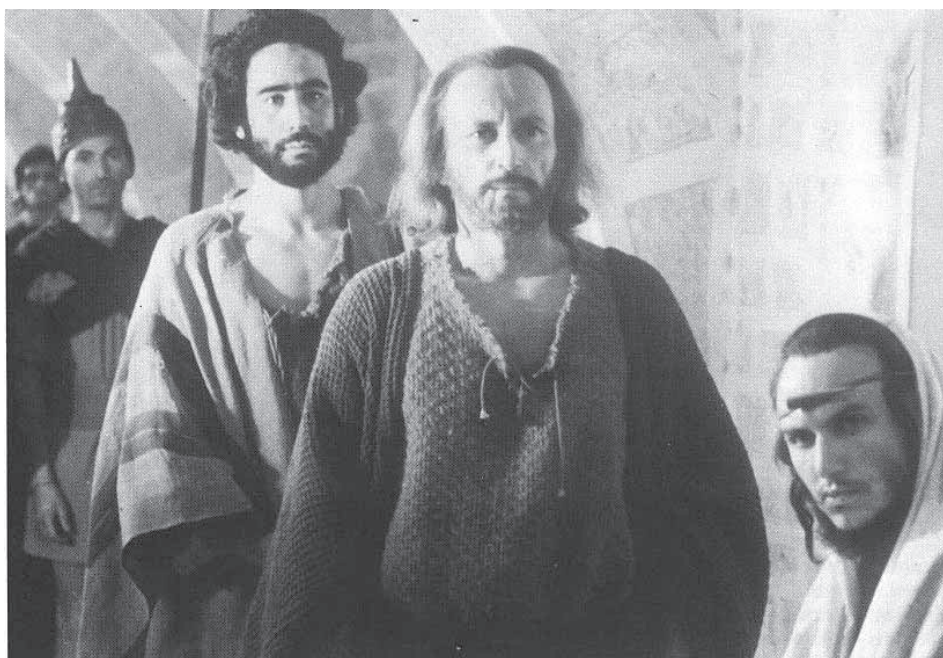
El cinema acostuma a citar, a vegades, les paraules paulines d'invitació a la penitència. Així a *Faust* (1926), de F. W. Murnau, apareix un frare amb una creu que convida a la conversió en temps de pesta. Així ho assenyalen els rètols que acompanyen el cinema mut: «Feu penitència, dejuneu i reseu!... Només la fe venç la mort!... Respecteu la mort!... No sabem quan ens arribarà, fins llavors volem viure i gaudir... El que tingui fe viurà!». Parafrasejant així Rm 1,17 en una

«Davant d'aquesta ocasió privilegiada per escoltar i aprendre de sant Pau ens sembla interessant conèixer-ne la presència en la filmografia»

cita d'Ha 2,4. També cita Ef 5,6 el personatge que parla únicament amb paraules bíbliques quan la diligència s'atura al desert al film *La balada de Cable Hogue* (1970), de Sam Peckinpah: «La ira del Senyor cau sobre els fills de la desobediència.»

En un sentit més positiu tenim la predicació a *Luter* (2003), d'Eric Till, quan el reformador escull unes paraules claus de la seva lectura de la justificació paulina: «Nosaltres vivim la paraula de Déu per la fe.» En direcció semblant a *Luz Roja* (1949), de Roy del Ruth, el desesperat militar cec intenta suïcidar-se i sent que un vent recorre l'estança, una persona entra per la finestra i impedeix el seu propòsit, mentre els fulls d'una Bíblia es mouen. El salvador misteriós llegeix llavors un text paulí: «Fem camí per la fe sense veure-hi» (2Co 5,7). En aquest moment el suïcida recupera les ganes de viure. Això també recorda en el fons Ingmar Bergman quan titula una de les

«Los Hechos de los Apóstoles» (1969), de Roberto Rossellini, és una de les adaptacions més acreditades del text bíblic.

seves pel·lícules *Como en un espejo* (1961), parafrasejant 1Co 13,12. Referència paulina que de la mateixa manera és utilitzada per Arthur Penn a *El pistolero esquerrà* (1978), quan en una vetlla d'un difunt recull tota la perícopa referint-se a la diferència entre ser nen i ser home com el procés de maduració de viure només des de la fe (1Co 13,11-12).

La figura de sant Pau a la gran pantalla

Consta una *Live of Saint Paul* que data del 1938, de la qual es desconeix el director però se sap que el productor és J. Arthur Rank i a l'elenc Neal Arden és Pau.

També tenim una adaptació d'*Els Fets dels Apòstols* que es realitza el 1957 per a *The Living Bible* i que consta de 10 episodis d'aproximadament, de quinze minuts cadascun. Es tracta d'una transcripció teatralitzada del text bíblic amb un narrador que contextualitza i fa de tant en tant valoracions en línia catequètica. Cadascun dels quadres es presenta com una expressió declamativa, una ambientació i decorats simplistes a vegades pintats i la introducció d'elements didàctics com ara mapes o els textos mateixos, fins i tot en grec. A partir de l'episodi 3 apareix la persecució dels cristians per Pau i la seva conversió al camí de Damasc. Al 5, Pau a l'Església d'Antioquia i la relació amb Bernabé. Al 6 l'inici de la missió antioquena mentre que al 7 apareix el Concili de Jerusalem. Al 8 la missió independent per Grècia, al 9 la tornada de Pau a Jerusalem i l'inici del procés i al 10 i últim Pau a Roma acaba dictant una carta a la presó que serà el text de 2Tm 1,8-12;4,8. La intenció literalista fa descansar el relat sobre el narrador, cosa que fa perdre força dramàtica als personatges. A més, la manca de mitjans fa recaure sobre els actors gairebé tot l'interès d'una interpretació massa estàtica i emfàtica. Les intervencions de Déu es resolen per una veu amb ressonància que va acompanyant diferents episodis com ara la conversió de Pau al camí de Damasc.

Los Hechos de los Apóstoles (1969), de Roberto Rossellini, és una de les adaptacions més acreditades del text bíblic. Al guió figuren com a consultors històrics Stanislas Lyonnet i Carlo M. Martini. El director de *Roma, ciutat oberta* (1945) ja ha abordat altres temes cristians com ara

Francesco, joglar de Déu (1950) i, posteriorment, *Agostino d'Ipona* (1972). I una de les seves últimes pel·lícules és *Mesías* (1976), sobre la vida de Jesús de Natzaret. Preocupat pels problemes individuals i influït per una visió catòlica, la seva recerca del sentit i de la gràcia el du a tractar aquests arguments. La sèrie al·ludida forma part del seu interès per la televisió, a la qual concedeix un paper didàctic important. El guió sobre els trenta primers anys de la vida de l'Església que narra el segon llibre de Lluç és força fidel al relat literari, part del capítol quart amb la persecució dels cristians i la conversió posterior amb l'enviament a Damasc; després el capítol cinquè se centra en Pere, encara que presenta Pau amb Bernabé a Jerusalem. El capítol sisè tracta sobre la mort de Jaume i la missió de Pere presentat a Bernabé i Pau a Antioquia; el capítol setè tracta sobre la missió a Antioquia i els conflictes amb els judaïtzants; el capítol vuitè es dedica al Concili de Jerusalem; el capítol novè presenta Siles com a nou company de Pau, veiem l'arribada a Filipis, la guàrdia d'una jove endimoniada, l'estada a la casa de Lídia i les visites a Atenes i Corint. Al desè i darrer capítol es narra el

camí cap a Jerusalem, l'arrest, l'enviament a Cesarea, el procés i l'apel·lació al Cèsar, l'arribada a Roma i la continuació de la missió per acabar amb l'exhortació de 2Tm 4 on convida a la fidelitat quan es veu a punt de ser executat.

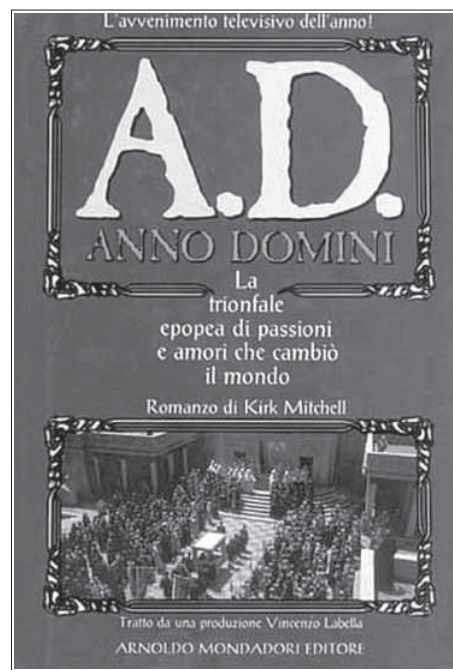
Sèries de televisió

Resulta interessant la minisèrie televisiva de 190 minuts *Pedro y Pablo* (1981), dirigida per Robert Day, amb Anthony Hopkins (Pau) i Christopher Knopf (Pere). Aquesta proposta se centra en les relacions entre els dos apòstols pilars de l'Església. La primera trobada de tots dos a Jerusalem, després de la conversió de Pau, que es data l'any 38 i es basa en Ac 9,26-31 i Ga 1,18-19. Vuit anys després a Antioquia tindrà lloc la segona trobada a casa de Maria, la mare de Joan Marc (Ac 12,12), on es col·loca la controvèrsia sobre els aliments que cita Ga 2,11-14. Per acabar, les tensions es resoldran al Concili de Jerusalem, segons assenyalen Ga 2,1-10 i Ac 15. Resulta, doncs, suggeridor per les interpretacions i perquè ajuda a comprendre les diferents sensibilitats i carismes a l'Església naixent així com la maduració de la fe cristiana. En aquesta línia també podem citar *Paul, The Emissary* (1997), que no s'ha estrenat a casa nostra; de durada curta (54 minuts), dirigida per Marcarelli i interpretada per Garry Cooper en el paper de Pau. Aquest migmetratge se centra en l'última etapa de la vida de Pau.

Una altra de les sèries que ha reflectit millor el text de Lluç sobre Pau és *Anno Domini* (A.D.), dirigida per Stuart Cooper l'any 1985. Aquesta producció nord-americana per a la televisió es basa en un guió d'Anthony Burgess amb la col·laboració de Vincenzo Labella, que hi intervé en la producció. Interpretada per un elenc sobresortint, entre els quals cal destacar Anthony Andrews (Neró); Ava Gardner (Agripina); John Houseman (Gamaliel); Richard Kiley (Claudi); James Mason (Tiberi); Jennifer O'Neil (Mesalina); Millie Perkins (Maria); Denis Quilley (Pere); Fernando Rey (Sèneca); Susan Sarandon (Livilla) i Philip Sayer en el paper de Saule/Pau.

La història arrenca dos dies després de la crucifixió de Jesús amb el relat de l'aparició als deixebles d'Emmaús. Com el llibre dels Fets dels Apòstols, continua especialment els itineraris de Pere i Pau que confluiran en el seu martiri a Roma. Pel que fa a Pau, apareix per primer cop discutint amb Esteve, el protomàrtir, sota la moderació de Gamaliel. Més tard apareix com a perseguidor dels cristians, per la qual cosa és enviat a Damasc. L'escena de la conversió es relata amb senzillesa, sense complicacions ni efectes especials. El futur apòstol cau del cavall i queda cec, i és recollit pel seu amic Seth, que el du a Damasc. Aquí Saule li confessa que ha sentit la veu de Jesucrist i que es vol batejar. Després d'aquest moment queda guarit i passa a dir-se Pau. Després de ser reconegut per Ananies, aviat passa a predicar a la sinagoga la seva experiència de transformació interior, cosa que origina

una altra de les sèries que ha reflectit millor el text de Lluç sobre Pau és *Anno Domini*, de Stuart Cooper.

Una altra de les sèries que ha reflectit millor el text de Lluç sobre Pau és «Anno Domini», de Stuart Cooper.

Ús freqüent de la Bíblia en el cinema americà

Com sabem, en el cinema americà és freqüent que aparegui la Bíblia en diferents circumstàncies. Així, en els moments de mort com en l'enterrament d'uns nens morts en accident, a *El político* (1949), de Robert Rosen, aquesta vegada se cita la conclusió de 2Co. En la mateixa circumstància després de la mort de Willd Bill Hickock a *Deadwood* (2004), de David Milch, el que fa de pastor dirà parafrasejant Pau: «Ara bé, el cos no consta d'un sol membre, sinó de molts. Si el peu deia: Com que no sóc mà, no sóc del cos, no per això deixaria de ser del cos. I si l'orella deia: Com que no sóc ull, no sóc el cos, no per això deixaria de ser del cos. Si tot el cos fos ull, com podria sentir-hi? Si tot el cos fos oïda, com podria oïr?» (1Co 12,12-16). O en la pregària de benedicció de la taula del cap de família a *El missatger* (1971), de Joseph Losey, quan cita Ef 5,15-20. Encara més sorprenent és l'ús de la Bíblia a *El pòquer de la mort* (1968) de Henry Hathaway on el fals referent Rudd (Robert Mitchum) treu un revòlver del llibre per matar el seu adversari canviant el sentit de la cita paulina del Dt 32,35 per indicar que «Jo donaré la paga» (Rm 12,19). Referència que també recorda Mario Camus a *La playa de los galgos* (2001).

Pel·lícules com «El club dels poetes morts» (1989) han suscitat lectures a la llum de la teologia paulina.

No és estrany, doncs, que la teologia hagi aplicat les reflexions paulines a pel·lícules com ara *La guerra de les galàxies* (1977-2005); *Gent corrent* (1980), de Robert Redford; *Amadeus* (1984), de Milos Forman; *L'imperi del sol* (1987), de Steven Spielberg o *El club dels poetes morts* (1989), de Peter Weir. Així Robert Jewett, professor de Nou Testament de la Universitat de Heidelberg, ha escrit un parell de llibres sobre aquests temes.

La minisèrie italiana «San Paolo» va tenir una gran acollida.

«El cinema sovint afavoreix la comprensió de les diferents sensibilitats i carismes a l'Església naixent així com la maduració de la fe cristiana»

la persecució jueva. Pau se'n va a Jerusalem, on rep instrucció dels apòstols, a més del manament de Pere que es trasllada a Tars amb la seva família. Paral·lelament Pere va descobrint la importància de la missió entre els gentils i curiosament Pau no participa en el concili de Jerusalem, que decideix sobre aquest assumpte. Però a partir d'aquí, la història se centra en Pau que amb l'ajuda de Lluc inicia el seu camí. La missió d'Antioquia apareix força desdibuixada encara que sí que es mostra la figura de Bernabé. Mostra amb deteniment la predicació entre els grecs de Corint i d'Efes així com la seva relació amb Àquila i Prisca. S'ensenya el seu viatge per ajudar la comunitat de Jerusalem amb la col·lecta on és fet presoner i després de la seva apel·lació al Cèsar com a ciutadà romà inicia un viatge cap a Roma. Des de Cesarea anirà a Sidó i arriba a Roma on predica i finalment és posat en llibertat. Després d'això inicia un nou viatge cap a Hispània mentre es creua amb Pere, que arriba a la capital de l'imperi. Després de l'incendi de Roma apareix la detenció i la condemna a mort de Pere i Pau. Després de la crucifixió de l'un i la decapitació de l'altre Linus quedarà al capdavant de l'Església de Roma mentre demana als cristians que siguin forts en la persecució.

L'última producció sobre sant Pau és la que correspon al projecte de Lux Vide i la RAI sobre la Bíblia. La pel·lícula *San Paolo*, de gairebé tres hores (170 minuts), està dirigida per un dels realitzadors claus del projecte, Roger Young, i té tots els components propis de la sèrie: adaptació del Llibre dels Fets i alguns textos de les cartes, incorporació d'històries secundàries sobre rivalitats i amors ingenus, intenció didàctica i realització televisiva.

La minisèrie consta de dos capítols, el primer planteja ja des del començament i com a fil conductor la rivalitat entre Ru-

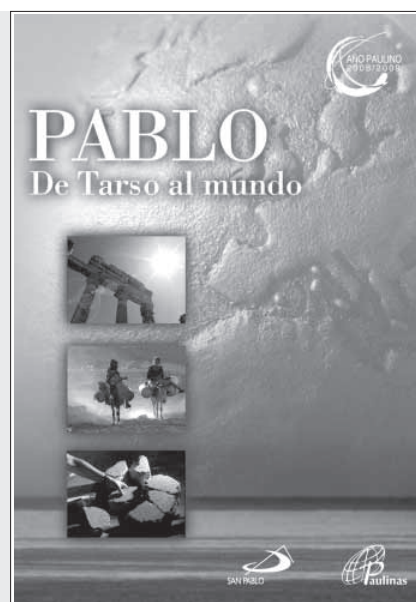
bèn (Thomas Lockyer), el saduceu, i Saule (Johannes Bradrup), el fariseu. El de Tars és presentat com a ric comerciant que exerceix de capità de la guàrdia del Temple, home noble que està sota la influència del seu mestre Gamaliel (Franco Nero). A poc a poc la seva amistat amb Rubèn el durà des de la burla i la indiferència fins a la persecució dels cristians. A la vegada seguim el procés de l'Església primitiva a Jerusalem, on comptem amb la presència de Maria (Daniela Poggi), Pere (Ennio Fantastichini), Bernabé (G.W. Bailey) i Agar (Maria Cristina Heller). Així s'insisteix en la presentació del cristianisme com a grup sorgit del judaisme que alguns consideren una secta, mentre que d'altres prefereixen observar cap a on va el moviment dels que són anomenats cristians; el representant d'aquesta postura serà Gamaliel. Saule caurà en el camí de Damasc on sentirà la veu de Jesús i l'enviarà cec a Damasc. Allà es batejarà i començarà a predicar, ara la paraula de Jesús serà el seu foc. Com a toc romàntic tenim la ingènua Dina destinada a casar-se amb Rubèn i amiga de Pau que a poc a poc s'anirà convertint en cristiana.

El segon capítol comença amb Rubèn perseguint Pau, que va a veure Pere. Aquest, tot i l'oposició de Jaume, el beneeix i l'accepta com a predicador de l'Evangeli de Jesús. En aquest capítol apareixen les diferències entre judaïtzants i hel·lenistes. Primer, en les discussions de Pere i Jaume amb motiu del baptisme de gentils, després en la disputa a Antioquia amb Pere i Bernabé amb motiu del seu canvi d'actitud després de l'arribada dels judaïtzants, i per fi amb el Concili de Jerusalem, en què veiem com Maria té cura dels reunits. També assistim a l'enduriment de la persecució jueva motivada per la pressió romana davant d'una revolta. També se'ns mostra total l'activitat missionera i de predicació de Pau a Xipre i Listra, primer amb la companyia de Bernabé, i després sol camí

Documentals «paulins»

Ens centrem en un documental realitzat amb motiu de l'any paulí. *Pablo, de Tars al mundo* és una realització d'Alberto Castellani per a San Pablo Films. Plantejada com un llarg viatge, té una durada de 210 minuts distribuïts en set capítols de 30 minuts. De la mà d'aquesta reconstrucció del Llibre dels Fets es visiten els territoris que Pau va recórrer per terra i mar visitant Israel, Síria, el Líban, Turquia, Creta, Xipre, el sud dels Balcans, Grècia, Malta i Roma. Amb la col·laboració com a consultors dels professors Romano Penna, Danilo Mazzoleni i Friedrich Krinzing, anem recorrent en diferents etapes els llocs paulins. Al primer capítol, de Tars a Damasc, entendrem les bases de la seva conversió (Ac 9,1-9). Al segon, de Damasc a Antioquia, assistirem a la formació de l'apòstol amb Bernabé i la comunitat antioquena. Al tercer, d'Antioquia a Derbe, veiem els viatges de la missió antioquena amb Bernabé. Al quart, de Jerusalem a Filips, s'analitzen les comunitats paulines després de l'Assemblea de Jerusalem. Al cinquè, de Tessalònica a Atenes, i de Corint a Efes seguim coneixent aquestes comunitats i el seu entorn social. El viatge de Corint a Cesarea del sisè capítol ens col·loca Pau amb la perspectiva d'anar a Roma, cosa que el durà al procés i la presó. L'últim capítol de Malta a Roma ens explica els darrers dies de Pau.

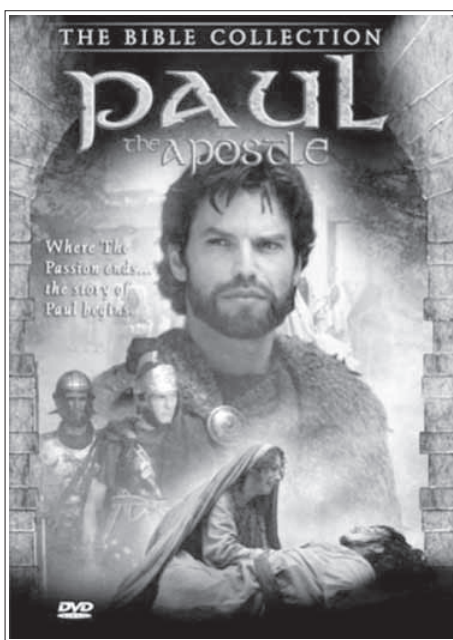
El documental mostra els llocs històrics entrellaçats amb la iconografia paulina on trobem icones, mosaics,

San Pablo Films ha produït aquest documental amb motiu de l'Any paulí.

miniatures, pintures i escultures de gran interès. A més es complementa amb entrevistes de biblistes, historiadors i arqueòlegs que ens permeten conèixer la biografia de Pau, el seu pensament teològic, la formació de les comunitats i el moment sociopolític.

Plantejat com un material excel·lent per grups d'aprofundiment, compta amb una guia didàctica elaborada per Giacomo Perego, biblista paulí, que ofereix, per a cada capítol, textos de referència i anàlisi, claus per a l'actualització del missatge paulí i apunts complementaris de litúrgia i pregària.

«San Paolo» és un projecte de Luz Vide i la RAI.

aquest seria el seu darrer viatge.

L'interès televisiu del drama està força aconseguit encara que se centri massa en l'antagonisme entre Pau i Rubèn, i la conversió de la ingènua Dina (Barbora Bobulova). Tot i això, té aportacions molt interessants, en què sens dubte hi té a veure l'important equip de consultors que han col·laborat en la sèrie (Mons. Gianfranco Basti, Mons. Marco Frisina, Riccardo di Segni, Tikon of Bronnitsy, Daniele Garonne, Heinrich Kraus, Nazareno Marconi, Gianluigi Prato i Alberto Soggin). Entre els més suggeridors hi ha la diferenciació progressiva del judaisme

de Roma a Atenes i amb Àquila i Prisca. Després de manera una mica imprevista torna a Jerusalem on definitivament és arrestat per Rubèn pressionat pels romans. En el procés Gamaliel el defensa però Pau, apel·lant a l'emperador, és dut a Roma, on hi arriba després de sobreviure a un naufragi. Amb la visió de la ciutat acaba la pel·lícula no sense abans haver advertit Pau al seu amic Bernabé, que

on es reconeix la novetat que implica l'afirmació de la divinitat de Jesús i s'apunta la transformació de la imatge de Déu. A més es reconeix el valor del judaisme sobretot a través de la figura de Gamaliel, que es caracteritza per la confiança en Déu, la tolerància i l'espera en el Messies. També és interessant com es mostra la tensió a l'interior del cristianisme naixent entre els judaïtzants i els evangelitzadors dels gentils, representats en Pau. Finalment acaba prevalent la unitat —«l'únic que importa és la fe a través de l'amor»—, ja que mentre Jaume cedeix a la reunió de Jerusalem, Pau respecta la Llei tallant-se el cabell en la seva última visita a Jerusalem. I en tot cas des de la figura de Pere. A més, s'hi introdueixen alguns elements centrals de la teologia paulina: la vigència de l'esdeveniment de Crist, mort i ressuscitat; la salvació per la gràcia, que és afirmada en paraules de Pere pel Concili de Jerusalem; i la centralitat del manament de l'amor. Són importants algunes cites literals de les cartes paulines. Així, a més de 1Co —on el capítol 13 es va completant en tres ocasions, una de les quals es recita a Àquila i Prisca en clara referència al matrimoni cristià—, també es posa en boca de Pau durant una predicació Rm 8,28.38-39, així com al·lusions a Ga 2,1-10 a l'Assemblea a Jerusalem. Tot i això, l'esquema general es pren de Fets dels Apòstols, d'on fins i tot es mostra l'experiència de Pentecosta, amb vent, llum i foc com a manifestació de l'Esperit. S'assumeix l'itinerari general i algunes notícies concretes amb la mort d'Herodes (Ac 12,20-25).

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

PETITS PELEGRINATGES

FÀTIMA

DEL 25 AL 29
DE MARÇ

LOURDES

DEL 8 AL 10
DE MAIG

SANTA TERESA DE JESÚS AMB ESTADA A FÀTIMA

DEL 14 AL 20
DE SETEMBRE

SANT IGNASI DE LOIOLA I SANT FRANCESC XAVIER

DEL 7 A L'11 D'OCTUBRE

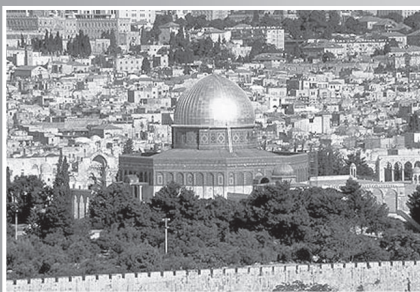
GRANS PELEGRINATGES 2009

SÍRIA, EL PAÍS DE SANT PAU

DEL 8 AL 16
DE MAIG

TERRA SANTA

DE L'1 AL 8
DE JUNY

ROMA, CLOENDA ANY SANT PAU

DEL 24 DE JUNY
A L'1 DE JULIOL

JAPÓ

DEL 10 AL 22
D'AGOST

TERRA SANTA

DEL 24 AL 31
D'AGOST

CROÀCIA I MEDJUGORJE

DEL 28 DE SETEMBRE
AL 6 D'OCTUBRE

BULGÀRIA

2a QUINZENA
D'OCTUBRE

TERRA SANTA

DEL 28 DE DESEMBRE AL
4 DE GENER DEL 2010

PLACES LIMITADES.

PER A MÉS INFORMACIÓ

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 • 08014 BARCELONA,

TEL. 934 092 700 • FAX 934 092 775 • CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

Camerun

església en el món

El Papa demana solidaritat amb l'Àfrica

■ Subratlla que la lluita contra la sida passa per l'educació, la recerca i l'assistència humana i espiritual

Redacció

Yaoundé

A l tancament d'aquesta edició, Benet XVI encara estava visitant el Camerun, com a primera etapa del seu viatge apostòlic a l'Àfrica. En la seva primera visita oficial al continent africà, el Papa va assenyalar que hi portava «un missatge de pau. Marxo cap a l'Àfrica amb la consciència de no tenir cap altra cosa per proposar i entregar a tothom que Crist i la Bona Notícia de la seva creu, misteri d'amor suprem, d'amor diví que venç tota resistència humana i que fa possible fins i tot el perdó i l'amor als enemics».

Aquest viatge a l'Àfrica constava de dues etapes: una primera al Camerun, per lliurar l'instrument de treball de la II Assemblea Especial per a l'Àfrica del Sínode dels Bisbes. Després del Camerun, el següent destí era Angola, explicava el Bisbe de Roma, «país que, després d'una llarga guerra interna, ha retrobat la pau i que ara està cridat a reconstruir-se en la justícia. La meua visita suposarà una abraçada a tot el continent africà i el seu feixuc camí de desenvolupament i de reconciliació; els seus greus problemes, les seves doloroses ferides i les seves enormes potencialitats i esperances. Vull confirmar en la fe els catòlics, animar els cristians en l'impuls ecumènic, portar a tothom l'anunci de pau confiat a l'Església pel Senyor ressuscitat».

A l'avió que el portava a Yaoundé, el Papa va atendre els periodistes que l'acompanyaven. Especialment es va referir a l'impacte de la crisi econòmica en els països pobres i a la importància de l'ètica per a l'ordre econòmic mundial, argument que desenvoluparà en la pròxima encíclica, que a causa de la conjuntura mundial ha estat endarrerida. La causa de la recessió és, sobretot, de caràcter ètic, va afirmar, i va afegir que a l'Àfrica «hi ha nous governs, nova disponibilitat en la lluita contra la corrupció, que és un dels grans problemes que cal vèncer».

Un altre dels temes que va tractar va ser la sida i la perspectiva cristiana de l'amor i de la sexualitat, així com el compromís eficaç de tantes institucions catòliques a favor dels malalts: «Jo crec que no es pot superar aquest problema de la sida només amb eslògans publicitaris», va dir, aclarint que el problema de la solució de la sida no és simplement econòmic. «No es pot superar amb la distribució d'anticonceptius que, al contrari, fan augmentar el problema. La solució només pot ser una humanització de la sexualitat, una renovació espiritual i humana», així com l'ajuda a la persona que pateix.

El Papa també va parlar de les sectes religioses, i va recordar que l'anunci cristià és un anunci serè, ja que proposa un Déu proper a l'ésser humà i crea una gran xarxa de solidaritat. De fet, va constatar

El Papa es va reunir amb els bisbes camerunesos.

Aclariment sobre les paraules del Papa sobre el preservatiu

El portaveu vaticà, el P. Federico Lombardi, s.j., va comentar les paraules pronunciades per Benet XVI davant dels periodistes sobre la lluita contra la sida, i va aclarir que per a l'Església la prioritat és l'educació, la recerca i l'assistència humana i espiritual, i no l'opció exclusiva per la difusió de preservatius. El P. Lombardi va precisar que «el Sant Pare ha confirmat les posicions de l'Església catòlica i les línies essencials del seu compromís per combatre el terrible flagell de la sida».

El P. Lombardi va explicar les tres àrees d'acció en la lluita contra la sida exposades per Benet XVI. En primer lloc, «l'educació en la responsabilitat de les persones en l'ús de la sexualitat i amb la reafirmació del paper essencial del matrimoni i la família». En segon lloc, «la recerca i l'aplicació de tractaments eficaços per a la sida, i posar-los a disposició del major nombre de malalts a través de moltes iniciatives i institucions sanitàries». Finalment, «l'assistència humana i espiritual dels malalts de sida, així com de tots els qui pateixen, que des de sempre són en el cor de l'Església».

«Aquestes són les direccions en què l'Església concentra el seu compromís, en considerar que cercar essencialment una difusió més àmplia de preservatius no constitueix, en realitat, el millor camí, el de mires més àmplies, ni el més eficaç per afrontar el flagell de la sida i tutelar la vida humana», va concloure el P. Lombardi.

que les religions tradicionals s'estan obrint al missatge evangèlic. El Pontífex va confirmar la seva confiança en el diàleg interreligiós i, en relació amb els musulmans, va assegurar que està creixent el respecte recíproc en la responsabilitat ètica comuna.

Confirmar en la fe

En el seu primer discurs al Camerun, Benet XVI va assenyalar que «vinc entre vosaltres com a pastor. Vinc per confirmar als meus germans i germanes en la fe». Va recordar que «el testimoni de molts grans sants d'aquest continent durant els primers segles del cristianisme assegura a l'Àfrica un lloc de distinció en els anys de la història de l'Església». Després de comentar el testimoni de santa Josefina Bakhita, va precisar que «davant del dolor o la violència, davant de la

pobresa, la fam, la corrupció o l'abús de poder, un cristià no pot romandre en silenci. El missatge salvífic de l'Evangeli exigeix ser proclamat amb força i claredat. Aquí, a l'Àfrica, com en tants altres llocs del món, innumerable homes i dones anhelen sentir una paraula d'esperança i de consol».

El Papa va afirmar que en aquests temps d'escassetat d'aliments, crisis financeres, canvis climàtics, l'Àfrica pateix els mals de la «fam, la pobresa i la malaltia», davant dels quals els habitants d'aquest continent «imploren a viva veu la reconciliació, la justícia i la pau, i això és efectivament allò que l'Església els ofereix. No noves formes d'opressió econòmica o política, sinó la llibertat gloriosa dels fills de Déu. No pas la imposició de models culturals que ignoren el dret dels no nascuts, sinó l'aigua salvadora de

l'Evangeli de la vida. No pas rivalitats interètniques o interreligioses, sinó la recititud, la pau i l'alegria del Regne de Déu». Després de posar com a exemple de pau el Camerun, Benet XVI va indicar que aquest país «és una terra de joves, beneïda amb una població jove plena de vitalitat i impacient per construir un món més just i pacífic».

En fer un balanç dels reptes que l'Església catòlica afronta al Camerun, juntament amb els prelats del país, el Pontífex va indicar que «la missió del bisbe el porta a ser el principal defensor dels drets dels pobres, a afavorir i promoure l'exercici de la caritat, que és una manifestació de l'amor del Senyor pels petits». D'aquesta manera, va assegurar, «s'ajuda els fidels a comprendre concretament que l'Església és una veritable família, reunida en amor fratern, cosa que exclou tota mena d'etnocentrisme i particularisme excessiu, i contribueix a la reconciliació i la col·laboració entre els grups ètnics per al bé de tothom». D'altra banda, va aclarir, «l'Església, mitjançant la seva doctrina social, vol despertar l'esperança en el cor dels exclosos. I és també un deure dels cristians, especialment dels laics que tenen responsabilitats socials, econòmiques o polítiques, deixar-se guiar per la doctrina social de l'Església, per tal de contribuir a la construcció d'un món més just, en què tothom pugui viure dignament».

Un altre tema que va tractar el Papa al Camerun va ser l'expansió de les sectes i la difusió del relativisme, que tenen un mateix antídoto: la formació. El Bisbe de Roma va encoratjar els esforços de totes les institucions eclesiàstiques la missió de les quals és fer accessible i comprensible a tothom la Paraula de Déu i els ensenyaments de l'Església. Així mateix, va confessar la seva alegria en saber que «són cada cop més els fidels compromesos en la vida de l'Església i de la societat». Especialment va animar a «la participació activa de les associacions femenines en diferents sectors de la missió de l'Església, demostrant així una presa de consciència real de la dignitat de la dona i de la seva vocació específica en la comunitat eclesial i en la societat».

D'altra banda, Benet XVI va explicar que l'alegria en la litúrgia pot i ha de ser un mitjà per a la comunió amb Déu. En relació amb les celebracions eclesials africanes, va indicar que «són festives i alegres, manifesten el fervor dels fidels, fel·lços d'estar junts, com a Església, per lloar el Senyor. És essencial, per tant, que l'alegria demostrada no sigui un obstacle, sinó un mitjà, per entrar en diàleg i comunió amb Déu a través d'una veritable interiorització de les estructures i les paraules que componen la litúrgia, per tal que aquesta reflecteixi realment el que passa en el cor dels creients, en una unió real amb tots els participants».

VATICÀ

L'evolució no contradiu la creació divina del món

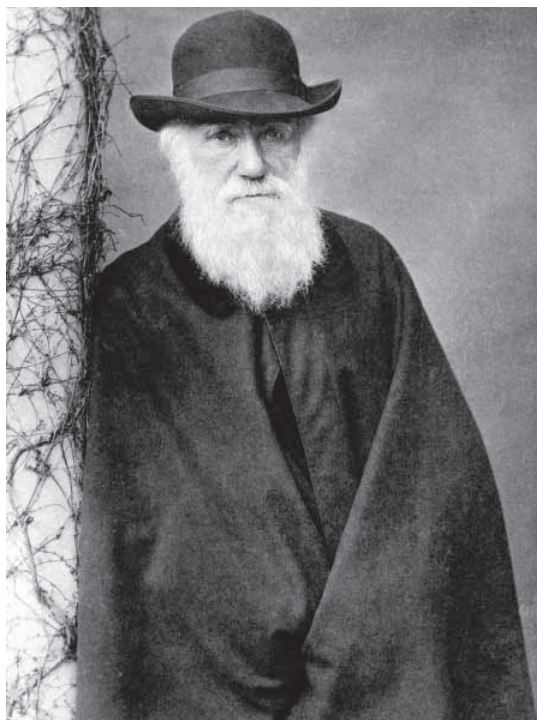
■ Un congrés analitza l'evolució biològica

Marta Nin / Roma

L'any 1809 naixia a Anglaterra Charles Darwin, el qual 50 anys més tard publicava *L'origen de les espècies*, amb què argumentava que les espècies evolucionen gradualment al llarg del temps a través d'un procés de selecció natural. Aquesta teoria entrava en conflicte amb la tesi tradicional que les espècies eren immutables perquè havien estat creades directament per Déu. Aquest any es compleix, doncs, una doble efemèride: 200 anys del naixement de Darwin i 150 anys de la publicació d'un llibre que havia de revolucionar la història de les ciències naturals. Des d'aleshores, també el pensament filosòfic i teològic han hagut d'anar confrontant les pròpies tesis amb la teoria de l'evolució de les espècies, un procés que no ha estat exempt de controvèrsia.

És aquest el rerefons del congrés internacional *L'evolució biològica. Fets i teories*, celebrat a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma la primera setmana de març. La importància d'aquest congrés rau en el fet que es tracta d'una iniciativa catòlica que ha reunit, en el marc d'una universitat pontifícia, els principals experts en el camp de l'evolució biològica en el vessant científic, antropològic, filosòfic i teològic (tan creients de diferents confessions com no creients). El programa es va desenvolupar amb una anàlisi de les dades científiques relatives a l'evolució en el terreny de la paleontologia, la biologia sistemàtica i molecular a partir del qual es va traçar també un estudi històric de la teoria científica de l'evolució de les espècies i el seu impacte antropològic. Igualment es va abordar l'estudi del pensament filosòfic en totes les seves accepcions, per acabar amb una sèrie de reflexions en àmbit teològic, tant pel que fa a l'exegesi bíblica com a la recepció de la teoria de l'evolució per l'Església catòlica i a la influència d'aquesta teoria en les diferents perspectives teològiques. A les ponències presentades per uns 35 experts europeus i americans, entre els quals hi havia el cèlebre biòleg hi van participar més de dos-cents professionals de diferents camps. Per part catalana, el Dr. Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall, i el Dr. Jordi Iglesias, oncòleg de la Clínica Corachán de Barcelona.

Gairebé tots els participants estaven d'acord en el fet que el diàleg i l'intercanvi de coneixements en les diferents disciplines era fonamental per a l'èxit del congrés, però també subratllaven que el seu caràcter interdisciplinari no havia de derivar en una invasió en el camp de l'altre. En la inauguració del congrés, Mons. Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell de la Cultura, va afirmar, que «Darwin es pot conciliar amb el Gènesi», és a dir, la fe

Darwin, autor de «L'origen de les espècies».

en un Déu creador no és incompatible amb la base científica de la teoria de l'evolució. Una idea recolzada pel pluripremiat biòleg americà d'origen espanyol Francisco Ayala, per al qual «Déu crea contínuament, però a través de les lleis naturals. Darwin i la teoria de la selecció natural no neguen l'existència de Déu». Ravasi va subratllar com el congrés era «un esdeveniment molt important en les relacions entre ciència i fe», i va convidar els participants a «creuar les mirades» en el respecte de la dignitat de cada ciència perquè «aquestes mirades examinen la realitat des d'angles diferents, són lectures diferents de la mateixa realitat». La no-contraposició entre fe i evolucionisme va ser recolzada per les paraules del cardenal William Levada, president de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, que va remarcar que el que refusa l'Església catòlica és la tesi segons la qual l'evolució demostra que Déu no existeix. En àmbit catòlic, tal com va subratllar Marc Leclerc, s.j., professor de Filosofia de la Natura a la Gregoriana i director del congrés, el que es vol combatre és el darwinisme com a ideologia, ja que «la teoria científica en si no té res a dir ni sobre l'existència ni sobre la no-existència de Déu perquè es tracta de nivells totalment diferents». També Mons. Ravasi alertava que el problema és quan l'evolució esdevé evolucionisme i acaba en un «darwinisme social», teoria que justifica la lluita per la supervivència i la selecció del més fort en àmbit humà aprovant l'eugenètica que priva de la vida i exclou de la societat els més febles.

Les teories creacionistes, que fan una lectura literal del llibre del Gènesi, no hi van tenir cabuda. En aquest sentit, Jacques Arnould, del l'Agència de l'Espai de França, va afirmar que «el creacionisme és una falsificació de la ciència». En la seva ponència sobre la creació en l'Antic Testament, el biblista André Wenin, degà de la

Facultat de Teologia de la Universitat de Louvain-la-Neuve (Bèlgica), va remarcar el caràcter mític del llibre del Gènesi i, sempre en el vessant teològic, el teòleg Jean-Michel Maldamé va il·lustrar el diferent sentit del terme evolució en la ciència, la filosofia i la teologia en una ponència molt ben acollida. Maldamé va dir que caldria diferenciar entre el terme «origen» i el terme «principi» (entès com a començament), ja que en el mot origen hi ha implícit un aspecte causal —la raó d'ésser— que no trobem en el concepte de principi. Per a Maldamé, en parlar d'evolució, més que no pas parlar de «l'origen de les espècies», hauríem de dir «els orígens de les espècies», en el sentit de principi com a començament. Va afirmar que, teològicament, es pot afirmar que l'«acció de Déu i l'acció de la natura coexisteixen, tot pertany a Déu i tot pertany a les forces de la natura». Pel que fa al llenguatge, el professor dominic va afirmar una idea que es va repetir en diferents ocasions: «El llenguatge teològic sempre és inadequat i insuficient per expressar Déu.»

En l'àmbit eclesial va ser molt aclariadora la ponència de Rafael Martínez, professor de Filosofia de la Ciència a la Pontifícia Universitat de la Santa Creu, que ha estudiat els arxius vaticans relatius al període de la controvèrsia sobre la teoria de l'evolució en el període inicial (1877-1902), i va il·lustrar com en cap moment hi ha hagut en l'Església catòlica una posició pública i oficial, en l'àmbit de magisteri, contrària a la teoria de Darwin. Martínez va explicar com a finals del segle XIX les decisions eclesials contràries a aquesta teoria tenen un caràcter local i no tenen el suport oficial de l'autoritat vaticana, que evita pronunciar-se per por potser que es repeteixi un altre cas Galileu.

En la cloenda del congrés, Saverio Forestiero, zoòleg de la Universitat de Roma Tor Vergata i membre del comitè organitzador, que es declara no creient, va afirmar que estava satisfet pel diàleg establert entre tots els participants en una escolta recíproca. Leclerc també va tenir unes paraules en record del jesuïta francès Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955), científic i místic, pioner a l'hora de conciliar els conceptes de creació i evolució.

El congrés va demostrar com la teoria de l'evolució no entra en conflicte amb la doctrina de l'Església catòlica, i alhora que l'Església no només no té por del diàleg serà amb el món de la ciència, sinó que vol promoure i afavorir aquest diàleg. Al llarg del congrés, la Universitat Gregoriana va esdevenir una autèntica àgora de sabers.

Any Paulí

Agustí Borrell
Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

Viatger incansable

«M'he trobat sovint fent llargs viatges a peu»
(2 Corintis 11,26)

En la seva activitat missionera, Pau va recórrer milers de quilòmetres, per terra i per mar, en unes condicions que sovint eren molt precàries i l'exposaven a perills constants. Seguint l'esquema potser una mica simplificat dels Fets dels Apòstols, se sol parlar de quatre viatges de Pau. El primer el va portar per terres de Xipre i del sud de l'Àsia Menor (l'actual Turquia), encara amb l'acompanyament i el guiatge de Bernabé. El segon i el tercer, que se situen entre els anys 50 i 60, són els més llargs i fecunds. Pau passa per les grans ciutats de l'Àsia Menor i de Grècia, buscant sempre els nuclis de població més importants, segurament per donar més eficàcia al seu anunci de l'evangeli. En tots aquests viatges, sempre té com a punt de partida la comunitat cristiana d'Antioquia de Síria, que l'havia acollit des de l'inici, i que fou el lloc on es va consolidar l'obertura del cristianisme a l'anunci de l'evangeli a tots els pobles, no tan sols als jueus. I cada vegada retornava també a Antioquia, després de passar

per Jerusalem, la comunitat mare, que aleshores era punt de referència per a la comunió de totes les esglésies.

Precisament mentre es trobava a Jerusalem, al retorn del seu tercer viatge, va ser detingut, i els seus projectes missioners es van veure interromputs. Al cap d'un temps d'empresonament a la ciutat de Cesàrea, va ser portat a Roma, en un recorregut marítim ple d'aventures, en el qual pateix fins i tot un naufragi, que Lluc relata magistralment en els Fets dels Apòstols (Actes 27). Les informacions segures sobre els viatges, i sobre la vida, de Pau s'acaben quan arriba a Roma. La tradició antiga parla del seu martiri a la capital de l'imperi cap a la meitat dels anys 60, i algunes fonts permeten de suposar que abans va poder realitzar el viatge que tenia pensat de fer a Hispània. L'apòstol fou, sens dubte, un viatger infatigable, i tots els seus desplaçaments tenien sempre el mateix objectiu: fer arribar a tot arreu el coneixement de l'evangeli.

«L'evolucionisme és perfectament compatible amb el cristianisme»

■ Mn. Antoni Matabosch va participar en el congrés internacional «Evolució biològica: fets i teories»

Carme Munté

Un dels assistents al congrés internacional *Evolució biològica: fets i teories* va ser el prevere barceloní Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall i director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona. Tal com ha manifestat a *Catalunya Cristiana*, l'experiència viscuda ha estat extremament interessant, però també cansada. «En els quatre dies i mig que ha durat, hem escoltat 36 ponències sobre els fets de l'evolució, les teories i les repercussions filosòfiques i teològiques.» I afegeix: «He pogut experimentar la complexitat del tema, els avenços recents en biologia molecular, la seriositat dels plantejaments científics, filosòfics i teològics, la voluntat de seguir un cristianisme que no té cap por de la ciència i que, si hi ha qüestions problemàtiques, segur que es poden resoldre.»

—En quin sentit pot marcar un camí a seguir el congrés celebrat a Roma?

—Amb motiu dels 200 anys del naixement de Charles Darwin i dels 150 anys de la publicació del seu llibre més conegut, *L'origen de les espècies per mitjà de la selecció natural*, s'ha dit en diferents mitjans de comunicació que l'Església catòlica ha estat i és encara reticent, i fins i tot contrària, a l'evolucionisme. La prestigiosa revista *Science* ha dit fa poques setmanes que «el Vaticà s'ha allunyat de l'acceptació de l'evolució des de l'inici del papat de Benet XVI». El congrés de Roma s'ha organitzat precisament per anunciar als quatre vents que l'evolucionisme és perfectament compatible amb el cristianisme i amb la fe en un Déu Creador. No és pas una casualitat que l'acte inaugural fos presidit pel cardenal Levada, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, amb la presència del secretari, pare Ladarria. El cardenal va ser molt clar: «Sigui quina sigui l'explicació de com l'univers ha arribat a ser i ha evolucionat, creiem que Déu és el creador de totes les coses.» La rellevància acadèmica i eclesial de les entitats organitzadores no deixa cap mena de dubte: la Universitat Gregoriana de Roma, la Universitat Notre Name (Indiana) i el Pontifici Consell per a la Cultura. El mateix president del Consell, Mons. Ravasi, va dir: «Evolució i creació no són contraris; són dos punts de vista diversos en què es mira la mateixa realitat.»

—Quina va ser la importància de la teoria de Darwin?

—La importància de Darwin no rau en l'afirmació del l'evolucionisme, sinó a afirmar que el mecanisme i la causa de l'evolució és la selecció natural. Linné (+1778) va classificar els organismes per espècies, però encara va afirmar que «hi ha tantes espècies com les que va crear a l'inici l'Ens Infinit». Fou Lamarck (+1829) el qui va fer un primer intent de donar una resposta científica evolutiva al problema de la multiplicació de les espècies. Va afirmar que tots els vivents són capaços d'adaptar-se a l'ambient, al medi; per tal d'adaptar-se adquireixen noves característiques

que s'hereten. Així, es van produint canvis i es va creant la gran diversitat d'éssers vivents. El problema és que es va provar que els caràcters adquirits mai no són hereditaris. Darwin (1809-1882), en canvi, va afirmar que fou la selecció natural la que va provocar els canvis progressius dels organismes més senzills fins a l'aparició de l'home. És la mateixa natura que fa de seleccionadora, afavorint els individus i les espècies que són més capaces en la lluita per la supervivència: els menys adaptats moren; els més capaços de resistir sobreviuen i es reproduïen. El conjunt

forma l'arbre de la vida. Darwin fonamentà la seva teoria en l'observació, a la qual s'afegiren aviat els descobriments paleontològics.

—Què va passar després de Darwin?

—A finals del segle XIX la seva teoria va entrar en crisi i fou abandonada per molts. Però aviat l'enorme desenvolupament de la genètica va provocar-ne un gran enfortiment. Paral·lelament a l'èxit del llibre de Darwin, Mendel (+1882) va establir les anomenades Lleis de Mendel, on es provava que els caràcters heretats es deuen a estructures concretes materials presents a les cèl·lules dels organismes vius. Molts anys més tard, amb la identificació de l'ADN, es va establir la font de la variabilitat genètica. Entre el 1920 i el 1950 es va iniciar una gran represa de l'evolució amb l'anomenada teoria sintètica o neodarwinisme. La selecció natural elimina els individus menys capaços d'adaptació. No són els gens els que guien l'evolució; és l'ambient que ho fa, malgrat que són els gens els que forneixen el material.

—Podem dir, doncs, que les teories evolucionistes de Darwin no xoquen amb les creences catòliques sobre l'origen de la vida?

—Una primera qüestió que s'ha plantejat com a conflictiva és el relat de la creació en sis dies del Gènesi. L'autor dels primers capítols del Gènesi segur que tenia un model científic fixista, típic del seu temps; però la finalitat del seu discurs no

era pas respondre a la pregunta (científica) de «què ha passat a l'inici del món i de l'home?». Més aviat volia respondre a la pregunta (teològica) «quin sentit té l'home en el món i en les seves relacions amb Déu?». La diferència entre aquestes preguntes era ben clara per a sant Agustí, quan afirmava: «No es llegeix en l'Evangeli que el Senyor hagi dit: "Us enviaré l'Esperit Sant, que us ensenyarà com són el sol i la lluna." Volia formar cristians, no matemàtics.» Al cap de mil anys la mateixa idea fou reafirmada pel cardenal Baronio i citada manta vegades per Galileu, amb la coneguda i lapidària frase: «L'Esperit Sant vol ensenyar-nos com es va al cel, no com es mou el cel.»

Una segona qüestió és si podem continuar afirmant que Déu és Creador del cel i de la terra. S'ha de continuar afirmant que tot ha sortit de les mans de Déu i continua existint com a obra del seu amor. Déu ha estat present des de sempre, actuant a la manera de l'infinit en el finit, de l'absolut en el relatiu. Déu Creador i Sostenidor, sense perdre la seva transcendència, actua des de dins del creat com a origen, centre i meta del procés evolutiu. Déu no intervé habitualment en moments puntuals, sinó com a sostenidor i conductor transcendent de l'univers, respectant les lleis naturals que tenen el seu origen en Ell. És un nou rostre del Déu de l'evolució i del Creador continu.

—A partir del congrés, quines conclusions podem extreure del creacionisme, tan vigent per exemple als Estats Units.

—Aquí s'ha de matisar molt. «Creacionistes» ho som i ho hem de ser tots els cristians, perquè creiem en Déu Creador. Però hi ha un corrent que no accepta l'evolucionisme i pretén que la ciència pot provar que el món fou creat en sis dies, i s'autoanomena (incorrectament) creacionisme científic. Més aviat són «fixistes» perquè les espècies tal com són avui foren creades per Déu a l'inici i es mantenen, diuen, fixes, sense canvis notables. Des

dels anys vint del segle passat han maldat a fi que a les escoles americanes s'ensenyés l'evolucionisme i el creacionisme com dues alternatives científiques contradictòries. Malgrat que les proves són inconsistentes, el «fixisme» s'ha anat estenent per Europa. I no només entre els cristians. També a l'islam. El turc Harun Yahya ha muntat una gran organització en defensa de la antievolució i ha publicat un *Atlas de la creació* que ha difós en diferents països.

Més recentment en els mateixos ambients fonamentalistes americans s'ha creat un nou corrent anomenat «disseny intel·ligent», que accepta l'evolució però afirma que sense una intel·ligència superior l'evolució no hauria pogut tirar endavant. Déu actua en el món empenyent l'evolució cap a les finalitats que Ell ha decidit. La ciència provaria l'existència de Déu. També en aquest cas hi ha una gran confusió de nivells. Els científics discuteixen si el pur atzar portaria a una línia ascendent de complexitat i ascensió de l'evolució. Hi ha posicions a favor i en contra. En tot cas, només és la revelació la que ens dona el convenciment que Déu cuida i té un pla per a la seva creació. No es pot traslladar la teologia a la ciència, o provar Déu per l'evolució. Si alguna cosa ha quedat ben clara en el congrés és que no es poden barrejar els nivells científic, filosòfic i teològic. Són punts de vista diferents, tot i que siguin complementaris.

—Quines passes es fan a casa nostra per superar els recels entre ciència i fe?

—A la Facultat de Teologia de Catalunya i als instituts superiors de Ciències Religioses es tracten les relacions entre ciència i fe, també l'evolucionisme, en un sentit molt positiu. El físic David Jou ha escrit sobre aquest tema. Tenim també bons divulgadors de qualitat, com Mn. Francesc Nicolau. Els seus escrits a *Catalunya Cristiana* apropen aquests temes al gran públic. La Fundació Joan Maragall en el passat ha organitzat ja dos simposis sobre temes semblants. A finals d'aquest curs farà un cicle de sis conferències sobre evolucionisme i cristianisme. Crec que és un tema present en la nostra Església i societat, sense dogmatismes.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSES, EN 1.100 PROJECTES DE 26 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ SIGNIFICA UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la tasca humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

20 euros mensuals ho poden fer possible

DELEGACIÓ DE LA FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

C/ Arrabal, 13, bajo A - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 544 750 - 983 545 206 - Fax 983 544 750 e-mail: fcna@fcnaes.org

ESPANYA

La Conferència Episcopal impulsa la campanya «Protegeix la meva vida!»

■ S'han distribuït un total de 8 milions de tríptics

Rosa María Jané Chueca
Madrid

La Conferència Episcopal Espanyola (CEE) ha promogut una campanya de comunicació amb el lema «Protegeix la meva vida!», com a reforç als materials ordinaris que es distribueixen en la Jornada de la Vida (25 de març). Davant de l'intens debat sobre l'avortament, l'Església espanyola ha considerat adient impulsar una campanya, que es prolongarà fins al 30 de març, en la qual ha realitzat 30.000 cartells per a parròquies i centres catòlics, 8 milions de tríptics informatius per a les diòcesis i 1.300 tanques publicitàries per 37 ciutats.

Com explicava en roda de premsa el secretari i portaveu de la CEE, Mons. Juan Antonio Martínez Camino, la intenció de la campanya és «contribuir a la il·luminació, a l'aclariment i a l'enfortiment de la consciència de tothom sobre la necessitat de protegir la vida dels que han de néixer. Hi ha moltes distorsions i moltes falsedats pel que fa a allò que està en joc que, en definitiva, és la vida dels que naixeran i que és un bé que ha de ser protegit adequadament i proporcionadament al que és el dret fonamental de tothom a la vida». Segons el portaveu, el cartell i les tanques d'aquesta campanya «donen la veu als qui han de néixer. Ells encara no es poden expressar, però sí que tenen ja el dret a viure. La campanya vol donar-los veu per defensar els seus drets».

La campanya té com a protagonistes un ésser humà i un linx. Mons. Martínez Camino es preguntava: «Si moltes espècies animals tenen una alta protecció, fins i tot penal, per què cal protegir menys la vida dels éssers humans que han de néixer? Aquest és l'enfocament de la nostra campanya.» I afegia: «Està molt bé que es protegeixi els animals en perill d'extinció, que es protegeixi la diversitat de la biosfera, però justament aquesta sensibilitat més gran que tenim per a la biosfera ens ha de fer reflexionar

sobre la necessitat de protegir també no menys, sinó més, els éssers humans que naixeran.»

Als cartells apareix un linx amb el rètol «linx protegit», juntament amb un nadó que pregunta: «I jo?... protegeix la meva vida!», mentre que a la part superior es presenten les diferents fases d'evolució de l'embrió. Per a Mons. Martínez Camino, «si s'elimina un moment de la seva vida, s'eliminen tots. No és veritat que la vida s'interrompi per després continuar. La vida s'elimina i es comet un acte irreversible. El qui ha de néixer pregunta: «I jo?» És, per tant, una invitació a prendre consciència del valor, de la

mit els milions d'infants, d'éssers humans que havien de néixer, als quals se'ls ha sostret el dret fonamental a la vida? No, no són casos límit. Són casos en els quals ha prevalgut la llei del més fort, i l'Església no vol la llei del més fort, sinó la misericòrdia i la justícia. La justícia, en aquest cas, és protegir la vida dels que han de néixer i ajudar les mares que puguin exercir la seva maternitat, que és un bé personal per a elles, per a la família, per a la societat i per al bé comú de primera magnitud.» Mons. Martínez Camino també advertia que «la vida humana, en les nostres lleis, corre el risc de ser menys protegida que altres béns, molt

Mons. Martínez Camino, amb el cartell de la campanya.

dignitat incomparable de tota vida humana, també de la vida d'aquells que naixeran i encara no poden defensar-se».

El portaveu i secretari de la CEE també recordava que aquesta iniciativa forma part de l'Any de Pregària per la Vida que està en marxa des del mes de gener.

Davant dels periodistes, Mons. Juan Antonio Martínez Camino reiterava que «la misericòrdia és per a tothom, especialment per als més febles, per als qui no tenen veu. La misericòrdia és igual per a tothom, però amb un plus de discriminació positiva a favor dels qui no tenen veu, i que també han de ser objecte de la misericòrdia. Llevar la vida a una persona és dels pitjors atemptats que es poden cometre. Cal la misericòrdia amb els milers d'éssers humans que havien de néixer i no se'ls ho ha permès. Se'ls ha eliminat abans de néixer».

El bisbe reflexionava: «Són casos lí-

dignes de ser també protegits. El que és estrany és que la vida humana no sigui més protegida que altres béns, i aquest és el cas de les nostres lleis».

Al llarg de la seva compareixença davant dels mitjans, el prelat va subratllar diverses vegades la postura de l'Església: «El dret fonamental a la vida exigeix una protecció jurídica adient. La vida humana no és un bé catòlic, és un bé universal. La llei que no protegeixi el dret a la vida d'un ésser humà és injusta. Tot ésser humà ha de ser protegit en el seu dret fonamental a viure.»

Mons. Martínez Camino no va voler acabar la seva intervenció sense demanar la col·laboració dels fidels: «Desitgem demanar als creients un compromís actiu, amb totes les associacions eclesials que tenen com a finalitat la defensa de la família i de la vida, i que, gràcies a Déu, cada vegada són més nombroses.»

Mons. Fisichella deplora la condemna de la nena brasilera

Zenit / Ciutat del Vaticà

El president de l'Acadèmia Pontifícia de la Vida, el bisbe Rino Fisichella, ha publicat un article a *L'Osservatore Romano*, en què deplora el que va passar en el cas de la nena brasilera i jutja «precipitada» la declaració de l'arquebisbe d'Olanda i Recife sobre l'excomunió dels qui han participat en l'avortament. El cas va esclatar a començaments de març, quan a una menor brasilera de 9 anys, violada repetidament pel seu padrastre, li va ser practicat l'avortament dels bessons que esperava. La polèmica es va endurir quan Mons. Jose Cardoso, arquebisbe d'Olanda i Recife, va excomunicar la mare i tots els membres de l'equip mèdic. Mons. Fisichella deplora la precipitació en la condemna en un cas moralment tan delicat com aquest, i afirma que «no calia tanta urgència i publicitat a declarar un fet que es fa de manera automàtica», en referència a l'excomunió *latae sententiae*. Del que «se sent més necessitat en aquest moment és del signe d'un testimoni de proximitat amb el qui pateix, un acte de misericòrdia que, tot i mantenir ferm el principi, és capaç de mirar més enllà de l'esfera jurídica», explica. És veritat que la nena «portava dins seu vides innocents com la seva, encara que fruit de la violència, i han estat suprimides; això no obstant, amb això no n'hi ha prou per emetre un judici que pesa com una condemna».

Mons. Fisichella lamenta la imatge donada per l'Església en aquest cas, ja que «abans que pensar en l'excomunió, era necessari i urgent salvaguardar la vida innocent d'aquesta nena, i tornar-la a un nivell d'humanitat del qual nosaltres, homes d'Església, hauríem de ser experts anunciadors i mestres». En aquest cas, aquesta nena «hauria d'haver estat en primer lloc defensada, abraçada, acarorada amb dolçor per fer-li sentir que tothom està amb ella», admet. La reacció «precipitada» de l'arquebisbe de Recife, diu Mons. Fisichella, ha fet que es ressenti la credibilitat de l'ensenyament de l'Església, «que sembla als ulls de molts insensible, incompreensible i privada de misericòrdia». Si bé insisteix que el cas de la condemna de l'avortament com un mal intrínsec és un dels principis morals «dels quals l'Església no pot prescindir encara que volgués», recorda també que el present cas «era molt delicat», i que «tractar-lo de manera expeditiva no fa justícia» ni a la fràgil persona d'aquesta nena ni a tots els qui s'han vist implicats en els fets. «La violència sobre una dona, ja greu per si mateixa, assumeix una valoració més condemnable quan qui la pateix és una nena, amb l'agregant de la pobresa i la degradació social en què viu.» «No hi ha paraules adients per condemnar episodis com aquest», afegeix el prelat.

Constituïda la Fundació Madrid Vivo

Infomadrid / Madrid

La Fundació Madrid Vivo ha quedat constituïda formalment. Els seus promotors han coincidit en la necessitat de buscar solucions a les arrels morals de la crisi econòmica i han assenyalat que el nom, «Madrid Vivo», transmet la missió de la fundació de contribuir que la capital sigui cada cop més la ciutat dels valors. Per això s'adreça a creients i no creients

que comparteixen l'interès per ampliar els límits de la dignitat humana més enllà del materialisme economicista. El seu primer objectiu serà col·laborar en l'organització de la Jornada Mundial de la Joventut del 2011, que presidirà Benet XVI a Madrid. Amb aquest propòsit han esbossat un full de ruta, que comença amb una sèrie de visites institucionals, per involucrar tant les institucions com els agents socials i culturals. La segona

etapa serà la constitució d'una plataforma cívica plural i representativa de tots els estrats de la societat madrilenya, que es presentarà en societat amb un gran acte cívic que se celebrarà el proper mes de setembre. Un dels elements clau d'aquesta fundació és el seu caràcter obert a tots aquells que consideren l'espiritualitat com un element essencial per revitalitzar la societat espanyola i, especialment, la regió de Madrid.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Quaresma, temps de pregària

La quaresma invita a pregar. La pregària és estar amb qui saps que t'estima, relacionar-te amb Déu. Quantes persones hi ha, avui, que hagin experimentat el sentiment de la presència de Déu? L'home del nostre temps a Occident és força materialista, i amb prou feines li queda el gust per la riquesa interior que constitueix la consciència de la seva pròpia identitat.

Els nostres ulls només veuen el que es palpa, el que pot mesurar-se, el que és possible comprovar experimentalment. Saint Exupéry deia que «el que és essencial és invisible als ulls». Fàcilment els diners, la voluptuositat, l'ambició, l'èxit, maten en nosaltres la percepció del misteri que ens envolta des que naixem fins que morim.

Per això l'oració no és fàcil per als homes i dones d'avui. Tanmateix la recomanació de Jesús és ben clara i categòrica: «Convé pregar sempre i sense defallir», i també aquesta: «Vetlleu i pregueu, per no caure en cap temptació; l'esperit prou és a punt, però la carn és feble.»

Per fonamentar la necessitat que tots els cristians tenen de pregar, cal pensar en les nostres relacions interperso-

nals amb Déu com en «relacions d'amor». L'amor etern, infinit i gratuït que Déu ens té a cadascun de nosaltres ha conquistat el nostre cor, i la nostra resposta és una resposta d'amor a Déu. Les nostres relacions amb Déu són les relacions entre l'estimat i l'estimada.

Els cristians han de trobar cada dia uns moments generosos de silenci, d'estar amb el Senyor, per poder viure el do de la «pietat» que dona l'Esperit Sant. Déu parla en el silenci. La pregària, com una estona dedicada explícitament a Déu, dona un to a la vida de cada dia. Cal entrar a la cambra íntima del cor i tancar la porta, com ensenya Jesús en l'Evangeli. Llavors, ens diu el Senyor, «prega el teu Pare que està en el secret i t'ho recompensarà».

La pregària diària personal ajuda a entendre i a viure millor la pregària litúrgica. Per això el Concili Vaticà II ens fa aquest advertiment: «La participació en la sagrada litúrgia no inclou tota la vida espiritual. En efecte, el cristià, cridat a pregar en comú, ha d'entrar també en la seva estança per pregar el Pare en secret.»

Sant Joan Crisòstom, en el segle IV, ensenyà als cristians del seu temps com podien aconseguir això que modernament anomenem «la dimensió contemplativa de la vida cristiana». Els deia: «No hi ha res millor que l'oració i el col·loqui amb Déu per posar-nos en contacte immediat amb Ell. Llavors és quan el nostre esperit és il·luminat per la seva llum inefable.» I encara afegia el sant: «Em refereixo a aquella oració que no es fa de rutina, sinó de cor; que no queda circumscrita a uns moments determinats, sinó que es prolonga sense parar nit i dia.» En el fons, aquesta oració pressuposa, com a element imprescindible, el diàleg amb Déu i el seu record.

La tradició de l'Església ens proposa alguns ritmes de pregària destinats a alimentar la pregària contínua. Alguns són diaris: la pregària del matí i del vespre, d'abans i de després dels àpats, la litúrgia de les Hores. El diumenge, centrat en l'eucaristia, és santificat principalment per la pregària. El cicle de l'any litúrgic i les seves grans festes són els ritmes fonamentals de la vida de pregària dels cristians. La quaresma n'és un temps fort.

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Casar-se de debó

Tots hem assistit en diverses ocasions a la celebració del matrimoni, i per tant sabem com es fa, per casar-se. No sembla una cosa especialment complicada. Una altra cosa és arribar al matrimoni ben preparats i viure la nova vida que comença —vida conjugal i familiar— amb plenitud i amb sentit vocacional. Ens aturarem avui en alguns aspectes de la celebració pròpiament dita del matrimoni.

El Compendi del Catecisme de l'Església catòlica assenyalava que ja que el matrimoni estableix els cònjuges en un estat públic de vida en l'Església, la seva celebració litúrgica és pública, en presència del sacerdot (o del testimoni qualificat de l'Església) i dels altres testimonis. Alhora, a vegades se sent a dir que casar-se és cosa dels que contrauen matrimoni i que les altres instàncies no n'han de fer res. Si bé és cert que els nuvis són els autèntics protagonistes, no es pot dir que el matrimoni

sigui una cosa estrictament privada. Tant l'Església com l'Estat han de conèixer aquesta nova situació, ja que els nous esposos són subjectes de drets i d'obligacions. N'hi ha prou a pensar com n'és, d'estrany, un matrimoni clandestí o secret per entendre aquesta dimensió social i alhora festiva del matrimoni.

També té el seu interès entendre la raó per la qual celebrar el matrimoni «dins» de la missa és tan adequat. Si els nous esposos es donen l'un a l'altre amb l'ofrena de la pròpia vida, és a dir, amb totalitat, no hi ha res més lògic que celebrar aquesta unió oblativa dins del sacrifici de la missa que renova l'entrega total de Crist per tots els homes.

Però la qüestió fonamental arriba quan ens preguntem què és el que fa realment el matrimoni, què cal fer realment per a dir «estem casats». Com és sabut, cal establir aquest nou vincle matrimonial expressant un «consentiment», que és la voluntat, expressada per un

home i una dona, d'entregar-se mútuament i definitivament, a fi de viure una aliança d'amor fidel i fecund. Per tant, com que el consentiment fa el matrimoni, aquest és indispensable i insubstituïble. A més, per fer vàlid el matrimoni, el consentiment ha de tenir com a objecte el veritable matrimoni i ser un acte humà, conscient i lliure, no determinat per cap violència o coacció. Això no vol dir altra cosa que cal preparar-se molt bé abans de rebre aquest sacrament. Aquest és el motiu de la necessitat de fer els cursos de preparació al matrimoni. Si per ser uns bons professionals en qualsevol camp ens preparam durant molt de temps fent estudis que poden arribar a durar uns quants anys, per què no hem de dedicar unes estones a preparar-nos bé per a ser uns bons esposos i uns bons pares!

Amb l'arribada de la primavera i del bon temps tornem a veure parelles que s'acosten a la casa de Déu per contraure matrimoni: encomanem-los a Déu nostre Senyor i a la seva Mare perquè puguin fer de la llar familiar una autèntica «Església domèstica».

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

opinió

Punt de vista

Josep Oriol Pujol

Director general Fundació Pere Tarrés

Prendre decisions

Sovint un dels moments complexos de tot grup o comunitat és quan cal prendre alguna decisió difícil. Tant perquè es posa a prova el funcionament real del grup com del seu líder, si és que hi ha una persona a qui pertoca en darrer terme la responsabilitat de decidir. Sovint, molts dels grups d'Església es mouen en una dinàmica ambigua perquè sembla més ben vista. Aquesta forma d'actuar respon aparentment al model «democràtic» de la política que tot ho envaeix i si no hi ha problemes pot ser el més còmode. No s'acaba de definir la finalitat ni el marc de funcionament dels consells, òrgans col·lectius que funcionen amb el criteri de «portem-ho en equip», l'activitat «la fem entre tots»... Aquestes festes de Nadal vaig viure ben de prop uns «pastorets», força entranyables per a les famílies, fets sense director amb l'argument que «ja hi som els companys per veure com van i canviar el que fem malament».

Aquests equilibris se solen trencar quan hi ha alguna dificultat. En moments així hi ha qui es molesta perquè el procés seguit no és el que ell imaginava, induït per tarannàs ambigus. O bé en un moment crític no hi ha qui respongui o ho fa aquell líder ocult informal que potser no seria a qui li pertocaria decidir. Les situacions d'ambigüitat afavoreixen que puguin sorgir figures encobertes que acaben dirigint el grup cap a interessos personals o vers finalitats que no són les pròpies d'aquell col·lectiu. És positiu, tot i que pot semblar poc amable,

definir d'antuvi quin és el marc en què ens movem, si un òrgan és decisiu o de consulta, i en quins supòsits és el responsable qui ha de decidir.

Però anem més enllà. Sovint en aquests marcs socials poc definits, hi ha qui els ha anomenat «anarquies organitzades», el responsable formal tampoc no està preparat per prendre decisions difícils, complexes o incòmodes. O, fins i tot, no és capaç d'adonar-se que cal prendre-les o no vol fer-ho per la impopularitat de les conseqüències. Actuar d'aquesta manera sovint ja és prendre una decisió. Si un no vol tallar una situació perquè pot semblar dur, pren la decisió de tolerar-ho, mantenir-ho i potser fins i tot deixar-ho anar a més.

Tolerar que passi el temps, permetre que els fets es desenvolupin com no havien de ser, sense intervenir-hi, és una decisió, per molt que no comporti un moment de tensió en el que es pren una opció. Sovint ens podem trobar amb problemes greus que atribuirem a tercers per no haver intervingut en el moment oportú i, malgrat que vulguem atribuir la res-

pensabilitat als tercers, aquesta només serà del responsable, del cap, per no haver actuat quan calia. I això serà així malgrat que finalment no ho sembli i ens puguem encobrir atribuint les causes o els fets a altres persones.

És fonamental que les organitzacions, que les persones, assumim tot el que comporten els càrrecs i funcions que ens han estat encomanats. L'omissió, eludir-ho, pot ser veritablement greu.

Saber escoltar

Rumors d'àngels

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

He escrit aquest títol recordant una web. Tanmateix, l'adequat seria «Rumors, filtracions i xafarderies». Aquesta mena d'ingredients ens són servits pels mitjans de comunicació i esdevenen, en bastants moments, patrimoni de la humanitat. Si en corren, de rumors, filtracions i xafarderies. Amb quina lleugeresa es comuniquen! És corrent que, en una trucada telefònica o en una conversa, l'interlocutor et pregunti de quines novetats el pots informar.

Els humans tenim afany de saber noves. Ens agrada, si és possible, esdevenir font de notícies i secrets. Corren a una gran velocitat! Hom va pretensiosament «de persona informada». Qui explica els darrers rumors sembla que viu al rovell de l'ou. Com si fos algú que coneix els ressorts dels indrets de poder. La «informació de l'última hora» esdevé com una font de poder. Fins i tot, l'afany de notícies ens pot portar neguits inútils.

La nostra època es distingeix per la rapidesa de les comunicacions. Constantment rebem notícies. Tantes, que no arribem a assimilar-les ni recordar-les. Cal

pensar fins a quin punt l'afany de noves ens fa viure més dispersos i descentrats. L'esverament per les notícies ens pot fer viure lluny de nosaltres mateixos i de la pròpia realitat.

He llegit que «la fidelitat a la veritat exigeix la renúncia de conèixer-ho tot i controlar-ho tot». Tanta ànsia pot fer mal a la nostra ànima i, sovint, als altres. Les paraules, encara que semblin poca cosa, poden fer molt de mal. Els rumors, les filtracions i les xafarderies porten a donar per certes coses falses i infundades. Engendren murmurations i frisanques.

Heus aquí alguns signes de maduresa: «Callar el que no se sap; renunciar a curiositats indiscretas que no són de la pròpia competència; no parlar dels absents, i, si cal, fer-ho amb discreció; relativitzar els problemes; practicar el «sant abandó...».

Sant Pius de Pietrelcina feia aquesta pregària: «Senyor, el passat el poso a les vostres mans. El futur el confio a la vostra providència. I només em reservo el moment present per viure'l i oferir-vos-el amb un amor intens.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

NATURA VIVA I SETMANA SANTA

Cereals, ordi i blat

A Israel, en època bíblica, també es conreava el mill i l'espelta, però eren secundaris. No així l'ordi i el blat. El primer era aliment per al bestiar i per a l'home. El pa que les famílies menjaven cada dia, també ho era. Tot i que l'he cercat, no he pogut trobar enlloc (ni barri, ni supermercat) pa fet exclusivament amb aquest cereal. Me'l vaig haver de fer jo mateix. Vaig comprar gra, el vaig triturar amb un molinet de cafè i el vaig passar pel barutell. La resta va ser com de costum. Em va sortir un producte que semblava un tauler de conglomerat compacte i bastant dur. Me'l vaig menjar, i els meus companys també, i, fins tot, el van tastar al Cottolengo. Es tractava d'experimentar el gust que devien tenir els de la multiplicació (ho adverteix l'evangeli de Joan). Tornant de Jerusalem, després de l'entrada solemne, a casa dels amics, a Betània, Jesús va sopar pa d'ordi, amb alguna altra cosa. Cal dir als que no són de la conca Mediterrània, que aquí no es concep cap àpat sense pa. Acompanya com aliment i també serveix per acompanyar el guisat de la cassola com si fos una cullera: estri que permet portar a la boca les menges no sòlides. (La forquilla es va inventar més tard i segles després la cullera.)

El blat és el cereal més noble. La recol·lecció és posterior a la de l'ordi. La «festa de les setmanes» o Pentecosta correspon als dies de la presentació al temple de les primeres espigues, cinquanta dies de tardança, pel que fa a l'ordi (entre nosaltres ara no és gaire més de quinze). El pa de blat era el propi de les festes. També es feia al forn familiar. Encara en podem veure alguna mostra en alguna casa de Natzarat del temps del Senyor. Es pastava la farina i l'aigua, i s'hi afegia una mica de massa de l'elaboració anterior. Es deixava a fora però a prop, en un lloc temperat, perquè els ferments proliferessin. Cal tenir en compte que el pa, fins no fa gaire, al camp, es feia cada quinze dies o més.

El curiós del cas és que, en temps bíblics i posteriors, el preu del blat doblava el de l'ordi, cosa que actualment és a la inversa.

A l'època de Pasqua, o *Pesaj*, se suprimia totalment el pa fermentat. Aquest fet tenia diferents significats. En primer lloc, el llevat és una cosa desagradable al paladar. No costa gaire demanar-ne una mica al forner i comprovar-ne el gust agre, corromput. En aquesta festa no hi devia haver res semblant. En segon lloc, com ja he explicat, afegir-hi llevat, significava estar unit al passat, al temps anterior i «al *Pesaj* nou, havia de regnar-hi vida nova». Aquests són els significats que en podia donar, en època preisraelita, qualsevol cultura agrícola. L'episodi de la sortida de la captivitat d'Egipte, va marcar tant la història hebrea que li va afegir un significat peculiar. Al *Seder* s'explica que les dones encara tenien la massa a la pastera quan van haver de marxar i se la van endur tal com estava, de manera que, quan la van coure al desert, no havia tingut temps de fermentar (imaginem que la van fer sobre pedres calentes o sobre recipients de coure que cobreixen les brases, com fa pocs mesos vaig veure fer a una beduïna).

Jesús, en la sublim nit del Cenacle, va poder utilitzar qualsevol d'aquestes elaboracions per a l'Eucaristia. El pa, per a un cristià, sempre l'evocarà el meravellós aliment espiritual que ens va deixar el Senyor. Quan era petit, a casa, ens van ensenyar que quan recollíssim el pa que havia caigut a terra, li féssim un petó. Bona pedagogia religiosa, a la qual avui hauríem d'afegir segurament criteris de sostenibilitat i aprofitament de matèria orgànica (*sic*).

Victòria Molins,
s.t.j.

Finestra a la vida

Àngels fora de lloc...

Va arribar del Marroc fa molts anys, quan encara era un marrec que l'única cosa que va viure amb una mica de dificultat va ser el canvi de llengua perquè, del carrer estret en el qual es bellugava pel seu poble als carrerons del Raval dels anys vuitanta, no hi havia gaire diferència. El vaig conèixer juntament amb els seus germans i germanes en un casal d'infants improvisat en el primer pis d'un edifici actualment enderrocat per eixamplar els carrers. Era una mica entremaliat, com escau a la seva edat, però tenia un cor d'allò més bo.

Va créixer i va arribar a ser un bon monitor d'una escola del barri, amb una capacitat innata com a educador. Entenia molt bé els xavals de les seves mateixes arrels i era una gran ajuda per als professors del centre.

Vaig tenir molta relació amb la seva família que van patir les dificultats pròpies de molts immigrants per sortir-se'n amb una colla de fills.

El noi de qui parlo, per diferents circumstàncies, va deixar la feina de monitor, es va casar i va canviar de barri. El vam perdre de vista.

Fa uns dies una de les seves germanes ens va venir a veure i ens va explicar la davallada del seu estimat germà. Fa uns quants anys les coses li van començar a anar malament. Va perdre la feina que tenia, va tenir dificultats amb la seva dona i es va ensorrar a poc a poc. Quan la seva dona el va deixar, i se'n va emportar la filla petita, va començar a trontollar la seva actuació, fins aleshores legal i sense problemes, i es va començar a introduir en

un món una mica violent i de carrer. Fins que va arribar un moment en què la davallada el va portar a la delinqüència, i aquesta, a la presó.

L'arribada a aquest lloc, reixes endins, que coneixia només de fora estant quan anava a visitar un germà seu, va ser molt traumàtica per a un noi sense antecedents que no havia estat mai en una galeria, mòdul, pati, *xavolo* ni altres indrets propis dels centres penitenciaris. Però, encara ho va ser molt més quan es va trobar, sense imaginar-s'ho, amb tres antics alumnes de l'escola del barri on ell havia fet de monitor.

Es va sentir enfonsat, avergonyit i abandonat. Però, heus aquí que, entre els que la gent titlla de «mala gent» hi ha gestos que molta «bona gent» voldria tenir en el seu compte corrent de sentiments humanitaris. Perquè van ser ells els que es van acostar al seu antic monitor, el van animar, li van donar roba i el que necessitava en aquells primers moments, i es van constituir en els seus «defensors».

No acaba aquí la meua admiració davant la solidaritat dels que considerem al marge de tot.

La seva família venia amb un noi adolescent que havien trobat en una plaça del seu barri. El noi era del seu mateix poble al Marroc i havia arribat de polissó en un camió i ells l'havien acollit a casa seva perquè no el podien deixar abandonat. Ara, tractant-se d'un menor i sabent que havien de fer alguna cosa legal, volien lliurar-lo als Serveis Socials perquè se'n fessin càrrec. De moment, el tindrien a casa seva com un fill més. Ens creiem això que ens aniran al davant en el Regne de Déu?

Zoom

Eduard Brufau

Agustí Codinach

Al Caixaforum de Barcelona es pot visitar fins al 26 d'abril l'exposició «Joaquim Mir. Antològica (1873-1940)». S'hi mostren una vuitantena d'obres d'aquest pintor català del tombant de segle, que va retratar d'una manera molt personal escenes religioses i els paisatges de Mallorca, del Camp de Tarragona i del Pirineu andorrà. A la imatge, «La Sagrada Família en construcció», de l'any 1897.

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Signes d'avui

Els eixos de la política

La política espanyola gira al voltant de dos eixos: l'identitari i l'ideològic. El primer eix es divideix en dues postures contraposades, amb un mateix fons: el nacionalisme. Hi ha un nacionalisme espanyol, que s'acostuma a amagar darrere de l'eufemisme constitucional, i altres nacionalismes no espanyols, entre els quals destaquen especialment el català i el basc. El segon eix, de matís ideològic, estableix la divisió entre esquerra i dreta, però aquest eix resulta cada vegada més confús perquè les polítiques econòmiques no presenten gaire marge de maniobra. Hi ha altres eixos que caldria considerar com el que es construeix entre el centre i la perifèria, o el clàssic nord i sud.

El joc d'aquests eixos permet interpretar amb força claredat tot el que passa en els taulers de la política espanyola. Més enllà de falses discrepàncies, el PSOE i el PP són dos partits nacionalistes espanyols d'arrel. Es compleix aquell diagnòstic que diu que el més semblant a un espanyol d'esquerra és un espanyol de dreta i viceversa. El PP mostra les seves preferències: «antes roja que rota.» El PSOE per la seva adscripció d'esquerra ha volgut flexibilitzar una mica el llenguatge, però no es mou gens ni mica del seu nacionalisme espanyol. A Euskadi ho estem veient de forma meridiana. A Catalunya, també, però d'una manera més subtil. Tots dos partits volen eliminar la resta dels nacionalismes o reduir-los a expressions residuals. L'eix identitari és el bàsic. L'ideològic arriba funcionalment després. El mapa d'Espanya no ofereix cap dubte. El joc de l'alternança política (esquerra-dreta) només és possible des de l'estabilitat i la consistència del nacionalisme espanyol.

A Catalunya, aquests dos eixos no es desenvolupen de la mateixa manera que a Espanya. En tots dos tripartits, queda clar que el nacionalisme català no és la base del sistema, sinó que ha prevalgut l'eix ideològic de l'esquerra-dreta. El PSC, tot i que té nacionalistes catalans a dins, obeeix inexorablement les consignes del nacionalisme espanyol del PSOE. El PSC som nosaltres, com va dir Zapatero sense cap rubor. ERC, com que dóna més importància a la E que a la C, ha modificat el model i ha posat els seus parlamentaris sota l'obediència del nacionalisme espanyol, tot i que vol marcar perfil propi amb discursos, però no amb fets. No seria el mateix si ERC fos qui ostentés la presidència de la Generalitat, però corre el risc de veure fagocitats els vots que procedeixen del vessant nacionalista català quan dóna suport al PSC, els 25 diputats del qual s'arreglaren sense parpellejar gens a favor de les tesis dels socialistes espanyols. El futur de Catalunya, si no se'n respecta la identitat com a fonament, està amenaçat. Encara més sent una nació sense estat. Actualment, podria tenir majoria absoluta al Parlament català, però les guerres fraticides regalen al nacionalisme espanyol els millors trofeus a cost zero. Cap reivindicació catalana obté a Madrid la mínima acollida. Encara més, l'incompliment flagrant de la llei, com l'Estatut d'Autonomia, es considera una cosa normal. Els ajornaments són constants. Amb l'eix identitari trencat, no hi ha força ni musculatura. CiU viu les seves victòries des de l'ostracisme de l'oposició i el nou tauler espanyol el pot convertir en una peça cobejada, però les noves propostes xocaran contra els seus desenganys.

A Euskadi, la situació és diferent. Les recents eleccions estableixen una divisió real entre el Parlament i la societat. La llei de partits ha emmordassat un sector important del nacionalisme basc, que ha perdut així la majoria parlamentària. El nacionalisme espanyol d'aquesta manera ha aconseguit controlar les regnes de la política. El PP ven el seu suport al PSOE com a afirmació de nacionalisme espanyol. El seu sacrifici desinteressat haurà de ser recompensat a les urnes de les properes eleccions generals, que es podrien anticipar, potser per l'aïllacionisme en què viurà Zapatero, si ningú no el salva, si no és que aconsegueix enganyar per enèsima vegada algun soci, o potser per la incompetència que el seu equip demostra en l'àrea econòmica i social davant de la crisi.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: **934 092 810** Fax: **934 092 775**,
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catalunyacristiana.cat

CARTES DEL LECTOR

■ Avortar amb 16 anys i sola

Sis mesos de reunions van acabar amb unes conclusions en les quals es proposa: l'avortament lliure en les primeres setmanes de gestació o que les adolescents, de 16 anys, no vagin acompanyades dels seus pares. En aquesta segona conclusió és en la qual em vull aturar: per a la ministra Aído és millor avortar sola. Per a mi, és millor viure en companyia.

Ignoro la família en la qual ha viscut aquesta senyora, ignoro si té cap fill o filla, però dubto molt que ningú vulgui avortar sense tenir algú estimat al costat. I ho dubto com a dona i com a mare i ho dubto com a professional de la infermeria, perquè sóc totes tres coses.

La Plataforma Dret a Viure recentment va plantejar aquesta qüestió a la porta del Ministeri: retirar el suport que els pares volem i hem de donar als nostres fills, en un assumpte tan greu com és un avortament, no pot ser lícit, vingui de la ministra o vingui d'una llei antinatura com aquesta que es proposa. No us sona a amenaça això que «les adolescents no hauran de comunicar als seus progenitors que estan embarassades»? Sona com si els pares som babaus, que no comprenem, no entenem, no ens assabentem, no ajudem, no estimem...

És l'hora dels pares, no es pot legislar tractant-nos com si fóssim invisibles o com si la senyora Aído estimés més i millor els nostres fills que nosaltres mateixos, il·luminada amb la llum que rep des del seu Ministeri d'Igualtat. Ni de bon tros, una mare és igual que aquesta senyora, ni de bon tros un pare deixarà els seus fills en els moments difícils i en les decisions importants, ni als 16 anys ni mai.

PILAR PÉREZ RODRÍGUEZ
Pamplona

■ En defensa de la vida

A la ministra Aído li sembla «irresponsable» que no s'hagi reformat abans la llei de l'avortament. Jo veig irresponsable que s'avorti. En qualsevol cas, a qualsevol edat i sota qualsevol supòsit. Qui pensi que avortar és un dret podria veure els vídeos que circulen sobre què és un avortament i fàcilment es passaran als del bàndol pro-vida. Cada vegada

són més les persones que independentment de la seva ideologia política o religiosa defensen la vida quan aprofundeixen que el que s'avorta no és un sac de patates sinó un futur nadó. Si obrim la mà en aquest punt el següent serà matar el nostre pare quan tingui Alzheimer o la veïna que ens molesta. La persona té valor independentment de la seva edat (també el fetus) o de la seva salut.

DIVINA LAHUERTA MACAYA
Tarragona

■ Estat aconfessional i escola «pública»

«L'Estat és laic, per tant, l'escola pública ha de ser laica», sovint sentim promotors d'una escola única i laica. Els que enuncien aquest entimema ho fan amb la incommovible seguretat del creient que confessa un dogma. I potser pensin que tenen a favor seu l'autoritat del Tribunal Constitucional, segons el qual: «En un sistema jurídic polític basat en el pluralisme, la llibertat ideològica i religiosa dels individus i l'aconfessionalitat de l'Estat, totes les institucions públiques, i molt especialment els centres docents, han de ser... ideològicament neutrals.»

Però, advertiu, en primer lloc, no és al caràcter laic, sinó aconfessional de l'Estat al qual es refereix l'alt Tribunal. I, en efecte, l'Estat espanyol, d'acord amb el text constitucional (CE 16.3), no es pot dir laic, en el sentit de laïcista, sinó pròpiament aconfessional. Per la qual cosa, l'argument amb el qual iniciem aquest escrit està viciat d'origen.

JOSÉ MORALES MARTÍN
Palafrugell

■ Qui no vol ser feliç?

Vull felicitar la Coca-Cola perquè en el darrer anunci publicitari ha aconseguit captar l'atenció de l'espectador. Tot i que no ens diuen res de nou a ningú de nosaltres, de vegades és bo que de tant en tant algú ens refresqui la memòria, com ho fa Josep Mascaró als seus 102 anys. En aquest preciós vídeo ens explica que «de l'única cosa que et recordaràs després és de les coses bones» i «que no t'entretinguis en ximpleries».

És cert, de vegades ens trobem, sense adonar-nos, aferrats a coses quan en realitat la felicitat rau a saber estimar els altres i a nosaltres mateixos. La nostra família, les persones que ens envolten són les que ens poden donar la felicitat, i l'única cosa que podem fer és oblidar-nos de nosaltres i procurar fer feliços els altres.

Gràcies, Coca-Cola, per començar a fer campanyes positives de felicitat sobre la família, cèl·lula viva de la societat, transmissora número u de valors humans i de les nostres arrels culturals, motor de benestar personal, econòmic i social.

Això és saber valorar el millor de la vida, ja en podrien prendre nota altres firmes. De ben segur que tot canviaria. Perquè, què fa la gent? El que fa tothom.

ELENA BAEZA
Màlaga

■ Abstinència de carn

Sento comentaris sobre l'abstinència de carn que no s'entenen gaire. Anys enrere —vint, trenta o més anys— ja es feien comentaris com aquests. Es donava més importància a «l'obediència», com vinguda de Déu, que tothom amb formació religiosa —com hi havia aleshores— complia amb molta pietat i fins i tot satisfacció, com passa després de fer amb esforç i sacrifici un ensenyament de l'Església. Ja a l'Antic Testament es considerava impur menjar carn de porc. Penso que, a més de ser llei divina, els afavoria la salut. Però, el més important és l'obediència a la Llei de Déu a través de l'Església. Això ho entén tothom?

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

■ Una petició a Ràdio Estel

Sóc una fan de la Moreneta i de Ràdio Estel. M'atreveixo a demanar que, ja que cada diumenge Ràdio Estel retransmet la missa conventual, i també als matins les laudes i al migdia la *Salve*, podria retransmetre les vespres. Tindria sentit, oi?

MONTSERRAT TRULLÀ
Barcelona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Obrir els ulls

—Sóc professora de Religió de secundària i fa poc vaig parlar sobre l'avortament als meus alumnes. Em va sorprendre que no s'adonessin de la gravetat de l'assumpte. Jo vaig veure fa anys un vídeo titulat *El grito silencioso* i he pensat passar-lo als alumnes de quinze i setze anys. Conté imatges fortes, però és que, si no, no obriran els ulls...

—Conec aquest vídeo i crec que abans de passar-lo als alumnes ho hauria de comentar amb els pares i rebre'n l'aprovació, per curar-se en salut. És normal que aquests nois i noies no s'adonin del tema perquè els bombardegen per tot arreu amb un missatge molt diferent. Potser seria convenient que els passés les imatges, precioses, del reportatge *En el vientre materno*. Són unes imatges precioses, impressionants, que no s'havien vist mai d'un fetus dins del ventre de la mare. Qui veu aquest reportatge i és honest ja no pot dubtar que es tracta d'un ésser humà, viu, un dels nostres. Il·luminen en positiu. Fa poc, en un programa de televisió on es debatia sobre l'avortament, una defensora de la seva ampliació va abandonar el plató quan un dels convidats va mostrar una ecografia d'un fetus. Segurament tota la seva argumentació a favor de l'ampliació de l'avortament es va ensorrar i va fugir espordida davant la llum de la veritat.

El reportatge del Dr. Nathanson al qual vostè es refereix requereix una preparació adient i madura per veure'l. Amb tot, si les imatges plenes de bellesa dels fetus vius en el si matern no els fan reflexionar, potser els convidrà veure aquest vídeo tan cru d'*El grito silencioso*. També li recomano molt que faci veure als seus alumnes una pel·lícula preciosa feta recentment i que és un bonic cant a la maternitat i a la vida. Es titula *Bella*. Em consta que moltes noies que l'han vist han canviat totalment les seves idees equivocades a favor de l'avortament. La felicito pel seu interès per aquest tema, ja que és una qüestió de màxima actualitat i, mai més ben dit, una qüestió de vida o mort. La defensa de la vida humana ha de ser en aquests moments una qüestió de prioritat màxima i cal que ens mobilitzem perquè la cultura de la mort no ens guanyi una altra batalla. Preguem per això, estem en un any dedicat a pregar per la vida i no ens cansem de raonar perquè les nostres raons a favor de la vida són poderoses.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

■ La llei d'educació catalana

No comprenc com el tripartit vol aprovar una LEC (llei d'educació de Catalunya) que crea tantes discòrdies; em sembla absurd que l'actual govern català s'entesti a voler creure que tots els pares i mares pensem igual i que eduquem els fills de la mateixa manera... És com dir-nos que tots hem de menjar i vestir el que ells vulguin i, si no ho fem, ens castigaran sense.

El càstig ens el fan amb aquesta llei quan diuen que si volem educar el fill en un centre d'educació diferenciada ens el paguem nosaltres, o que si volem educar el fill en un centre amb caràcter propi que respon al tipus d'educació que creiem més adient, també ens el paguem nosaltres.

Aleshores jo pregunto: per què paguem impostos? Els

pares i mares estem cansats de tantes batalles i batalletes que —es veu d'una hora lluny— que només son lluites polítiques i sindicalistes, i que han renunciat al que és interès real de la ciutadania, dels pares i mares: la qualitat de l'educació dels nostres fills.

Pel que fa al cas de l'educació diferenciada, aquesta està demostrant molt bons resultats acadèmics arreu del món i s'aplica a un nombre creixent d'escoles públiques americanes, alemanyes, angleses, canadenques... Els pares i mares som els responsables dels nostres fills i el govern català té el deure d'ajudar-nos en les nostres necessitats, sense fer discriminacions.

GEMMA ROS VALLS
Blanes

El misteri d'Israel

Pere Tena

bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Els interrogants de Pau

Els capítols 9-11 de la carta als Romans formen un text ben definit dins el conjunt de la carta, no tant perquè derivin a temes diversos dels propis del document, com per la intensitat i la vehemència amb què els tracta l'Apòstol. Encara que la forma literària de l'interrogant es troba al llarg de la carta als Romans, en aquests capítols hi és particularment abundant. Això revela ja, d'entrada, la tensió espiritual i anímica amb què escriu l'Apòstol.

Som davant d'un text no gens fàcil de comprendre i d'interpretar. I això per diversos motius. Un d'ells és la polivalència de la paraula *Israel*, sobre la qual cal estar atent en cada cas; certament, en cap cas equival a l'entitat política actual anomenada Israel. Un altre, la diversitat dels destinataris de la reflexió de l'Apòstol: hi ha els jueus que han cregut en Crist, entre ells el mateix Pau; hi ha els jueus que no volen creure en Crist; hi ha, finalment, els qui creuen en Crist i procedeixen del paganisme. Hom fa notar que aquí es tracta més de «grups» que no pas de persones individuals. Els destinataris de la carta als Romans són precisament una Església formada alhora per cristians procedents del judaisme i cristians procedents del paganisme. És possible que hi hagués conflicte polític i social entre aquests grups, i potser una certa prevenció antijueva. Això explicaria el desig de l'Apòstol d'aclarir les coses.

L'angoixa de Pau

D'entrada, el capítol 9 comença amb una declaració apassionada per part de Pau de l'angoixa que experimenta quan s'adona de la no-fe en Crist de tants dels seus «germans, la gent del seu llinatge» (9,3), que d'altra banda, tenen tants títols de glòria per part de Déu; «com a home, ha sortit d'ells el Crist, que és Déu i està per damunt de tots» (9,5). En aquesta afirmació hi ha una concordança amb les paraules de Jesús a la samaritana: «La salvació ve dels jueus.»

Ben cert, no tots els israelites estan en aquesta situació. N'hi ha que han cregut en Crist, i d'aquesta manera han esdevingut els veritables fills d'Abraham, la descendència promesa. «No tots els israelites de naixement formen l'Israel veritable, ni pel sol fet de ser descendència d'Abraham en són tots fills» (8,6-7). Es compleix, per tant, el designi de l'elecció de Déu, també en relació amb els fills d'Israel. L'argumentació de Pau s'estén en aquest punt, però n'hi ha prou per a nosaltres amb el text d'Efesis 1,4: Déu ha escollit els fidels abans de la creació del món!

És un designi que sobrepassa la nostra possibilitat d'entendre el misteri de l'amor de Déu, però que, per a nosaltres, elegits com som, ha d'ésser acceptat i viscut amb una acció de gràcies total i compromesa. En aquesta gràcia no hi ha diferència entre els qui vénen del judaisme i els qui vénen del paganisme: «Déu ha fet conèixer la riquesa de la seva glòria, que ha abocat

sobre els qui són objecte del seu amor i que estan a punt per a la glòria, és a dir, nosaltres, a qui ell ha cridat no tan sols d'entre els jueus, sinó també d'entre els pagans» (9,23-24). En comptes de cercar de ser justos per la fe, Israel «no ha arribat on la Llei conduïa» (9,f31).

Una resta d'escollits

Després d'insistir sobre la justificació per la fe, que prové de la predicació de la paraula de Crist (vegeu 10,9-10.14-18), sant Pau torna a la situació d'Israel: «És que Déu ha rebutjat el seu poble?» (11,1). La resposta és negativa; Pau mateix pertany a Israel, tot i essent cristià. Es compleix, per tant, allò que els profetes anunciaven: «ha quedat una resta d'escollits» (11,5), i aquests són els cristians procedents del judaisme. Més encara: àdhuc en la seva caiguda, Israel ha significat un benefici: la predicació s'ha estès als pagans i ha fructificat; «si del fet d'haver quedat ells apartats ha vingut la reconciliació al món, no serà la seva entrada un pas de mort a vida?» (11,15). «Tot Israel, en efecte, serà salvat, tal com diu l'escriptura: L'alliberador vindrà de Sió, allunyarà de Jacob les seves infidelitats... Els dons i la crida de Déu són irrevocables» (11,26.29). L'avís de sant Pau als cristians que venen del paganisme és clar: «No vull pas que ignoreu aquest designi secret — *mysterion* — de Déu, no fos cas que us tinguéssiu per més savis que els altres...» (11,25).

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Nascuda a Egipte al segle IV
- ☐ Prostituta penedida que va peregrinar a Jerusalem
- ☐ Va viure 47 anys com a anacoreta al desert
- ☐ Va morir cap a l'any 421

Coneixem la vida d'aquesta santa gràcies a l'hagiografia que en va escriure al segle VII el patriarca de Jerusalem, Sofroni. Segons aquesta obra, Maria era una noia egípcia que a l'edat de dotze anys, moguda per un desig insaciable es va escapar de casa i se'n va anar a Alexandria, on va començar a portar una vida dissoluta, entregada a la prostitució no per necessitat sinó per pur plaer.

Va viure així durant disset anys, fins que un dia va veure un vaixell al port ple de pelegrins que anaven a Jerusalem i va decidir pujar-hi. Segons la biografia no ho va fer per fe, sinó per curiositat i per veure si podia continuar aquell estil de vida temptant els pelegrins. Quan va arribar a Jerusalem santa Maria Egipciaca va voler fer com tots els altres i es va disposar a entrar a l'església del Sant Sepulcre, però per més que ho intentava no podia. Una força invisible li ho impedia i va entendre que d'algu-

Santa Maria Egipciaca

na manera se li barrava l'entrada per la mena de vida que havia dut. Llavors, davant d'una icona de la Mare de Déu que hi havia fora de l'església va implorar el perdó i va prometre convertir-se. Només després de penedir-se'n completament va poder entrar al Sant Sepulcre i venerar la relíquia de la Creu.

Totalment convertida, Maria Egipciaca es va dirigir al monestir de Sant Joan Baptista, vora el Jordà, on va rebre la comunió. Després d'això va continuar el seu periple: va creuar el riu i es va retirar al desert tota sola, duent una vida ascètica molt dura. Va viure així la resta de la seva vida, 47 anys, allunyada del món. Només un any abans de morir es va trobar amb sant Zòsim, un monjo, al qual va explicar la seva vida, i gràcies al qual la seva història es va escampar per tota la cristiandat. Segons l'hagiografia el mateix Zòsim va enterrar el cos de la santa al desert, amb l'ajuda miraculosa d'un lleó, que el va ajudar a cavar la fossa.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(Cicle litúrgic B; ferial I) **TEMPS DE QUARESMA** (Salteri: setmana 1)

MARÇ

29. DIUMENGE

V de Quaresma, Morat. Lectures: Jeremies 31, 31-34 / Salm 50 / Hebreus 5,7-9 / Joan 12,20-33

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ciril, diaca i mr.; Eustaci, ab.; Santes, Beatriu de Silva, vg.

30. DILLUNS

Fèria, *Morat.* Lectures: Daniel 13,1-9.15-17.19-30.33-62 / Salm 22 / Joan 8,1-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Quirí, mr.; Règul, b.; Joan Clímac, ab.; Lleonard Murialdo, prev.

31. DIMARTS

Fèria, *Morat.* Lectures: Nombres 21,4-9 / Salm 101 / Joan 8,21-30. Urgell: Aniversari òbit bisbe Ramon Iglesias, *Morat.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Benjamí, diaca i mr.; Amós.

ABRIL

1. DIMECRES

Fèria, *Morat.* Lectures: Daniel 3,14-20.91-92.95 / Daniel 3,52-56 / Joan 8,31-42

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Venanci, b. i mr.; Hug, b.; beat Nuño Álvares Pereira, rel.; Santes, Teodora, mr.

2. DIJOUS

Fèria, *Morat.* Lectures: Gènesi 17,3-9 / Salm 104 / Joan 8.51-59 (Es pot commemorar: *Sant Francesc de Paòla*)

ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Maria Egipcíaca, penitent.

3. DIVENDRES

Fèria, *Morat.* Lectures: Jeremies 20,10-13 / Salm 17 / Joan 10,31-42

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nicetas, ab.; Santes, beata Guiomar.

4. DISSABTE

Fèria, *Morat.* Lectures: Ezequiel 37,21-28 / Jeremies 31,10-13 / Joan 11,45-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Plató, ab.; Benet de Palerm, rel.

Comentari de la PARAULA

Jaume Gabarró Monjo de Solius

Aprofundint

Les lectures dominicals de la paraula de Déu ens fan conèixer cada vegada més «qui és el Senyor», la riquesa del seu amor, l'abast de la seva aliança i el significat d'aquells fets que anomenem «el misteri pasqual» i que són la culminació del seu pla salvífic. En termes planers, vull dir que és tan gran el que ens disposem a celebrar —la mort i resurrecció de Jesús—, que com més ens hi acostem més s'eixampla la seva comprensió en totes direccions.

«Vindran dies» que l'aliança serà indestructible. Déu ha escrit la seva llei a l'interior dels nostres cors, i el pecat serà perdonat i del tot redimit.

Pel que fa a Jesús, tot són referències a la seva pròxima passió. Clams i llàgrimes, com a Getsemaní i al Calvari. Així, acceptant lliurement el sofriment, fa i estima la voluntat de Déu i es converteix en font de salvació eterna per a nosaltres, que en la vida també hem d'aprendre a patir i obeir.

A l'evangeli, altre cop el ressò de Getsemaní, de la lluita i la pregària davant l'hora decisiva. Sigui tro o bé un àngel, «aquesta veu no s'adreçava a mi», diu Jesús, «sinó a vosaltres». Ell, el gra de blat que mor i dóna molt de fruit, és grana sembrada en el nostre camp perquè puguem ser es-piga seva.

Enlairat damunt la terra (per la creu i per la resurrecció) atrau tothom cap a ell. Als qui desitgem veure'l ens diu: «Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic»: sempre al costat del Pare. Sobretot a l'hora de la prova, i cada dia, a fi de poder-lo també seguir fins a la glòria.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge V de Quaresma

Lectura primera Jr 31,31-34

Pactaré amb vosaltres una aliança nova i no em recordaré del vostre pecat

Lectura del llibre de Jeremies:

Vindran dies, diu l'oracle del Senyor, que pactaré amb el casal d'Israel i amb el casal de Judà una aliança nova. No serà com l'aliança que vaig pactar amb els seus pares el dia que els vaig donar la mà per fer-los sortir del país d'Egipte; aquella aliança, ells la van trencar, tot i que jo era el seu amo, diu l'oracle del Senyor.

L'aliança que jo pactaré després d'aquells dies amb el casal d'Israel serà aquesta, diu l'oracle del Senyor: Posaré la meua llei en el seu interior, l'escriurà en els seus cors. Llavors jo seré el seu Déu, i ells seran el meu poble. No caldrà que s'instrueixin l'un a l'altre dient: «Coneixeu qui és el Senyor», perquè tots em coneixeran; del més petit al més gran, diu l'oracle del Senyor, ja que els perdonaré la culpa i no recordaré més el seu pecat.

Salm responsorial 50

Compadriu-vos de mi, Déu meu,
vós que estimeu tant;
vós que sou tan bo, esborreu les meves faltes;
renteu-me ben bé de les culpes,
purifiqueu-me dels pecats.

R. Déu meu creeu en mi un cor ben pur.

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur,
feu renéixer en mi un esperit ferm.
No em llenceu de la vostra presència,
ni em prengueu el vostre esperit sant. **R.**

Torneu-me el goig de la vostra salvació,
que em sostingui un esperit magnànim.

Glòria Monés Gresely

Ensenyaré els vostres camins als pecadors,
i tornaran a vós els qui us han abandonat. **R.**

Lectura segona He 5,7-9

Aprenqué a ser obedient i es convertí en font de salvació eterna

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, Jesús, durant la seva vida mortal, s'adreçà a Déu, que el podia salvar de la mort, pregant-lo i suplicant-lo amb grans clams i amb llàgrimes. Déu l'escoltà per la seva submissió. Així, tot i que era el Fill, aprenqué en els sofriments què és obeir, i un cop consagrat sacerdot es convertí en font de salvació eterna per a tots els qui se li sotmeten.

Aclamació Jn 12,26

*Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi,
i s'estarà on jo m'estic.*

Evangeli Jn 12,20-33

El gra de blat, quan cau a la terra, si mor, dóna molt de fruit

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, alguns d'entre els grecs que havien pujat a Jerusalem per adorar Déu en ocasió de la festa, anaren a trobar Felip, que era de Bet-Saida de Galilea i li pregaven: «Senyor, voldríem veure Jesús.» Felip anà a dir-ho a Andreu i tots dos ho digueren a Jesús. Jesús els respongué: «Ha arribat l'hora que el Fill de l'home serà glorificat. Us ho dic amb tota veritat: si el gra de blat, quan cau a terra, no mor, queda sol, però si mor, dóna molt de fruit. Els qui estimen la seva pròpia vida la perden; els qui no l'estimen en aquest món, la guarden per a la vida eterna. Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic. El Pare honorarà els qui es fan servidors meus.

En aquests moments em sento torbat. Què he de dir? Pare, salveu-me d'aquesta hora? No, és per arribar en aquesta hora que jo he vingut. Pare, gloriifiqueu el vostre nom». Una veu va dir del cel estant: «Ja l'he glorificat, però encara el glorificaré». La gent que ho sentí deia que havia estat un tro; d'altres deien que un àngel li havia parlat. Jesús els digué: «No és per mi que s'ha sentit aquesta veu, és per vosaltres. Ara és el moment que aquest món serà condemnat. Ara el sobirà d'aquest món serà expulsat, i jo, quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi». Deia això indicant com havia de ser la seva mort.

Urgell

diòcesis

«La clau de la pau a Terra Santa és a mans d'Israel»

■ Michel Sabbah defensa a Andorra la necessitat d'arraconar els extremistes per a la fi del conflicte entre Palestina i Israel

Miquel Vigo
Andorra la Vella

La conferència de Sa Beatitud Michel Sabbah va aixecar una expectació com poques vegades s'ha vist a Andorra. L'11 de març passat, al Centre de Congressos de la capital, Andorra la Vella, va parlar davant d'un nombrós auditori de la situació dels cristians a Terra Santa, tant pel que fa a la bona relació amb les altres confessions religioses allí presents com de les dificultats de la vida diària en un territori del qual va dir sense embuts que «viu sota un règim d'ocupació militar».

Sa Beatitud va ser presentat breument per la ministra d'Afers Exteriors del Govern andorrà, Meritxell Mateu, la qual en va destacar sobretot el compromís amb la pau i amb l'ecumenisme durant els vint anys que ha estat al capdavant de l'Església catòlica de ritu llatí a Jerusalem i Terra Santa. Tot seguit, Mons. Sabbah va començar la seva intervenció explicant la complexitat de la situació a Terra Santa, on els cristians suposen un 2% de la població, pertanyents a un gran nombre de confessions. Entre les diverses confessions i ritus hi ha molt bones relacions. Tot i les dificultats que la convivència amb jueus i musulmans comporta, el principal problema per als cristians de Terra Santa és que «la vida quotidiana, com la de qualsevol altre ciutadà d'aquell territori, està sotmesa a la inestabilitat política de la zona». Molts emigren, com també els musulmans i els israelians, a causa de la situació política tan difícil. Sa Beatitud va recordar que els cristians pateixen el mateix que tots els altres, i que per això també hi ha cristians que pateixen presó a Israel. I va il·lustrar l'opressió que

Michel Sabbah va visitar Meritxell i va signar al llibre d'or del santuari.

La conferència va suscitar una gran expectació.

patriarca emèrit de Jerusalem va explicar succintament els orígens del conflicte, des que el 1948 les autoritats britàniques van assajar una primera divisió del territori que aleshores era protectorat britànic. Des de llavors, s'han succeït episodis de guerra oberta amb els països limítrofs i converses de pau tutelades per la comunitat internacional, sense que fins al present s'hi hagi trobat una fórmula de pau duradora. Sa Beatitud conclou que «Israel i Palestina poden viure junts en pau, però és només Israel qui pot prendre una veritable solució al conflicte. La clau de la pau és a mans d'Israel». Entre d'altres coses, perquè el govern palestí tan sols té un poder nominal, mentre que els serveis bàsics i la seguretat a la zona estan sota control israelià.

El primer pas, però, per assolir un principi de pau és, segons Mons. Sabbah, arraconar els extremistes d'un bàndol i l'altre. «Si ningú no els encoratja, restaran al marge de la societat. En canvi, si es fa de Hamàs un obstacle per a la pau i es manté l'opressió, Hamàs creixerà i la violència s'alimentarà d'aquesta actitud.»

Amb l'actual panorama polític a Terra Santa, Sa Beatitud vaticina un futur difícil (d'altra banda, mai no ha estat fàcil, va dir) per als cristians que hi viuen, tot i la petita esperança que l'administració

americana del president Barack Obama pugui exercir una certa pressió sobre Israel perquè adopti una veritable voluntat de posar fi al conflicte. En la mateixa línia, Sa Beatitud es va referir a la visita que el Sant Pare Benet XVI farà pròximament a Israel per recordar els esforços de conciliació que va fer Joan Pau II en el seu moment, i expressar el desig que «potser aquest Papa que tants critiquen serà finalment el portador de la pau a Jerusalem».

Sobre el futur de la Ciutat Santa també en va parlar breument Mons. Sabbah. Des del seu punt de vista, hi ha dues opcions possibles: o bé es constitueix com una ciutat amb sobirania compartida i amb un estatus especial per als Llocs Sants, o bé una Jerusalem dividida, sempre que se solucioni el problema de l'accés als llocs de culte. Cap de les dues opcions no és factible, va afegir, mentre Israel continuï considerant Jerusalem com la seva «capital eterna».

Hi ha un misteri sobre el destí d'aquelles terres, i només Déu coneix el moment de la pau. La comunitat cristiana de Jerusalem ha rebut la missió d'acompanyar el Crist en la seva Creu, Ell que allà va patir tant per tota la humanitat.

Convidat pel bisbat d'Urgell, el patriarca emèrit de Jerusalem va dedicar el matí de l'11 de març a visitar l'església romànica de Sant Joan de Caselles, a Canillo (Andorra), i el santuari de Meritxell, on juntament amb els preveres de les Valls va pregar per la pau a Terra Santa i va signar al llibre d'or amb aquestes paraules: «Pedra de la muntanya / blancor de la neu / llum d'un poble / pau a Jerusalem.» L'endemà, va visitar el conjunt catedralici de Santa Maria d'Urgell, acompanyat pel bisbe Joan Enric i el secretari general, Mn. Ignasi Navarri, i va admirar la col·lecció d'art sacre que es conserva al Museu Diocesà d'Urgell.

Sa Beatitud Michel Sabbah va néixer el 19 de març del 1933 a Natzaret. Va ser ordenat de prevere el 1955, i el 28 de desembre del 1987 el papa Joan Pau II va designar-lo Patriarca dels Llatins de Jerusalem. Va deixar el càrrec actiu el 21 de juny de l'any passat, i el va succeir l'actual Patriarca, S. B. Fouad Twal.

« Amb l'actual panorama polític a Terra Santa, Sa Beatitud vaticina un futur difícil per als cristians que hi viuen »

viu la població amb un exemple ben eloqüent: «És més fàcil peregrinar a Jerusalem per a un ciutadà de qualsevol país europeu que per a un ciutadà de Betlem, que es troba tan sols a vuit quilòmetres», a causa del mur de separació.

La fi del conflicte que suposa per a tot el Pròxim Orient l'ocupació israeliana del territori palestí no es troba gaire propera, segons la percepció de Mons. Sabbah. El

20è aniversari del Grup d'Oració i Amistat de Ponts

David Codina / Ponts

Els Grups d'Oració i Amistat van ser fundats per Mons. Josep Maria Cases Deordal el 1969. Ell va sentir la necessitat d'agrupar les persones que desitjaven fer oració perquè poguessin ajudar-se mútuament i ser més fidels a l'oració. Enguany se celebra el 40è aniversari d'aquests grups que estan estesos per tot l'Estat espanyol i per alguns països d'Amèrica del Sud. A la diòcesi d'Urgell els GOA són presents a Gerb, Balaguer, Baldomar, Ponts i Puigcerdà. A Ponts van celebrar el 20è aniversari del grup durant una trobada en què tots

els components —seglars, grup contemplatiu, missioner i malalt— van poder compartir l'oració i l'amistat. En el cas de Ponts, la malalta del grup és la centenària senyora Concepció Triger i Comes, que pertany al GOA de la paròquia de Ponts des del seu començament i s'uneix espiritualment a les reunions mensuals. La vida de la Concepció, amb limitacions de mobilitat, però amb una ment clara i un cor ple de tendresa, podria semblar insignificant, però la seva gran fe i el seu amor a Déu la fan estar activa a través de l'oració i atenta a les necessitats de l'Església i de les persones que l'envolten.

ràdio estel

la ràdio amable

- Barcelona 106.6
- Tarragona 100.6
- Catalunya Central 93.7

- Girona 103.4
- Tortosa 90.1
- Garraf 96.8
- Vic 91.3

- ■ Lleida 91.5
- Cerdanya 104.4
- Seu d'Urgell 105.0
- Andorra 107.5

www.radioestel.com

BARCELONA

Els Focolars celebren els 50 anys de l'arribada a Barcelona

■ Es van aplegar més de 400 persones en un gran ambient festiu i fraternal

Mònica García
Barcelona

Era l'any 1959, quan Piero Passolini va arribar a la capital catalana. Passolini pertanyia al moviment dels Focolars, inspirat a Chiara Lubich enmig dels bombardejos de la Segona Guerra Mundial a Trento. A Barcelona va conèixer Pep Pereña, que va quedar fulminat pel que Passolini feia i el que li explicava del grup focolarí. Al final d'aquell mateix any s'obria el primer *focolar* —que significa llar— de l'Estat espanyol i, com a la resta de focolars, s'hi vivia l'alegria del descobriment de Déu com un amor capaç de revolucionar la vida. Des d'aleshores el moviment es va escampar per tot el territori: Madrid, Sevilla, Bilbao, Castell d'Aro, València, Granada i Sant Sebastià. Actualment més de quatre milions i mig de persones s'han adherit al moviment en 182 països.

El 14 de març es va celebrar l'acte amb motiu del 50è aniversari de l'arribada dels Focolars a Barcelona, que va coincidir també amb el primer aniversari del traspass de Chiara Lubich. Hi van assistir Mons. Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra; la delegada diocesana de Barcelona per a l'Apostolat Seglar, Anna Almuni; el delegat diocesà de Barcelona per a la Pastoral de Joventut, Toni Roman, i representants de comunitats catòliques i reformades.

Al Conservatori Municipal de Música de Barcelona, focolarins i simpatitzants van abarrotar l'auditori per celebrar la presència i el do de Déu a l'Església del moviment Focolar. Com deien els presentadors de l'acte, la recerca constant de l'home per trobar sentit a allò que l'envolta només troba resposta en Jesucrist, en l'amor recíproc. «Nosaltres també vam descobrir ara fa 50 anys una petita llavor amb una gran força transformadora que implica un estil de vida: un estil polític, un estil econòmic, un estil docent... marcat per la fraternitat universal.» És amb aquest denominador comú —la construcció de la unitat de la família humana— que els focolars acullen les persones de qualsevol creença.

Chiara Lubich va prometre a Joan Pau II el 1998 que treballaria pel diàleg a l'Església, en l'«espiritualitat de la unitat». Per això, un jove musulmà de Ghana que va arribar en pastera l'any 2003 va expressar el seu agraïment a la comunitat pel seu suport. Malgrat la societat hostil amb què es va trobar, i les dificultats per mantenir la seva identitat musulmana i africana, va explicar que no se sentia sol «perquè la comunitat m'ha obert les portes i sempre les té obertes. M'he sentit valorat i respectat entre els cristians, i el més important és que ens respectem i que cadascú és cada vegada millor persona».

Un altre testimoni que els assistents van poder veure a la pantalla va recordar

Mònica García

La festa va incloure música en directe i coreografies.

«Chiara Lubich va prometre a Joan Pau II el 1998 que treballaria per l'espiritualitat de la unitat»

com, després d'una llarga i profunda crisi, només li van proposar que provés d'estimar. «Amb un esforç enorme», relatava, «vaig somriure quan vaig pagar

l'autobús... va ser el meu primer somriure en molt de temps». Aquest és l'ideal que va inspirar Chiara Lubich, l'ideal que res, ni les bombes, ni l'odi, no és capaç d'esfondrar. És la pràctica de l'amor evangèlic com a únic vincle de la comunitat que necessàriament acaba contagiant una renovació espiritual personal i social.

La festa va intercalar moments artístics, amb música en directe i coreografies, amb els testimonis de persones que, en temps passats o més recentment, han conegut l'estil de vida que proposen els Focolars. També es va repassar breument

la història del moviment i els seus fruits, que es recullen en àmbits molts diferents, perquè la força de l'Evangeli pot canviar totes les estructures. És d'aquesta manera com va néixer el projecte de l'«economia de comunió» al Brasil el 1991. D'acord amb aquesta nova visió econòmica els beneficis d'una empresa es posen en comunió, de manera que un terç és dedica a ajudar les persones que passen per dificultats econòmiques; un altre terç, a la formació en la cultura del donar, i l'últim terç es reinverteix en la mateixa empresa.

D'aquest mateix desig de fer realitat les paraules de Jesús —«Pare, que tots siguin u»—, n'ha resultat la creació de l'Institut Universitari Sophia, que imparteix assignatures de teologia, filosofia, ciències socials, política, economia i raonament logicocientífic per promoure la «cultura de la unitat». D'altra banda, el notable desenvolupament que el moviment ha assolit, involucrant famílies, sacerdots, religiosos i religioses, joves, nens, etc. ha donat origen a algunes estructures fonamentals com ara les Mariàpolis. Es tracta de centres en els quals es formen les persones que volen viure l'espiritualitat de comunió dels Focolars, tot i que romanen sempre oberts a altres realitats eclesials o de caràcter formatiu. L'any 1964, Solsona va acollir la primera Mariàpolis Ibèrica, amb una trentena d'italians, força portuguesos i la resta espanyols...

Al final de la festa es va connectar, per internet, amb altres ciutats que també gaudien de la festa focolar com Sevilla, Bilbao i Madrid, des d'on el nunci apostòlic a Espanya, Mons. Monteiro de Castro, va dirigir unes paraules.

JOSEP LLUÍS LANAU, MEMBRE DEL MOVIMENT DELS FOCOLARS, PARE DE FAMÍLIA I METGE

«El futur del moviment és esplèndid»

—Quina valoració fa dels 50 anys dels Focolars a Espanya?

—Molt positiva, com en el cas d'altres moviments que també són una riquesa per a l'Església, tot i que hi ha gent que diu que els moviments es mengen terreny a les parròquies... Jo crec que no és així i que, afortunadament, l'Evangeli dóna vida a tothom i jo em sento Església a través del meu moviment. Ho valoro molt positivament també perquè ha aportat una sensibilitat especial que molta gent cercava. Una de les coses que ha aportat és l'obertura. Contràriament al que també es diu que els moviments es tanquen en ells mateixos, el moviment Focolar és obert. La prova és que hi ha cristians de totes les confessions, musulmans, d'altres religions o no creients que es reuneixen i proposen l'ideal d'estimar-se per sobre de qualsevol diferència, amb un respecte a totes les creences i conviccions. Els nous moviments ofereixen una gran possibilitat de viure un compromís més profund amb la fe.

—Al moviment Focolar hi ha 30.000 persones d'altres religions o fins i tot no creients, què els atreu dels Focolars?

—La frescor de viure l'Evangeli i un desig de viure'l amb profunditat. Aquest Evangeli es viu en la pràctica diària i

no cal fer gaires coses per viure'l, sinó que es pot començar immediatament. Si estimes —i aquest és el missatge de Chiara— ja vius l'Evangeli, ja està tot fet.

—Com veu el moviment en el futur?

—Li veig molt de futur. A més de donar-nos el carisma de la unitat, Chiara ha desenvolupat una manera de fer que ens ha ajudat a veure unes determinades estructures que fan possible que tothom es pugui sentir còmode dins del moviment. Jo diria que el futur del moviment és esplèndid i està també lligat al futur de l'Església. Aparentment l'Es-

glésia sembla que està en crisi, perquè diuen que hi ha poca gent però crec que la gent que hi ha, com la que hi ha al moviment, està molt compromesa. Menys quantitat potser, però més qualitat. I si tots vivim l'Evangeli, això es contagia i per tant el nostre futur està en mans de Déu. Jesús ens ha promès que estaria amb nosaltres i amb tots els que vivim i volem viure l'Evangeli.

—Com descriuria Chiara Lubich?

—Chiara va tenir un carisma en un moment de guerra en què tot queia i es va adonar que Déu era l'únic que no canviava. Va ser una persona molt pràctica i concreta a viure l'ideal de la unitat. Hi va treballar i hi va dedicar la seva vida. Va ser una gran líder que es va avançar molt al seu temps, perquè fa 40 anys això era molt nou i l'Església estava molt encarcerada. El moviment va entrar com un aire fresc. I encara és aire fresc perquè, malgrat la societat individualista en què vivim, la gent vol viure el compromís de l'Evangeli en comunitat. Per això Chiara va ser una mestra a integrar tothom i crear comunitats vives on el que és important és l'amor recíproc entre nosaltres i que Jesús sigui present en les nostres vides malgrat les dificultats individuals i col·lectives.

« És el conjunt modernista més gran de tot Europa »

L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA I LES AL
CONJUNT ES DESTINI A SERV

Restauració l'Hospital de

Eduard Brufau / Barcelona

Aquest 2009 l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau de Barcelona enceta una etapa nova. L'estrena dins del mateix recinte de les noves instal·lacions hospitalàries més adaptades a les necessitats actuals —on s'han traslladat totes les activitats sanitàries— ha permès que l'històric edifici modernista hagi quedat lliure per a altres usos socials i culturals. De moment, però, en una primera fase que durarà vuit anys es restaurarà a fons tot el conjunt de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner per reparar-ne els desperfectes i treure-li elements afegits posteriorment, de manera que recuperi l'aspecte original. La Molt Il·lustre Administració (MIA) és l'òrgan de govern de l'Hospital, i en formen part sis administradors que representen a parts iguals l'arquebisbat de Barcelona, l'Ajuntament i la Generalitat. La MIA ha estat l'encarregada del projecte de futur de l'edifici històric.

UNA LLARGA TRADICIÓ

L'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau va néixer com a institució l'any 1401, quan el Consell de Cent de Barcelona va voler centralitzar els diversos centres hospitalaris que hi havia a la ciutat en un sol edifici. Amb aquesta finalitat es va construir en

una cruïlla de camins del que avui és el barri del Raval un gran edifici gòtic, l'Hospital de la Santa Creu, que actualment acull la Biblioteca Nacional de Catalunya. Tal com ha destacat recentment l'arquebisbe de Barcelona cardenal Lluís Martínez Sistach, amb motiu de l'anunci de la rehabilitació del conjunt, «des del primer moment la nova institució va ser fruit de la col·laboració de la ciutat i de la diòcesi», característica que no va canviar al llarg dels segles i que encara avui continua vigent.

L'hospital va ser des de la fundació el més important de Barcelona, i va oferir un servei social importantíssim durant segles a la població. Però amb els canvis socials i l'explosió demogràfica de la ciutat a la segona meitat del segle XIX l'edifici medieval no va tardar a quedar petit i obsolet. S'havia de construir un edifici més gran, adaptat als avanços mèdics, a les noves necessitats de l'època i allunyat de l'ambient insalubre del llavors molt populós Raval. Pensant en tots aquests requisits, es va triar un emplaçament al barri del Guinardó, on l'any 1905 es va posar la primera pedra de l'edifici de Domènech i Montaner, i que per les seves dimensions —és el conjunt modernista més gran de tot Europa— no es va inaugurar fins al 1930. L'inici de les obres va ser possible gràcies a la donació milionària del banquer Pau Gil i Serrat, per la qual cosa la institució va prendre el nom actual d'Hos-

Joia del modernisme

L'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau és una de les obres més emblemàtiques de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner i es tracta del conjunt modernista més gran del continent europeu. En el seu moment va implicar un canvi substancial en la concepció dels edificis sanitaris. En contrast amb l'antic edifici medieval del carrer de l'Hospital, concebut com una gran sala única, el conjunt modernista està format per nombrosos pavellons, cadascun destinat a una atenció mèdica concreta, separats entre ells per una espaiosa zona enjardinada. Aquestes zones verdes, juntament amb la presència constant de la llum natural, els materials utilitzats en la construcció (el maó, la ceràmica, els vitralls policromats, el ferro forjat...) i la decoració colorida tenien l'objectiu de crear un entorn que ajudés a millorar l'estat d'ànim dels malalts. Es tractava, doncs, no només de guarir el cos, sinó també l'ànima dels pacients.

ADMINISTRACIONS PREVEUEN QUE EL
EIS SOCIALS I CULTURALS

Integral de de Sant Pau

hospital de la Santa Creu i Sant Pau. En aquesta nova etapa l'hospital va continuar sent una institució sanitària i assistencial de referència. En paraules del cardenal arquebisbe de Barcelona, Sant Pau ha destacat per «les motivacions cristianes de la vida i l'activitat humana, el sentit social, el respecte als valors —sobretot el de la generositat i la solidaritat amb els qui més pateixen—, el coneixement humanístic i científic de la prestigiosa medicina catalana i l'estimació per la cultura, en totes les seves manifestacions».

UN PROJECTE DE FUTUR

Malgrat que l'hospital modernista va implicar un canvi substancial en l'atenció sanitària a la població, cap a finals del segle XX es va veure novament la necessitat de construir a llarg termini unes instal·lacions noves i reservar l'obra de Domènech i Montaner per a usos no sanitaris. El 1990 es va signar un conveni institucional amb la Generalitat que preveia aquesta transformació, però no ha estat fins ara que s'ha acabat l'hospital nou, just al darrere del modernista. A partir d'aquest moment s'inicia l'etapa de la rehabilitació del conjunt monumental de Domènech i Montaner.

Segons les previsions de la MIA, les obres de restauració s'allargaran fins a l'any 2016 i tindran un cost aproximat de 178 milions d'euros. Les dimensions de l'actuació són

força destacables: s'haurà de treballar en un recinte de 13,5 hectàrees, amb un total de 19 edificis, 45.290 m² construïts i 1 km de galeries subterrànies. En una primera fase, des d'ara fins a l'any 2013 es restauraran la majoria d'edificis i les galeries subterrànies, i es deixaran per a una segona fase l'església, la casa de convalescència i el condicionament de les zones verdes.

Quan s'hagi completat tota la restauració està previst que l'hospital passi a ser el Centre Internacional de la Mediterrània. Es tractarà d'una entitat interdisciplinària amb l'objectiu de promoure el desenvolupament social, econòmic i cultural dels països de totes dues bandes del Mediterrani. També acollirà institucions diverses que treballin en l'àmbit de l'ètica, l'humanisme i la responsabilitat social. Aquesta projecte encaixa amb la voluntat de l'arquebisbat de Barcelona. En aquest sentit el cardenal Lluís Martínez Sistach ha manifestat que «el destí dels pavellons que integren el llegat de Pau Gil haurà de ser objecte d'acord unànim de les tres institucions [arquebisbat, Ajuntament i Generalitat] i pel que fa als usos, aquests hauran de ser respectuosos amb els principis de l'humanisme cristià, que ha estat la constant seguida per l'Hospital al llarg de la seva història». D'aquesta manera l'edifici històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau continuarà al servei de la ciutat i de les persones.

BARCELONA

«En cap moment no vaig ser conscient que entrava droga a la presó Model»

■ Mn. Andreu Oliveras es mostra serè després d'haver estat absolt d'un delictes contra la salut pública

Carme Munté
Barcelona

El dia que li va ser comunicada la sentència d'absolució, Mn. Andreu Oliveras va veure com una de les etapes més difícils de la seva vida arribava a la seva fi. Una etapa que va començar justament fa tres anys, quan amb un cert grau d'ingenuïtat, tal com confessa ell mateix, va entrar droga d'amagat a la presó Model de Barcelona. I una etapa que va viure el seu pitjor moment el febrer passat, quan va haver de passar pel mal tràngol d'asseure's al banc dels acusats en un judici celebrat a la secció segona de l'Audiència de Barcelona en què la fiscalia li demanava fins a deu anys de presó. Malgrat que la darrera notícia és que la fiscalia ha anunciat que presentarà un recurs davant de la sentència d'absolució, Mn. Andreu Oliveras se sent tranquil i proud serè per mirar enrere i observar amb una certa distància els moments difícils que ha passat, però sobretot, i amb l'optimisme i l'alegria que el caracteritzen, per donar gràcies per totes les persones que li han mostrat la seva solidaritat i acompanyament sincer.

Després d'una etapa de vuit anys com a capellà de la presó de Quatre Camins, l'any 1999 Mn. Andreu Oliveras, que aleshores era el responsable del Secretariat de Pastoral Penitenciària de la diòcesi de Barcelona, va arribar a la presó Model de Barcelona per substituir el capellà que es jubilava després de molts anys d'exercici. Però la seva entrada, per motius molt diversos, ja no va ser gaire bona, i potser aleshores ja intuïa que acabaria tenint problemes.

Mn. Andreu Oliveras explica que la presó Model de Barcelona conserva moltes rèmores del passat. Però no únicament

pel que fa a les instal·lacions —és la més antiga de Catalunya—, sinó més perjudicial encara pel que fa a les dinàmiques i a la manera d'entendre la seva feina d'alguns funcionaris que hi treballen. Segons explica Mn. Oliveras, «a la Model hi ha els hàbits adquirits des de fa molts anys i, en aquest sentit, és un centre que posa molt l'accent a vigilar i controlar els presos». Aquest tarannà és en primer lloc el que més va sobtar Mn. Oliveras, i que el va portar a plantejar-se les diferències entre la Model i la presó de la qual ell venia.

Els anys passats a la Model també li van anar corroborant una segona intuïció, i és que ell mateix no era gaire ben vist pels funcionaris de la presó i que qualsevol pas en fals li acabaria portant més d'un problema. Amb tot, els anys van anar passant, la relació amb els presos i amb els seus familiars s'intensificava, les celebracions de la missa dominical es vivien amb

força, i Mn. Oliveras, que va visitar durant set anys cada dia la Model, va acabar esdevenint una figura clau en aquell món de reclusió, de manca d'esperança, de futur d'incertesa. A la presó, explica Mn. Oliveras, és a l'únic lloc que no únicament he tolerat que em diguessin *padre* sinó que també ho entès, perquè he copsat el sentit profund d'aquesta paraula. També era un «pare» pel que fa a les qüestions materials i era habitual, en aquest sentit, que proporcionés als presos tabac, targetes telefòniques per trucar als seus familiars o, fins i tot per Nadal, postals de felicitació.

Pecar d'ingenuïtat

Explica Mn. Andreu Oliveras que el pres amb el qual acabaria compartint anys més tard el banc dels acusats no era precisament un dels homes amb qui tenia més relació. «Aquells dies, però, estava especialment decaïgut i em va demanar, ell que era una mica aficionat a tocar la guitarra, si podia portar-li uns CD que em donaria la seva companya. Vaig quedar amb ella justament a la sortida de la boca de metro d'Entença, em va donar els CD dins d'un estoig amb cremallera. Davant seu el vaig obrir, el vaig examinar, vaig comprovar que hi havia cinc CD i la veritat és que no hi vaig veure res d'estrany.»

El fet, però, és que la ingenuïtat havia jugat una mala passada a Mn. Oliveras i

que, només al cap d'uns moments d'haver lliurat el paquet al reclus, ja es va trobar assegut davant del director de la presó Model per respondre al que esdevindria el seu primer interrogatori. El fet és que a l'interior del que havia de ser un inofensiu porta CD hi havien trobat droga i Mn. Oliveras, per tant, passava a ser acusat d'un delictes contra la salut pública. «En cap moment no vaig ser conscient que entrava droga a la presó», afirma Mn. Oliveras amb rotunditat, i així ho va manifestar tant aleshores davant del director de la presó Model com en els successius interrogatoris que li han fet. Segui com sigui, aquell dia, 2 de març del 2006, i aquella hora, cap a les onze del matí, va ser el darrer moment en què Mn. Oliveras posava els peus a la presó Model de Barcelona.

Vist ja amb la perspectiva dels anys, Mn. Oliveras reconeix que va pecar d'ingenuïtat (tal com figura en la seva declaració), però també afirma convençut que la situació es va agreujar pel fet de ser una persona *non grata* entre el funcionari de la presó Model. Per tant, se sent dolgut i en certa manera es considera una mena de boc expiatori, però profundament agraït pel suport rebut durant aquesta etapa tan difícil de la seva vida. «Mai no havia rebut una mostra d'estimació tan gran», manifesta Mn. Oliveras, tot emocionat quan recorda la gernació que el va rebre amb aplaudiments a la sortida del Palau de Justícia. En tots aquells aplaudiments podia veure condensats trenta-set anys de servei pastoral com a capellà.

Mn. Andreu Oliveras, ara mateix, descarta reincorporar-se a l'àmbit de la pastoral penitenciària i, és més, també té molt clar que en cap cas no tornarà a la presó Model de Barcelona.

VIC

Matinal diocesana de treball per als animadors de cant en la litúrgia

M. Carme Girart / Vic

El dissabte dia 7 de març, al Seminari de Vic, es va celebrar l'11a matinal diocesana de treball per als animadors de cant en la litúrgia del bisbat, organitzada pel Secretariat diocesà de Música. La resposta a aquesta convocatòria va ser molt generosa, amb una assistència de 120 persones.

Amb el títol de la matinal d'aquest any, «Amunt els cors!», invitació que tenim en iniciar la pregària eucarística, s'expressa molt bé el que fem els servidors de la litúrgia. Volem ajudar que tots els participants actius a les celebracions de la fe aixequin el cor. El treball d'aquesta matinal pretén apujar el llistó, teològic i musical, del nostre servei eclesial d'animadors del cant en la litúrgia.

Aquest any es va convidar el P. Jordi-

Agustí Piqué i Collado, o.s.b., doctor en teologia dogmàtica i organista. La primera part de la trobada va consistir en una sessió de treball amb la conferència titulada *Teologia i música com a llenguatges de transcendència*, en la qual convidava a fer una reflexió sobre com «dir Déu» en el nostre món contemporani: com podem comunicar l'experiència de Déu, fer-la empàtica, participativa, comprensiva; l'experiència estètica pot obrir camins a la comprensió de la transcendència i del Misteri de Déu. La música explica de manera molt concreta el problema tangible de Déu: no es pot veure, es pot sentir, no es pot tocar... La música en la litúr-

gia ha de ser un diàleg amb allò que se celebra, i això només és possible a partir del coneixement íntim de la Paraula i de la Litúrgia. L'empatia només és possible en la relació amb la Paraula i una música de qualitat, per portar a fer veure l'invisible, tocar el que no es pot tocar i conèi-

rer el que no veiem; la música no és un afegit, sinó que és la litúrgia mateixa.

Ala segona part, el P. Piqué va oferir una audició comentada: *La contemplació teològica/empàtica de la figura de Crist a partir de la Passió segons sant Joan de J. S. Bach*, una experiència compartida que de ben segur va aconseguir que durant aquella estona

molts dels que hi érem visquéssim l'experiència del Misteri de Déu.

Abans d'iniciar cada sessió de treball es va dedicar un espai de temps a assajar i aprendre uns quants cants de Quaresma i Setmana Santa. Va acabar la trobada amb una pregària d'acció de gràcies.

TARRAGONA

Contra la nova llei de l'avortament

■ Nota del Consell Pastoral Diocesà de l'arxidiòcesi de Tarragona

Redacció / La Selva del Camp

El Consell Pastoral Diocesà, que està integrat per cinquanta persones entre preveres, diaques, religiosos i religioses, laics i laiques i presidit per l'arquebisbe, metropolità i primat de Tarragona, Mons. Jaume Pujol Balcells, es va reunir el dissabte 14 de març a la casa d'exercicis de la Selva del Camp. En aquesta reunió van aprovar la següent declaració, en la qual rebutgen totalment la intenció d'aprovar a l'Estat espanyol una nova llei de l'avortament:

«Entre tots els delictes que l'home pot cometre contra la vida humana, l'avortament procurat presenta característiques que el fan particularment greu i ignominiós. El Concili Vaticà II el defineix com a "crim nefand" (*Gaudium et spes*, 51). La gravetat moral de l'avortament procurat es manifesta d'una manera particular pel fet que s'elimina un ésser humà que comença a viure, quan és absolutament més innocent: mai no podrà ser considerat un agressor, i menys encara un agressor injust! És dèbil, inerme, fins al punt d'estar privat d'aquella mínima forma de defensa que constitueix la força implorant dels gemecs i del plor del nadó.

El Consell Pastoral Diocesà es va aplegar a la Selva del Camp.

»Recorden també que a l'hora de l'acció política, el caràcter inviolable de tota vida humana és una exigència ètica fonamental. Per això, quan els fidels cristians, units a moltes altres persones que tenen aquesta mateixa convicció, treballen per oposar-nos a tota llei que atempti contra la vida humana —com és el nostre deure ineludible—, no estem imposant als altres ciutadans uns «valors confessionals»; ans al contrari, estem servint a allò

que és el fi mateix de la política: la dignitat de la persona i el veritable progrés de la societat. Quan encara s'hi és a temps, demanem als legisladors que reconsiderin les iniciatives legislatives anunciades, a la llum de la seva greu responsabilitat en matèria de defensa de la vida innocent.

»Al mateix temps, animem tots els fidels a promoure i col·laborar seriosament, amb la força primerament de la pregària, i juntament amb altres ciutadans, en tot

tipus d'iniciatives que duguin a fer comprendre el gravíssim mal personal i col·lectiu que suposa l'avortament i la seva gran injustícia, i a intentar salvar tota vida humana que al nostre voltant hagi estat concebuda, tota maternitat que hagi estat iniciada, mentre demanem perdó a Déu per les greus ofenses que suposa aquesta veritable deshumanització de la nostra societat, que perjudica d'una manera particular la dona, ja que l'avortament és sempre, a més, una realitat traumàtica.

»Treballem per conrear entre tots una nova cultura de la vida, per tal que ben aviat es torni a reconèixer, en l'àmbit personal i en el públic, «l'alegria que suposa el do de tota vida humana» i es capgiri aquesta trista realitat dels nostres dies. Els membres de l'Església i les comunitats volem ser acollidors de les famílies que viuen aquestes situacions traumàtiques, volem donar orientació cristiana a qui en vulgui rebre, volem ser acollidors fraters de les dones que vulguin refer el camí de la seva vida, i també volem manifestar que hi ha altres camins alternatius a l'avortament i els volem potenciar tant com puguem. La nostra posició és un sí a la vida des de la concepció fins a la mort natural.»

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

L'avortament és més que una qüestió religiosa

La festa de l'Anunciació a Maria, el 25 de març, quan la fe cristiana celebra que el Fill de Déu assumí la naturalesa humana en les entranyes virginals de Santa Maria, és un moment molt propici per reflexionar sobre el valor de la vida humana des dels inicis de la seva concepció al si matern. En aquest dia l'Església catòlica es proposa reiterar la seva coneguda posició sobre la defensa de la intangibilitat de la vida humana des del moment de la seva concepció fins al seu terme, i contra l'avortament provocat.

Tanmateix, crec que hem de ser conscients que l'avortament no és sols una qüestió religiosa. Així ho han posat en relleu més d'un miler d'intel·lectuals i científics de primera fila, que han subscrit un manifest en defensa de la vida humana des de la seva concepció. Aquests científics i intel·lectuals no entren en qüestions religioses, sinó que responen a la pregunta de quan comença la vida humana a partir dels seus coneixements tècnics, analitzats i comprovats sense recórrer a arguments confessionals.

És un argument molt sospitosos intentar desautoritzar el debat científic vinculant la defensa de la vida humana amb posicions confessionals, clericals o —com s'acostuma a dir— «ideològiques», un terme sota el qual s'intenta esquivar un debat científic i també de caràcter jurídic, perquè allò que hi ha en joc és ni més ni menys que el dret a la vida, reconegut expressament també en la nostra Constitució.

El dret primer i més fonamental de tots

els drets humans és el dret a la vida. La interrupció voluntària de la vida humana en les seves primeres fases de desenvolupament suposa una clara injustícia i una greu violació d'aquest dret fonamental. Tal com digué el cardenal Tarcisio Bertone, en el curs de la conferència que pronuncià durant la seva recent visita al nostre país, «no pot existir un ordre social o estatal just si no es respecta la justícia, i la justícia tan sols es pot assolir amb un respecte previ dels drets humans i de la dignitat natural de cada home, de cada persona humana, amb independència de la fase de la seva vida en què es trobi».

En aquesta conferència, el cardenal Bertone subratllava el fet que «els drets humans són anteriors i superiors a tots els drets positius». Per això, «són per damunt de la política i també per damunt de l'Estat, per la qual cosa són veritablement supranacionals i cap majoria o minoria política no pot canviar els drets dels qui són més vulnerables dins la nostra societat».

L'Església sap que no és pas sola en la seva defensa de la vida. Apel·lant a la recta raó, espera que siguin moltes les persones que comparteixin l'opció que, en aquesta greu qüestió d'ètica i de civilització, el camí a seguir és el de protegir aquells que van a néixer i ajudar els seus progenitors, en especial les seves mares. Les futures generacions ens jutjaran sobre això. I fóra just que, en bona salut democràtica, una qüestió de tanta envergadura no es decidís sense atendre tots els sectors de la nostra societat.

AUTOMATIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE CAMPANAS Y CAMPANARIOS

ILUMINACIÓN LED INTERIOR Y EXTERIOR

RELOJERÍA MONUMENTAL

ESCUULTURAS MUSICALES

www.ermec.org

ERMEC, S.L.
C/ Francesc Teixidó, 22
P. E. Granland, Badalona Sur
08918 Badalona
Barcelona (SPAIN)

Tel. (+34) 902 450 160
Fax (+34) 902 433 088
ermec@ermec.org
www.ermec.org

ERMEC, S.L. - MADRID
C/ Segovia, 8, 1ª Planta
28004 Madrid
SPAIN

blibao@ermec.com
portugal@ermec.com

LLEIDA

L'actual temple del Carme celebra cinquanta anys

■ Els actes han permès situar la parròquia en l'actualitat ciutadana

Jordi Curcó
Lleida

Tot i que els orígens de la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Lleida són molt més antics, enguany compleix mig segle de la inauguració de l'actual temple. Cinquanta anys que el seu rector, Mn. Joan Mora, va pensar a commemorar amb diverses activitats de tot tipus i celebracions religioses, per tal de posar en l'actualitat ciutadana la parròquia del Carme. Ho ha aconseguit, i de llarg.

El tret de sortida va ser la vetlla de la Immaculada, amb una celebració religiosa dels diversos grups culturals i religiosos, fent pinya a l'entorn de Maria (africans, llatins, orientals i de la nostra terra). Va ser molt participativa i fins i tot hi va assistir la directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Montserrat Coll. Va ser presidida pel bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris, acompanyat dels mossens de la unitat pastoral així com de capellans de l'Església romana ortodoxa, de la grecocatólica i del catòlics romanesos. Tota una festa de llum que es va explicitar en el moment del comiat, quan tots amb les espelmes a les mans van cantar l'Avé de Lourdes.

Pel que fa als actes programats, cal destacar tres blocs importants: els actes d'inici ja esmentats; el diàleg ecumènic i interreligiós, amb sis xerrades durant sis dimarts consecutius en el marc de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians, i per cloure, les festes de la Mare de Déu del Carme.

A més de les activitats ja assenyalades,

La celebració de la Immaculada va suposar el tret de sortida del cinquantenari.

Mn. Joan Mora: «És un any de goig, records i trobades»

—Quan va pensar a celebrar aquests cinquanta anys de la parròquia, ja tenia en ment fer-ho amb tant de ressò i tantes activitats?

—Francament, no. És cert que el camí es fa caminant. També és cert que en aquesta ocasió s'ha fet palès el valor i la importància de l'equip. La Junta ha preparat amb molta il·lusió aquest cinquantenari que pretenem que sigui un any de goig i de celebracions. Un any de records, amb la publicació de la memòria històrica, plasmada en una miscel·lània. Un any de trobades, tal com ho expressa el lema de l'any: «El Carme, casa oberta.» Volem que tots aquells col·lectius que han estat a redós de la parròquia participin del nostre cinquantenari: l'ONCE, el Centre Excursionista, les cases regionals, etc., també els sense sostre o menys afavorits de la nostra parròquia i barriada.

—La parròquia del Carme destaca per la seva vessant ecumènica. Fins a quin punt aquesta realitat ha canviat la fesomia de la comunitat parroquial?

—Certament és així. La nostra vessant ecumènica pretén viure l'ecumenisme de l'esperit, de la cordialitat, del respec-

te mutu i de l'aprendre a sumar. A la nostra parròquia s'ha creat un clima de relació afectiva entre la comunitat ortodoxa i la catòlica. Volem també intensificar el diàleg amb els nostres germans musulmans, oberts a les col·laboracions socials. Un camp important és la inserció dels grups immigrants i la parròquia sempre ha estat un camp important per unir esperits i crear lligams de relació entre els diferents components de la societat. Sens dubte que l'Ajuntament de Lleida treballa també molt en aquest sentit i la mateixa Taula de les Religions és una iniciativa única digna d'encomi.

—Però la Mare de Déu del Carme continua sent la senyera de la parròquia i enguany la seva festa ho serà més que mai, oi?

—Sens dubte. En el fons hem deixat el volant de la nostra activitat a la Reina de la Parròquia. Volem que ella sigui més coneguda. Una de les activitats, a banda de la solemnitat de les festes del Carme, és el Concurs de Creació Artística, amb premis per a dibuix i pintura, redacció, poesia i creació musical. La data de termini per presentar els treballs és el 23 d'abril.

TARRAGONA

Trobada ecumènica i concert de música religiosa bizantina a la catedral

Redacció / Tarragona

El dissabte 14 de març, la catedral de Tarragona va ser el marc de la celebració d'un dels actes ecumènics més importants dels darrers temps. La seu tarragonina va acollir un bon nombre de fidels catòlics i ortodoxos, desitjosos d'assistir a la trobada entre el Dr. Teodosie Petrescu, arquebisbe de Tomis, del Patriarcat de Bucarest i de la Metropolia Ortodoxa Romanesa de Muntènia i Dobrogea, i Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i Primat.

El prelat ortodox i el seu seguici van ser rebuts a la porta principal de la catedral per l'arquebisbe i per Mn. Miquel Barbarà, vicari general de l'arxidiòcesi i degà del Capítol de la Catedral. L'arquebisbe de Tomis va assistir a l'encontre juntament amb el Dr. Timotei Luran, bisbe d'Espanya i Portugal de la Metropolia Ortodoxa Romanesa d'Europa Occidental i Meridional, amb seu a Madrid.

Els dos arquebisbes i els seus acompanyants van venerar les relíquies dels sants màrtirs Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques,

dels quals recentment s'ha celebrat l'any jubilar. Tot seguit es van traslladar al presbiteri de l'altar major on, després d'uns parlaments de salutació, va tenir lloc una emotiva pregària que va ser seguida amb gran devoció per tots els fidels de totes dues confessions presents a la seu.

A continuació hi va haver un concert de música religiosa bizantina a càrrec del Grup vocal ortodox de l'arquebisbat de Tomis, que va interpretar peces d'una qualitat excepcional. Els corpredors cants de la litúrgia ortodoxa van omplir la catedral tarragonina. La seva profunda espiritualitat va commoure tot hom.

Un cop acabat el concert, el Dr. Petrescu va agrair l'acollida i va procedir al lliurament de la creu de Sant Andreu a Mons. Jaume Pujol, per les atencions que sempre ha rebut d'ell l'Església ortodoxa. També van ser distingits amb aquesta condecoració Mn. Miquel Barbarà, Mn. Josep Maria Gavalda, Mn. Raimon Mateu i la Comunitat de les Oblates del Santíssim Redemptor per la seva tasca a favor dels fidels ortodoxos.

Una capella amb sistema braille per als invidents

J.C. / Lleida

Durant aquest cinquantenari, l'església del Carme de Lleida anirà embellint els seus murs amb tres nous murals. El primer va ser inaugurat el 13 de desembre, amb motiu de la festa de Santa Llúcia, patrona dels invidents, els oftalmòlegs i les modistes. La parròquia venera una imatge de la santa des de l'any 1946, quan l'artista Ramon Aguiló Folguera la va donar al Carme. Des d'aleshores rep culte en una petita capella lateral.

Ara les parets d'aquesta capella han estat decorades per la pintora Magda Aguiló, filla de l'escultor, i els relleus són obra del jesuïta Roger Torres Aguiló, nét de l'escultor. La reformada capella de Santa Llúcia ha estat anomenada ja com la «capella de la llum», ja que la llum i el tacte són protagonistes del mural. La primera fa referència al nom de la santa, que vol dir «llum», mentre que el tacte simbolitza el desig d'apropar l'obra al món dels cecs. Al mural hi ha uns relleus on es pot llegir: «Santa Llúcia, pregueu per nosaltres.» Un d'ells és fet amb el sistema de lectura dels cecs, el braille.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Èxit de les conferències amb motiu dels 800 anys de la parròquia de Molins

■ Durant el mes d'abril intervindran els monjos Cebrià Pifarré i Teresa Forcadas

Redacció / Molins de Rei

El cicle de conferències amb motiu de la celebració dels 800 anys de la parròquia de Sant Miquel de Molins de Rei ha comptat fins ara amb una gran participació. L'assistència ha estat d'un centenar de persones a cadascuna d'elles, cosa que ha estat valorada molt positivament per la parròquia.

Una de les conferències més reeixides va tenir lloc el 12 de febrer passat, amb la presència de Francesc Romeu, capellà i periodista, que va parlar de *L'Església en el món actual*. El gran argument de Mn. Romeu va ser que «una Església que vulgui transmetre l'evangeli, en qualsevol època i lloc, ha de procurar entendre l'entorn en què viu la gent». Per això va fer una detallada anàlisi de la situació de crisi profunda i sense precedents que viu l'Occident cristià, tant a nivell global (secularització, laïcitat, crisi de les institucions, manca de discurs, crisi d'autoritat) com a nivell més proper (crisi de lideratge, crisi d'identitat, temptació de restauracionisme). Malgrat tot, es van oferir dues possibles pistes per a una possible sortida: la reivindicació d'una espiritualitat sense sistema religiós, i l'esperança d'un cristià de futur que sigui místic, testimonial i amb diàleg en el món. «Vivint en tensió i sense por, per poder re-fundar de nou, cada Pasqua, la nostra Església!»

Després de les tres primeres conferències, de caire més general, el dia 19 febrer en va començar una altra sèrie amb temàtica més local. Concretament, va ser Ignasi Mora, actual rector de Santa Maria del Mar de Barcelona, qui va parlar de *L'Església dels barris*. Mn. Ignasi va recordar la seva etapa com a vicari de Molins de Rei, als anys setanta, una època que va venir caracteritzada per la fundació dels centres de culte de Sant Isidre al barri de la Incresa, de sant Pere al barri de l'Àngel, i de la Mare de Déu de Núria al barri de

Francesc Romeu va aixecar molta expectació.

Riera Bonet (actualment només resta en funcionament la capella de Sant Isidre). La conferència va ser molt testimonial, explicant detalls i anècdotes, així com el sentit de tot aquell moment d'Església que volia ser evangelitzadora en els col·lectius de nousvinguts.

En aquesta mateixa línia, el dijous 26 febrer el ponent va ser Josep Maria Fisa, actualment rector de la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Sant Joan Despí, que va parlar de *Solidaritat i futur de l'Església*. Mn. Fisa també va ser a Molins de Rei els anys setanta, va venir com a seminarista i aquí va ser ordenat capellà l'any 1975. En la seva conferència va recordar aquells anys com a professor de religió de l'institut Lluís de Recasens, el treball a l'escoltisme, a la JOBAC, a confirmació, a la Joventut Catòlica, a la revista *El Llaç d'Unió*, la posterior creació de Solidança... Per la seva vinculació des de sempre amb moviments socials i en favor dels drets humans, Josep Maria Fisa va viure intensament els anys de la transició, i també després, ja que és consiliari de Justícia i Pau, ha participat en el Fòrum Social Mundial... La seva reflexió va ser que l'Església ha de viure amb intensitat la solidaritat, ja que forma part del nucli del

missatge de Jesús, i només vivint aquesta dimensió a fons podrà afrontar el futur.

El dia 5 març els va tocar el torn a Francesc Orenes i Josep Maria Sanglas, antics vicaris de Molins de Rei els anys seixanta i que actualment no exerceixen ja com a capellans. El tema que van tractar va ser *Aplicació del Concili Vaticà II*, ja que ells van viure precisament aquí aquella època tan important per a l'Església, la

gran reforma a càrrec del papa Joan XXIII.

Finalment, el 12 març la conferència va abordar el tema *Context social, religiós, polític i lingüístic del 1209*, i va anar a càrrec del molinenc Àngel Beumala, gran aficionat a la història de Catalunya, vinculat a la parròquia i actualment president del Centre Excursionista de Molins de Rei. Va parlar del món feudal de l'edat mitjana, dels reis catalanoaragonesos, dels inicis de la burgesia, de la societat agrícola, dels inicis de la superació de la diglòssia llatí-català, dels intents de l'Església per millorar les condicions de vida de la població... En aquest context, els primers molinencs van poder deixar de desplaçar-se a la Santa Creu d'Olor, la parròquia de la qual depenien, gràcies a la creació d'aquesta primera capella, dedicada a Sant Miquel per la seva fama de defensor contra el mal i contra els enemics.

Les últimes dues conferències previstes del cicle tindran lloc el 2 d'abril, amb *El testimoni dels primers cristians*, a càrrec del P. Cebrià Pifarré, monjo de Montserrat; i el 16 d'abril, amb *El futur del cristianisme*, a càrrec de la germana Teresa Forcadas, monja benedictina.

TERRASSA

Festa d'aniversari al Santíssim Salvador de Sabadell

Redacció / Sabadell

El diumenge 8 de març Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa, va presidir la missa, a les 11.00 h, al Santíssim Salvador de Sabadell amb motiu del 75è aniversari de l'erecció canònica de la parròquia. Hi van concelebrar Mn. Jordi Sotorra, rector de la parròquia, i Mn. Manuel Coronado, secretari particular del bisbe. Després de la celebració va tenir lloc un petit concert i un pisolabis amb tots els feligresos, que omplien el temple. El bisbe va felicitar els assistents per aquest aniversari i va compartir amb ells una llarga estona. La parròquia del Santíssim Salvador va ser erigida l'any 1934 pel bisbe Manuel Irurita. Dintre del seu terme parroquial es

troba el santuari de la Mare de Déu de la Salut, patrona de la diòcesi.

Pocs dies després de la celebració dels 75 anys de la parròquia del Santíssim Salvador, Mons. Saiz va tornar novament a Sabadell per tancar el cicle de conferències *La força de la paraula*, organitzat per la delegació episcopal de Pastoral Universitària i Món de la Cultura. La xerrada va tenir lloc a la parròquia de Sant Feliu. En la seva dissertació Mons. Saiz va glossar la centralitat de la Paraula de Déu en la vida dels cristians, tot subratllant-ne les característiques. La setmana anterior, a Terrassa, va tenir lloc una altra trobada del mateix cicle dirigida per Mn. Joaquim Fluriach, que va proclamar amb el cant diversos textos bíblics dels salms.

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasrafatima.org

SOLSONA

Missa nova de Josep Turull i Anglès

■ La celebració va tenir lloc a l'església de Sant Antoni de Cervera

Ramon Estany
Cervera

El dissabte dia 21 de febrer, a la missa vespertina de l'església de Sant Antoni, el nou capellà Fra Josep Turull i Anglès va celebrar la primera missa, missa nova, a la seva ciutat, Cervera. És en aquesta ciutat on el nou prevere té la seva família, tots els seus records de joventut i antigues tasques laborals. Mn. Josep Turull, de 49 anys, va ser ordenat prevere pel bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, el diumenge 14 de febrer a l'església del convent dels caputxins d'Arenys de Mar, lloc on havia cursat els primers estudis.

En la seva primera missa, Mn. Turull va estar acompanyat per la seva família, els amics, els capellans de Cervera i una bona representació de fidels d'Arenys de Mar. Cervera no va voler perdre l'ocasió de participar en aquesta primera missa, tot i coincidir amb la diada del carnestoltes. Una vintena de capellans, entre els quals

La missa es va celebrar a l'església de Sant Antoni de Cervera.

uns quants caputxins, van omplir el presbiteri. També s'hi van fer presents novicis d'aquest orde de diferents indrets de Catalunya i les Illes i la comunitat cristiana de Cervera. Tots plegats van omplir l'església de gom a gom. En acabar l'eucaristia, els parlaments de rigor i les felicitacions van fer d'aquest acte un moment més emotiu.

Per acabar la celebració, el grup de Bombollers de Cervera amb els seus tabals van pujar fins al peu del presbiteri. Allí, van dedicar a Mn. Josep Turull uns retrucs que van fer tremolar les voltes de l'església en senyal de festa grossa i amb motiu d'homenatge per la seva ordenació i el nou camí que acaba de començar.

Trobada de Joves de Confirmació amb el bisbe

R.E. / Solsona

El dia 21 de febrer, els joves que s'estan preparant per rebre el sagrament de la Confirmació es van trobar amb el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, al Seminari de Solsona. Aquesta trobada, organitzada per la Delegació de Joventut, va aplegar un bon grup de nois i noies units per un mateix ideal: «Conèixer una mica més Jesús» i confirmar la seva fe.

Després d'unes paraules de benvinguda per part de la delegada de Joventut, el bisbe Jaume Traserra va comentar la paràbola de l'evangeli «els convidats al banquet». Els joves van seguir molt atentament les paraules del bisbe.

En acabar aquesta estona d'escolta i reflexió, els joves assis-

Els joves van seguir amb interès les paraules del bisbe.

bre les qüestions que s'anaven plantejant. Després d'un petit descans, tots plegats es van dirigir a la capella per pregar i reflexionar a través d'uns cants.

Exercicis espirituals per a sacerdots

R.E. / Solsona

Des del dia 9 fins al dia 13 de febrer va tenir lloc, a la Casa Seminari, de Solsona, una tanda d'exercicis espirituals per a sacerdots diocesans. Els va dirigir Mons. Carles Soler i Perdigó, bisbe emèrit de Girona, actualment resident a Banyoles.

Un grup de 16 sacerdots van compartir, durant aquests dies, pregària, Eucaristia i reflexió. Bàsicament a partir de l'Evangeli i de les cartes de sant Pau, el bisbe Carles va anar oferint, en unes xerrades breus i amb un estil proper, unes consideracions entenedores i encertades, que segurament els van ajudar a millorar alguns aspectes de la seva vida personal i pastoral. Si a tot això afegim la comoditat de la casa i el bon tracte de les religioses i del personal de servei, podem dir que, durant aquests dies, van viure una experiència positiva, que els va animar a continuar la seva tasca amb ànims, il·lusió i esperança, malgrat els esculls i els moments foscos que se'ls presentin.

Jornada del Malalt a Sùria

Redacció / Sùria

El diumenge 15 de febrer es va celebrar al poble de Sùria la Jornada del Malalt, amb motiu de la festa de la Mare de Déu de Lourdes del dia 11. En l'Eucaristia, que va tenir lloc a l'església de Santa Bàrbara de Salipota, es va pregar pels malalts de la parròquia i per totes les persones que en tenen cura, els seus familiars, els professionals i els visitadors de malalts. En l'homília, Mn. Josep M. Vilaseca va animar els malalts, alguns d'ells presents a la missa, a seguir endavant, sempre agafats de la mà de la Mare de Déu i confiant en Ella. També va valorar i va

agrair l'estimació i l'ajut dels familiars i de totes les persones que en tenen cura, tant a nivell físic com espiritual. Després de l'homília es va fer una benedicció pels malalts i se'ls va lliurar una estampa amb la imatge de la Mare de Déu de Lourdes i una pregària del malalt, que van llegir tots junts. □

En la mort de Mn. Miquel Xandri i Farràs

R.E. / Bellpuig

El dia 14 del mes de febrer va morir Mn. Miquel Xandri, a la parròquia de Bellpuig, d'on era rector. Havia nascut a Sant Llorenç de Morunys, el dia 21 d'octubre de 1944. Des de la seva ordenació, l'any 1968, va treballar pastoralment a la parròquia de Gironella; al Col·legi Menor Lacetània, de Solsona; a les parròquies de Castellar de la Ribera, Ceuró i Montpol; a les parròquies de Fígols, Sant Corneli, Fumanya, Malanyeu, Sant Jordi i La Rodonella; a la parròquia de Berga. També va ser delegat diocesà de Pastoral Sanitària, capellà a l'Hospital de Berga i consiliari diocesà de l'Hospitalitat de Nostra Senyora de Lourdes. Des de l'any 1994, va treballar a Bellpuig, Preixana i Seana. Mn. Miquel Xandri serà recordat pel seu caràcter senzill i per la seva espontaneïtat.

Jornada d'Animadors de Pastoral de Joves

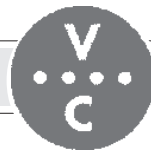
R.E. / Solsona

Amb el lema «Sortim als carrers», el dissabte 7 de febrer es va portar a terme al santuari del Sant Crist de Balaguer una Jornada d'Animadors de Pastoral de Joves promoguda pel SIJ i participada, en aquest cas, per les delegacions de Joventut de les diòcesis de Lleida, Solsona i Urgell.

Amb prop d'un centenar d'animadors provinents de parròquies, escoles, agrupaments o esplais, va començar la jornada amb la finalitat de posar en comú les diferents tasques. La trobada es va iniciar amb les paraules de benvinguda del bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives i, seguidament, hi va haver una xerrada-col·loqui a càrrec de Ramon Oromí, un laic compromès en la pastoral de joventut, el qual va parlar de la pastoral de joves avui.

Després es van portar a terme uns tallers que foren: joves i pregària, acompanyament de joves, jocs d'esplai, dinàmiques de grup, música i fe, servei i solidaritat, Jesús de Natzaret i pastoral des de les tutories. La jornada va acabar amb l'eucaristia, presidida pel bisbe d'Urgell, celebrada al mateix santuari del Sant Crist de Balaguer, i acompanyats per la comunitat de Clarisses que hi habiten. Amb les paraules del bisbe i amb la força de l'Esperit van ser enviats a «sortir pels carrers» i a ser testimonis per parlar als joves d'Aquell que dona sentit a les seves vides: Jesús de Natzaret.

Vida Creixent

El consiliari diu...

Quaresma, itinerari cap a la Pasqua

Mn. Miquel Bada, prve.
Consiliari diocesà de Vida Creixent

El segon diumenge de Quaresma hem escoltat la veu del Pare que ens ha dit: «Aquest és el meu Fill, l'estimat, escolteu-lo.» Heus aquí un criteri important, imprescindible, que Déu mateix ens dóna; cal escoltar el Fill, el Verb fet home com nosaltres, en els moments de silenci, de desert que puguem trobar.

Jesús ens diu, en els diumenges quaresmals: «Destruïu aquest temple i jo el reconstruiré en tres dies.» El magnífic temple de Jerusalem acaba la seva funció; ja no és o deixarà de ser el lloc de l'encontre amb Déu. A partir de la seva humanitat, de la seva mort i resurrecció, Ell serà, és, el veritable temple, el lloc, l'instrument, de la trobada amb el nostre Déu. Cal ser fidels a Jesucrist, perquè formem

part d'Ell i hem de ser fidels a la societat del nostre temps, que espera o hauria de desitjar, un bon testimoni per part nostra.

«El Fill ha estat enviat per salvar el món»; nosaltres hem d'estimar el nostre món que, com diem, als grups de Vida Creixent, és una societat post-cristiana. Com a gent gran, amb llarga experiència, hem d'intentar acostar-nos-hi i adaptar-nos al món d'avui i demostrar amb el nostre testimoni que estimem aquest món nostre.

És així com farem, cristianament, el camí quaresmal vers la Pasqua. «El gra de blat, quan cau a terra, si mor dóna molt de fruit.» Hem de morir per donar vida, hem de servir per fer créixer els altres, hem de donar-nos perquè els altres puguin viure més plenament. És el que ha fet el Senyor, s'ha fet home per fer-nos fills de Déu.

Aquesta és la nostra Pasqua.

A reveure, Mn. Jaume

El mes de febrer ha estat un mes de trist record per a tota la gent de Vida Creixent. S'ha mort el nostre consiliari, Mn. Jaume Serrano i Vidal. Sí, ja sabem que feia temps que estava malalt, però aquesta petita esperança que tots portàvem dins nostre ens mantenia optimistes i amb la nostra voluntat de tenir-lo entre nosaltres intentàvem allunyar la realitat de la mort.

Sabem que va morir en pau, acompanyat de tota la gent que l'estimava, tant si es va fer present visitant-lo a la residència o a la clínica, o bé tenint-lo present en el pensament, des de casa. Tots hi érem, tots hi vam ser.

L'amor, la comprensió, la tendresa, la picardia, el bon humor, la confiança que va donar durant tota la seva vida sacerdotal ha quedat en tots nosaltres, així com també ens ha marcat amb forta empremta aquella fe de pedra picada, aquell posar-se al servei de Déu de forma integral, de donar-se totalment als altres, que en Jaume va practicar sempre i en tot moment.

Tot això i el seu amor a Vida Creixent és el testament que ens ha deixat. I és una gran responsabilitat que tenim a sobre. A partir d'ara ens serà molt més difícil «escaquejar-nos», eludir el com-

promís de treballar pel moviment, per fer-lo créixer, per donar-lo a conèixer, per ser testimonis fefaents dels objectius de Vida Creixent, per fer-nos presents enmig del món. I encara tenim

un altre repte. Tot això ho hem de fer com ho feia ell: en silenci, humilment, complint el que diu l'Evangeli, que la mà dreta no sàpiga què fa la mà esquerra. Difícil? Sí, i tant! Però ara tenim un bon valedor prop del Senyor perquè ens ajudi i ens doni forces per tirar endavant. La celebració dels 25 anys serà agredolça. Trobarem a faltar Mn. Jaume, però ell vol que ho celebrem. Amb cor alegre, amb la rialla als llavis i amb la veu ben forta cantant el nostre himne: «I aquesta alegria ningú no ens la prendrà.»

Estem convençuts que és el que ell espera de nosaltres, i jo m'atreveria a dir que ell també espera celebrar-ho ben acompanyat de tots els àngels i sants en la glòria de Déu.

Al cel sia i que ens beneeixi!

Coordinadora Barcelona

Bisbat de Menorca

Som avis voluntaris

Fraterno

Fa uns dies, a la televisió deien que «a Espanya hi ha un milió de voluntaris, persones que treballen desinteressadament pels altres: Càritas, Mans Unides, Unicef, etc.». Això és veritat, però, en aquestes dades, hi trobo a faltar la quantitat d'avis i d'àvies que també treballem de manera desinteressada i molt enriquidora. Aquesta feina que fem té un premi: un somriure, un petó, un «hola, avi/àvia!». Quina alegria quan descobrim aquesta paraula, *avi/àvia*!

Sí, som avis quan som capaços de transmetre als néts les nostres vivències, les coses rebudes de la gent gran i els deixem la nostra marca. Un dels meus fills, casat i amb fills petits, em deia: «Encara recordo les coses que em deia l'avi.» El seu avi, el meu pare, va morir quan ell tenia 11 anys. Això és deixar petjada!

Ser avi és un gran do de Déu i, fer aquesta feina, ens dóna molta felicitat. Els néts s'entenen molt bé amb els avis i entre ells s'estableix una relació especial d'estimació que enriqueix tant els néts com els avis.

Moltes vegades els avis passem més temps amb els néts que el que vam dedicar als fills perquè ara disposem de temps i abans havíem d'estar pendents de la feina i dels diners.

Els avis complim unes funcions molt importants, sobretot, ajudar els néts perquè siguin feliços, perquè se sentin estimats. Tots els psicòlegs estan d'acord en el fet que els millors cangurs són els avis. El millor substitut dels pares són uns avis

afectuosos. Els avis assegurem el contacte amb les diferents generacions. Els pares expliquen als fills coses de l'avui i del demà, això és important, però els petits han de saber d'on vénen i conèixer les arrels familiars, i això ho faciliten els avis, que parlen del seu temps, dels besavis. Quina alegria per als avis compartir la nostra vida amb ells!

La presència dels avis també és important per una raó pedagògica, perquè així els petits aprenen més bé què significa ser «fills». Quan veuen els seus pares fer de fills comprenen què vol dir: respecte i agraïment.

Una cosa que als avis ens costa bastant és acceptar les normes que posen els pares a l'educació dels fills. Ells en són els responsables i han de dirigir l'educació dels fills i els avis hem d'acceptar aquesta norma, que és essencial per a la bona harmonia de les relacions entre ells.

Els avis hem d'evitar fer de pares. Nosaltres som els avis, els pares són la família dels seus fills i han de passar el màxim temps amb ells, compartint la feina de l'escola, els jocs i educant amb l'exemple. Hi ha coses, com la manera de viure, que s'aprenen a casa: estimar, perdonar, compartir, el do de la família, la llibertat.

Els avis que mantenim una bona relació amb els néts els ajudarem a créixer com a persones, sobretot si sabem donar-los l'amor rebut dels grans i som capaços de transmetre la bondat del Déu Amor, que ens diu que, per ser feliços, ens hem de donar als altres. Quina alegria tan gran ser avis!

Bisbat de Vic

La Paraula de Déu en la nostra vida

Josep Lobaco

Aprofitant la circumstància de la celebració recent a Roma de la XII Assemblea General del Sínode dels Bisbes de l'Església, ens ha semblat escaient intentar esbossar unes breus pinzellades sobre el tema, traduïdes amb respecte i agraïment al conjunt de l'Església i, en particular, als Pares Sinodals que han assistit a la reunió, així com la més incondicional obediència a les innovacions o variants que es van poder derivar de la reunió, per al desenvolupament de l'autèntic ecumenisme cristià, aquell que la història, la cultura del nostre temps i l'Esperit Sant sempre actui i renovador, exigeixen.

És el Crist de la nostra fe qui ens desvetlla el sentit ple i Unitari, i ens fa entendre que també les Santes Escripures són «carn», paraules humanes que devem entendre i estudiar en la seva significació, però que també custodien al seu interior la llum de la veritat, la que només amb la Gràcia de l'Esperit Sant podem viure i contemplar.

Intercalats en el camí de la nostra salvació, caminen amb nosaltres germans i germanes d'altres comunitats cristianes que des de la separació viuen una unitat real, a

través de la veneració i l'Amor per la Paraula de Déu. Homes i dones d'altres religions que escolten i practiquen fidelment els dictats dels seus llibres sagrats, i que amb nosaltres poden edificar un món de pau i de llum, complint així el projecte de Déu Pare, que vol que «tots els homes se salvin i arribin al coneixement ple de la veritat».

Estimats germans: els Pares Sinodals convoquen els fidels de les comunitats escampades arreu de la terra, a la Paraula Divina, que és també judici i, sobretot, gràcia que ens guia pels camins de la història, amb el missatge de Jesús que tots estimem, capaç de fer dels creients, una humanitat nova.

Els nostres grups de Vida Creixent, també som convocats aquest mes, a la reflexió del tema VI del llibre titulat *El nostre món racional i secularitzat*, a través del qual aprenem a valorar el que hi ha de positiu al nostre mercat laboral i social; i a treballar, a fi que els que promouen la pau, la justícia i els serveis als més necessitats, perseverin en el seu esforç i trobin la plenitud de tot el que és humà, en la Paraula i l'Esperit del Senyor Jesús, Fill de Déu i germà nostre.

Agenda

ABRIL

Dijous 2: reunió d'animadors (única al mes). A les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 1. Tema VIII: *Confort, sensualitat i hedonisme*.

MAIG

Dilluns 11: celebració dels 25 anys de Vida Creixent a Catalunya. Sessió acadèmica a l'auditori de la Pedrera, a les sis de la tarda. Conferència a càrrec de Joan Rigol. Presentació llibre i DVD de la història del moviment.

Divendres 15: XXIII Trobada interdiocesana i celebració dels 25 anys de Vida Creixent a Catalunya. Eucaristia presidida pel Sr. cardenal arquebisbe de Barcelona. Basílica de Santa Maria del Mar, a les 11 h. Dinar de germanor al Palau de Congressos de Catalunya, a les 14 h, a l'avinguda Diagonal.

cultura

La capella del Santíssim de la catedral de Tarragona, oberta de nou al culte

■ Durant més de dos anys, s'hi han dut a terme importants treballs de restauració

Joan Boronat
Tarragona

La capella del Santíssim Sagrament de la catedral de Tarragona, autèntica joia de l'art renaixentista a Catalunya, ha estat de bell nou oberta al culte, després que hagin finalitzat els importants treballs de rehabilitació i restauració, obres que s'han allargat durant més de dos anys.

La restauració portada a terme va ser inaugurada el diumenge 1 de març per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, acompanyat del vicari general de l'arquebisbat i degà de la catedral, Mn. Miquel Barbarà, amb l'assistència d'un nombrós grup de fidels. Després de la comunió de la missa conventual, celebrada a l'altar major de la catedral, el Santíssim Sagrament va ser traslladat en processó i reservat en el magnífic sagrari de la capella. Tal com va anunciar l'arquebisbe Jaume, de dilluns a divendres, de cinc a dos quarts de vuit de la tarda, a la capella renaixentista hi ha exposició i adoració del Santíssim, seguida de la celebració de l'eucaristia, amb possibilitat de rebre el sagrament de la reconciliació.

Les obres de recuperació de la capella del Santíssim han tingut un cost de 700.000 euros, quantitat que s'ha pogut cobrir

Imatge de l'extraordinària cúpula amb tambor octogonal.

Mons. Jaume Pujol, durant el seu parlament.

parcialment, amb 550.000 euros recollits, arran de la campanya popular impulsada per l'arquebisbat i l'aportació d'entitats i institucions. Tal com va manifestar Mons. Jaume Pujol, «aquesta restauració esdevé un regal de l'Any Jubilar de Sant Fructuós».

Les actuacions que s'hi han dut a terme han consistit en la restauració integral,

interior i exterior, de la capella. L'arquitecte Joan Figuerola va ser l'encarregat d'explicar, dies abans, el procés seguit referent al desmuntatge i renovació de les cobertes, l'obertura de les finestres tapiades, que ha permès recuperar l'entrada de llum, la restauració dels murs de carreus i la reparació de la llanterna superior. Són els principals treballs a l'exterior que han

permès reparar les filtracions d'aigua i humitat.

Per la seva banda, Eustaqui Vallès, director de la restauració interior, va exposar la tasca realitzada. En destaca la cúpula amb tambor octogonal, la primera de Catalunya, mostra de l'enginy de l'arquitecte Jaume Amigó, responsable de la seva construcció. Tant la cúpula,

com els altars laterals i tot l'interior de la capella, ha estat objecte d'una neteja general i s'ha seguit un procés que ha deixat al descobert tota mena de detalls, les policromies i la vivacitat dels colors originals.

La capella del Santíssim Sagrament de la catedral de Tarragona és fruit de la transformació promoguda per l'arquebisbe Antoni Agustí, que reposa en un sepulcre de marbre en aquest espai, i portada a terme entre els anys 1580 i 1592, en dividir en dues parts el refector cobert amb volta de canó de l'antiga canònica de finals del segle XII.

L'arquebisbat de Tarragona i l'Ajuntament refaran el tram de muralla caigut el 2005

J.B. / Tarragona

Després que fa tres anys i mig es produís l'esfondrament d'un tram de muralla de Tarragona, propietat de l'arquebisbat, aquest ha signat un conveni amb l'Ajuntament de la ciutat que permetrà restaurar els metres afectats. Amb aquest conveni, l'arquebisbat autoritza les administracions a procedir a la reparació del sector de la muralla conegut com a Hort del Bisbe, acord que va ser signat el dimecres 4 de març, entre l'arquebisbe Mons. Jaume Pujol i Rosa Rosell, tinenta d'alcalde de Patrimoni de l'Ajuntament de Tarragona.

El cost de la restauració és de 314.000 euros, quantitat de la qual es farà càrrec la Generalitat de Catalunya en un 70%, mentre que l'Ajuntament de Tarragona cobrirà el restant 30%, tal com ja es va acordar en el moment del succés. Un cop obtingut el vistiplau de l'Incasol i de Cultura de la Generalitat, es procedirà a la licitació de les obres, que podrien començar abans de l'estiu.

Cal recordar que l'ensulsiada d'aquest tram de muralla va tenir lloc el 15 de novembre del 2005 a causa d'unes filtraci-

Signatura del conveni entre Rosa Rosell i Mons. Jaume Pujol.

ons d'aigua, agreujades per les intenses pluges d'aquells dies, segons es desprèn de les valoracions fetes posteriorment. Arran d'aquest fet, el passeig Arqueològic es va tancar al públic per escometre les tasques d'apuntament i retirada de la terra, que omple l'interior dels dos murs. Durant aquest temps s'ha fet un estudi arqueològic d'un quilòmetre de muralla i treballat per assegurar-se que no hi haurà més filtracions d'aigua en el futur. Paral·lelament, aquest estudi s'ha fet arribar a Madrid a fi i efecte que el Pla Director de les Muralles que es propugna pugui ser inclòs dins del Pla de Ciutats Emmurallades i acollir-se a les corresponents subvencions.

La bona notícia...

Un bisbe dona el 10% del seu salari a Càritas

Francesc Gamissans

Amb motiu de la Quaresma i en una carta pastoral, el bisbe de Cadis i Ceuta, Mons. Antonio Ceballos, proposa a tots els cristians de la seva diòcesi, començant per ell mateix, donar el 10% del salari a Càritas diocesana a favor dels més afectats per la crisi econòmica. Proposa també als empresaris que es retallin els guanys per tal de mantenir els llocs de treball, evitant així acomiadaments. En la carta demana als qui celebren alguns sagraments que siguin sobris, tant en el moment de l'administració, com en la festa posterior. Reconeix que aquestes accions, «per bé que no resolen tot el problema perquè les petites coses no canvien les estructures, sí que poden canviar els homes, que són els qui fan que canviïn les estructures».

Així mateix, Mons. Ceballos denuncia moltes de les amenaces que es cometien contra la vida humana: la fam que pateix un terç de la humanitat; la violència contra les do-

nes; els accidents de circulació, conseqüència quasi sempre de la imprudència, i els accidents de treball, per manca de protecció física; els aturats laborals, que no gaudeixen de les subvencions promeses; les drogues, que disminueixen la llibertat i posen fi a la vida de molts joves. I afegeix el drama de l'avortament, una de les tragèdies pitjors de la societat.

La reflexió última de Mons. Ceballos és evangèlica: davant d'un món de desigualtat i misèries, empès per guanyar, gastar i gaudir, Jesús proposa repartir i compartir, com en la multiplicació dels pans; dessacralitza les riqueses, com en el cas del jove que vol seguir el Mestre; assenyalava la justícia i la solidaritat, com quan descriu el judici final de les nacions i serveix El mateix, amb senzillesa, els altres, com quan renta els peus als seus apòstols.

Una carta pastoral d'un veritable pastor, d'un prelat que vol augmentar la caritat cristiana. Una bona notícia!

Una aposta sòlida per l'ètica mundial

■ La Llibreria Claret, seu de l'exposició «Religions del món, pau universal, ètica global»

Miquel Àngel Codina
Barcelona

Durant deu dies, del 16 al 26 de març, la Sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret va acollir l'exposició *Religions del món, pau universal, ètica global*, creada per la Global Ethic Foundation i adaptada per l'Associació Unesco per la Diàleg Interreligiós i el Centre Unesco de Catalunya. A la inauguració va assistir el teòleg Hans Küng, president de la Global Ethic Foundation, que va impartir una conferència sobre el tema de la mostra.

El P. Màxim Muñoz, provincial dels Claretians a Catalunya, va explicar que l'objectiu fonamental d'aquesta exposició és «promoure la cultura de la no-violència, de la solidaritat, del comerç just, de la tolerància i la igualtat», així com mostrar la «importància cabdal» de les grans tradicions religioses en la confi-

Fèlix Martí, Hans Küng i Màxim Muñoz.

Malàisia... i ara inicia un nou periple a Catalunya, concretament a Barcelona. El ponent va assegurar que «Barcelona és coneguda no només pel fet de tenir grans obres arquitectòniques d'Antoni Gaudí, sinó per ser la ciutat que compta amb equips de futbol de fama mundial. En un partit de futbol s'han de respectar les regles de joc, les normes establertes, per poder practicar un "joc net". Això és aplicable a tota la resta d'àmbits de l'activitat humana».

Per un nou consens social

Segons Küng, «vivim un temps esquinçat pel que fa al fet religiós i polític, pobre en orientacions, on les normes socials trontollen; molta gent jove no sap distingir el bé del mal». El president del Global Ethic Foundation va fer una crida a aconseguir «un nou consens social; hem de posar-nos d'acord en un mínim de regles i valors humans». També es va preguntar: «Com poden els pares i professors educar els nostres fills si ells no saben què han de fer? Com podria tornar-se més humana la nostra societat?»

«No és possible un nou ordre mundial sense una ètica mundial», va subratllar Hans Küng. I va afegir: «Cal una ètica bàsica comuna per a tots els éssers humans, que transcendeixi les cultures. I ha de fonamentar-se en la responsabilitat. Cal una política de la responsabilitat que impliqui una actuació ètica.» El ponent va advertir que «l'ètica mundial no és un substitut, ni un succedani, de la religió». Per a Hans Küng, l'ètica mundial consisteix en «un consens essencial sobre valors vinculants acceptats per totes les tradicions religioses de la humanitat, que han de ser compartits per creients i no creients».

«En l'era de la globalització i davant de la greu crisi econòmica actual, és imprescindible poder aconseguir una ètica mundial», va precisar el conferenciant. Per fer-la realitat, Küng va proposar dur a terme quatre compromisos: «A favor de la cultura de la no-violència, una cultura de solidaritat i ordre econòmic just, una cultura de tolerància i estil de vida veraç i una cultura d'igualtat i companyonia entre home i dona.»

«Hem de treballar per aconseguir la pau i la justícia al món»

Doctor en Filosofia i en Teologia, Hans Küng (Sursee, 1928) és catedràtic emèrit de Teologia Ecumènica a la Universitat de Tübingen i president de Global Ethic Foundation. Després de la ponència impartida a la Llibreria Claret, Hans Küng va atendre amablement en exclusiva *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel.

—Vostè està molt vinculat a l'Església d'Amèrica Llatina. En quin sentit pot incidir aquesta veu eclesial en l'Església universal?

—Sens dubte, ha de tenir un paper cabdal. El Papa té la missió, molt important, de dur a terme la reconciliació amb els teòlegs de la Teologia de l'Alliberament, un corrent teològic que va néixer als anys seixanta, arran del Concili Vaticà II, i que cerca una

aplicació dels ensenyaments de la Revelació a les qüestions socials.

—Han passat molts anys des de la publicació del seu llibre *Christ sein* («Ser cristià»), quin ha de ser el compromís dels cristians al segle XXI?

—Sincerament, espero que es produeixi la tan desitjada unitat de totes les Esglésies i que es faci realitat, finalment, una comunitat veritable de nacions. Els cristians hem de treballar per aconseguir la pau i la justícia al món, així com fomentar el diàleg intercultural i interreligiós per promoure una ètica mundial en el marc de la globalització en què vivim. Des de la Global Ethic Foundation propugnem el lema següent que tot cristià hauria de fer seu: «No hi haurà pau mundial sense pau entre les religions, no hi haurà pau entre les religions sense diàleg entre les religions.»

—Benet XVI, en el seu missatge per a la Jornada per la Pau, va posar èmfasi en la necessitat d'una ètica moral. Vostè, que va ser company seu d'estudis, com valora la teologia de Ratzinger?

—Aquesta és una pregunta massa complexa per poder-la contestar en poques paraules. No sóc un home que parli *ex cathedra*.

guració d'una ètica mundial. L'any 2006, el bisbe Pere Casaldàliga va ser guardonat amb el Premi Internacional Catalunya, instituït per la Generalitat, per la seva «tasca meritòria entre els més desvalguts, sobretot els indígenes i camperols sense terra». El P. Muñoz va recordar que, quan va rebre aquest guardó, Casaldàliga va manifestar el seu desig d'«humanitzar la humanitat practicant la proximitat», alhora que apostava pel «diàleg religiós intercultural» i recordava que, malgrat les dificultats, «som un sol món».

Paradigma del cristianisme del futur

Per la seva banda, Fèlix Martí, president honorari del Centre Unesco de Catalunya, va afirmar que el teòleg Hans Küng «representa el paradigma del cristianisme del futur, dels segles XXI i XXII, caracteritzat per una obertura extraordinària a les altres religions». Així mateix, va assenyalar que es tracta d'una persona «compromesa amb el treball en la recerca de la pau».

«Aquesta exposició itinerant —va comentar Hans Küng— sobre l'aportació de les religions a l'ètica universal recorre des de fa vuit anys les ciutats d'Alemanya, Àustria, Suïssa, Gran Bretanya, Xina,

Espiritualitat quotidiana

Redacció / Barcelona

La filòloga i escriptora Laia de Ahumada va impartir recentment la conferència titulada *Àngels d'estar per casa* a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona, organitzada pel grup Amics dels Àngels. «Els "àngels d'estar per casa" són aquelles persones que toquen el cel amb la punta dels dits, però que tenen els

peus ben arrelats a la terra, convençudes que un camí espiritual que no porti a la vida quotidiana és un camí equivocat. Aquests "àngels" estan encarnats en el món, però sense oblidar la part divina que els conforma, i així mantenen un difícil equilibri que esdevé, a la pràctica diària, un amor incondicional cap a l'altre», va explicar la ponent als assistents.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

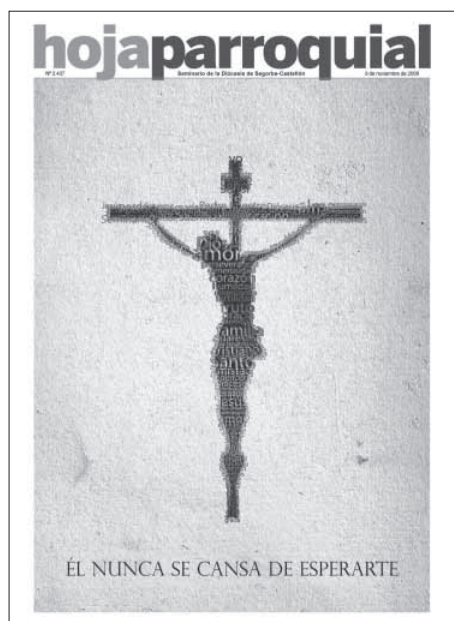
Publicitat quaresmal al servei de la catequesi

■ La portada de la «Hoja Parroquial» de Sogorb-Castelló esdevé un anunci

Guillem Farré
Castelló

La campanya atea de publicitat als autobusos d'algunes ciutats espanyoles i la «contra campanya» creient conseguint han despertat el debat sobre si el llenguatge publicitari pot ser apte per a la difusió —notorietat, en diuen els especialistes— d'idees i experiències religioses. La resposta ja la va donar el Concili Vaticà II pel decret de Pau VI sobre la comunicació social *Inter mirifica*: «L'Església catòlica, fundada per Crist el Senyor per portar la salvació a tots els homes i, en conseqüència, instada per la necessitat d'evangelitzar, considera que forma part de la seva missió predicar el missatge de salvació, amb l'ajuda, també, dels mitjans de comunicació social, i ensenyar als homes el seu ús recte» (IM 3).

En aquest esperit, la Delegació de Mitjans de Comunicació Social de Sogorb-Castelló ha impulsat una «campanya quaresmal» en què converteix la primera pàgina de la *Hoja Parroquial* en un anunci inspirat en l'evangeli dominical. El projecte ha estat realitzat per la Fundació Kolbe, una entitat de Barcelona que reu-

Anuncis a les portades del «Hoja Parroquial».

neix publicistes catòlics al servei de l'evangelització i que treballa per a diversos bisbats i congregacions religioses a Espanya i Amèrica Llatina.

El cartell publicitari és el pòrtic d'entrada d'un itinerari catequètic, realitzat

conjuntament amb la Delegació diocesana de Catequesi, que està format per un comentari de l'Evangeli, una fitxa d'activitats didàctiques, el text integral de les lectures del dia i una entrevista relacionada amb el tema de cada setmana, i que aporta la nota vivencial. A més, sant Pau també està present amb un verset de les seves cartes per memoritzar.

La Fundació Kolbe respon al desig que va expressar el cardenal Foley, president del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials, el 1997: «L'Església ha d'utilitzar millor la publicitat, no només en campanyes de finançament, sinó com a instrument de preevangelització contínua dirigida, per exemple, als que han perdut el costum d'anar a l'Església, als que no hi han anat mai i per oferir contínuament motius de consol espiritual i reflexions als qui les necessitin.»

Per això, des de la seva creació fa més de deu anys, la Fundació Kolbe pren per objectius les propostes de la instrucció pastoral sobre les comunicacions socials *Aetatis novae*, posant l'estratègia comunicativa i la creativitat al servei dels valors evangèlics i les realitats contemporànies de la realitat humana, i ajuda tots els bisbats i col·lectius catòlics que necessitin materials o campanyes publicitàries per a la nova evangelització.

El cardenal García-Gasco lliura una rèplica del Calze Sant a la patrona de Castelló

G.F. / Castelló

El cardenal Agustín García-Gasco va lliurar recentment una rèplica del Calze Sant, que es venera a la catedral de València, a la basílica de Nostra Senyora del Lledó, patrona de Castelló. L'acte d'entrega es va realitzar durant una celebració eucarística a la basílica patronal, amb motiu del primer Any Marià del Lledó. Juntament amb el cardenal, van concelebrar el bisbe de la diòcesi de Sogorb-Castelló, Mons. Casimiro López Llorente, i els priors de la basílica, Vicente Agut, i de la Reial Confraria, Ignacio Pérez de Heredia.

L'arquebisbe emèrit de València va dir que el Calze Sant, «amb la seva autenticitat arqueològica i la seva tradició, ens remet a l'època de Jesús i ens recorda la institució de l'eucaristia, moments històrics que transcendeixen el temps i arriben fins a nosaltres com a misteri de salvació». El cardenal va insistir que aquest present és ocasió de renovar la devoció eucarística tant en els

fidels com en els preveres i va advertir que una comunitat cristiana que perd la seva identitat pot arribar a desaparèixer, encara que en una època passada hagi pogut ser molt rica.

Quan parlava de la necessitat de «recuperar el sentit profund de la missa com a misteri de la vida», Mons. García Gasco no va dubtar a convidar els joves a respondre a la crida de Déu. També va recordar «la història i la forta relació que uneixen la vida de Crist a València i a Castelló», i va demanar a la Reial Confraria del Lledó el compromís de créixer en caritat i en acció missionària i apostòlica, cultivant la comunió eclesial. Casimiro López Llorente, que va rebre el cardenal a les portes de la basílica, va agrair el regal i va declarar que aquest calze confiat a la basílica del Lledó convivia a través de Maria a descobrir més el seu Fill. A l'acte també hi van assistir representants de les institucions públiques de la ciutat, de la Diputació i del Consell de la Generalitat Valenciana, a més de nombrosos fidels.

El cardenal sosté el Calze Sant en el moment de la consagració.

LES RECEPTES DE Joan Villaró

Tiretes de llom al sèsam amb bolets i pastanagues

INGREDIENTS:

3 pastanagues
oli
700 grams de llom de porc
400 grams de bolets
sal
all i julivert
cava
sèsam

PREPARACIÓ:

Peleu i tal·leu a bastonets tres pastanagues i bulliu-les fins que quedin gairebé cuites. Escorreu-les i reserveu-les. Després, tal·leu el llom de porc de la mateixa manera que les pastanagues i fregiu-lo. Afegiu-hi els bolets en conserva rentats per treure'ls la sal. Saltegeu-ho tot plegat durant un parell de minuts i afegiu-hi les pastanagues un parell de minuts més. Al final, afegiu-hi força all i julivert trinxat. Remulleu-ho tot amb una copa de cava, deixeu que s'evapori i escampeu-hi les llavors de sèsam.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402 • www.joanvillaro.e.telefonica.net

Presentació del llibre «La veu d'un campanar»

■ Una obra de consulta obligada per als interessats en campanes i campaners

Redacció

Els Prats de Rei

La presentació del llibre *La veu d'un campanar. Església de Santa Maria dels Prats de Rei*, que va tenir lloc recentment a l'església parroquial dels Prats de Rei, va rebre una acollida excepcional. Amb uns tres-cents assistents, procedents d'arreu de la geografia catalana, l'acte va desbordar les previsions més optimistes. El volum, escrit per Roser Solanas, està publicat per Edicions de l'Albí.

Després d'una breu introducció a càrrec de Mn. Carles Riera, actual rector dels Prats de Rei i prologuista de l'obra, en què destacà l'originalitat del llibre i la seva oportunitat, Roser Solanas, veïna de la Manresana dels Prats de Rei, va fer un parlament molt viscut, en què va exposar les circumstàncies que la van conduir a escriure aquest llibre. Va ser en un període de convalescència, en què l'autora va tenir ocasió de donar forma a tota una sèrie d'informacions al voltant del món de les campanes que havia pogut recollir en diferents actes que van tenir lloc als Prats de Rei durant l'any 2007, amb motiu de l'adquisició, la benedicció i la instal·lació d'una campana nova.

Havent completat aquesta primera fase, Solanas va creure que valia la pena ampliar la investigació i fer un petit homenatge als darrers campaners manuals de la par-

L'autora es va fotografiar amb les persones que han col·laborat en el seu llibre.

ròquia de Santa Maria dels Prats de Rei, des de principis del segle XX fins als nostres dies, així com la història de les campanes que han presidit el campanar al llarg del temps i tota la tradició que hi ha al darrere. Es fa especial esment a la rellevància del llenguatge de les campanes tant a nivell religiós com civil. Tot i estar enfocat molt especialment als Prats de Rei, molts altres pobles hi reconeixen la seva pròpia història, atès que, molt semblantment, aquesta tradició era viva, no sols a Catalunya sinó arreu de l'Estat i

en nombrosos pobles d'arreu del món.

El treball es completa amb informacions més generals, en apartats específicament dedicats a la tècnica de fabricació i a les característiques sonores de les campanes, que donen una visió de conjunt molt més àmplia sobre el tema. Això fa que el llibre sigui d'interès més enllà de l'àmbit estrictament local i esdevé una obra de consulta per als interessats en campanes i campaners, ja que s'hi recull tota la tradició que s'amagava al darrere de la seva compromesa tasca, segons li van explicar

els seus familiars.

Al final del llibre hi ha un recull exhaustiu de dites populars catalanes i endevinalles, tots ells relacionats amb les campanes, els seus tocs i els campaners que les fan repicar, que fan palesa la rellevància que han tingut, i tenen encara avui, en el nostre dia a dia.

Mons. Valentí Miserachs va destacar les propietats musicals intrínseques en les campanes, que ell sovint aprofita per personalitzar les seves composicions,

donant-los un especial protagonisme. A tall d'exemple, va citar el poema simfònic-co-coral *Nadal*, compost especialment per al pessebre vivent dels Prats de Rei, i l'oratori *Pau i Fructuós*, recentment estrenat a Valls, Reus i Tarragona amb motiu de la cloenda de l'Any Jubilar de Sant Fructuós de Tarragona.

També van fer ús de la paraula Ramon Fontdevila, director del Centre per a la Promoció Popular i Tradicional Catalana; Francesc Duocastella, alcalde dels Prats de Rei, i Jaume Huch, editor. En acabar tots els parlaments, l'autora, definint-se d'una manera molt gràfica com la «clau de volta» que forma una estructura sòlida gràcies als arcs que hi convergeixen, representats per les persones que han col·laborat amb ella en la recopilació de dades i assessorament tècnic, es va fer una fotografia de conjunt amb tots ells, que tothom va poder-se endur com a record.

Aquest llibre està dedicat a la memòria del recentment traspassat Mn. Esteve Prat i Llussà, que va ser rector de la vila dels Prats de Rei durant els darrers trenta anys de la seva vida i a qui va dedicada la darrera campana que s'ha fet fondre per a l'església dels Prats de Rei, i que porta el nom d'*Estefania*.

Estil Estel:

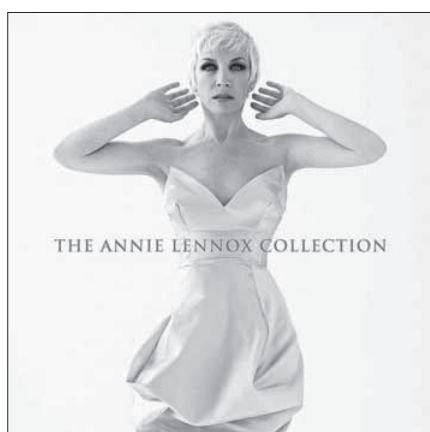
recomanacions discogràfiques

★ Paco Muñoz, *Com suau adéu*. Picap.

Testament musical

El cantautor Paco Muñoz presenta el seu últim treball, *Com suau adéu*, en un doble CD. El mateix títol ja dona una pista del que pretén aquest artista nascut a València i establert des de molt temps a Real de Montroi. Es tracta d'un comiat, d'una mena de testament musical en forma de recopilatori on apareixen els temes més representatius de la seva llarga i fructífera trajectòria professional, com ara *La font*, *Romanç del penyal*, *Nabab*, *El vell Montgó*, *Serra de Mariola* o *Què vos passa valencians*.

★ Annie Lennox, *The Annie Lennox Collection*. Sony Music.

Antologia de luxe

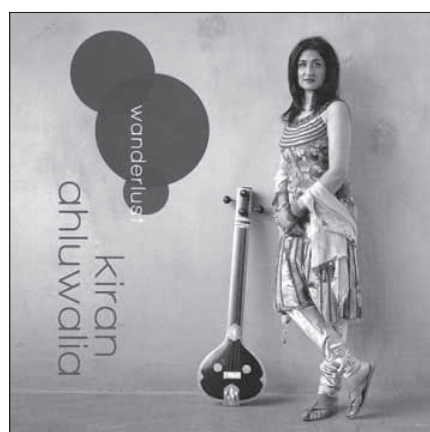
Aquest àlbum recull els grans èxits dels quinze anys de carrera en solitari d'Annie Lennox, una de les grans veus del pop britànic, que inclou també dos temes nous (*Pattern of my life* i *Shining light*). S'hi poden escoltar temes tan populars com ara *Why*, *No More 'I Love You's'* o *Sing*, cançó nascuda del seu compromís amb la Fundació Nelson Mandela 46664 i amb Treatment Action Campaign en la seva lluita contra la sida. Segons ha afirmat Lennox, són cançons «que han esdevingut clàssics per dret propi».

★ Eduardo Paniagua, *Cantigas de Catalunya. Abadía de Montserrat*. Pneuma.

Històries medievals

En aquest disc es presenten obres musicals del rei Alfons X el Savi, en les quals les històries que expliquen els seus textos tenen lloc a l'àrea geogràfica catalana. Aquestes narracions i llegendes uneixen tant la vessant cortesana com la religiosa, alhora que recullen els costums de la vida dels seus habitants. Cal destacar *Las rocas de Montserrat*, on santa Maria salva el monestir de la destrucció, a causa del despreniment d'una roca, o *La fuente de Montserrat*, on una font sorgeix en terra monacal per mediació de la Mare de Déu.

★ Kiran Ahluwalia, *Wanderlust*. Resistencia.

Fusió d'estils

Una aventura musical que comunica segles, continents i cultures. D'aquesta manera es pot definir aquest CD, que inclou deu temes. La cantautora índia Kiran Ahluwalia fusiona els *ghazals*, la poesia cantada de l'Índia i Pèrsia, amb el fado, la cançó melòdica portuguesa, basada també en la poesia. I ho fa amb la seva poderosa veu cristal·lina i el seu enorme talent. L'artista ha dut a terme un minuciós estudi de la poesia índia i persa, tant antiga com moderna, a la recerca de paraules amaraes de musicalitat.

Descobrir les nostres arrels a la Bíblia

■ Una exposició, de 36 plafons, recorre les parròquies de l'arxiprestat de la Cisa

Rosa María Jané Chueca
Barcelona

Des del 30 de novembre de l'any passat i fins al 19 de juny d'aquest any, l'exposició *Bíblia i Cultura* recorre les parròquies de l'arxiprestat de la Cisa per apropar un llibre, la Bíblia, que ha marcat la nostra cultura i el nostre món. Segons l'arxiprest de la Cisa, Mn. Felip-Juli Rodríguez, «el primer objectiu és fer conèixer la Bíblia, estimar les nostres arrels, mirar de fer servir a nivell personal i comunitari la Bíblia com a una eina amb la qual podem veure i intuir l'esperit de la història de la Salvació. Per això, en el tríptic informatiu diem: "Vine a conèixer les teves arrels"».

Aquesta exposició, que ja ha recorregut les poblacions de Vilassar de Dalt, el Masnou, Vilassar de Mar i Cabrera de Mar, està pensada per a totes les edats. Com explica Mn. Felip-Juli, «s'adreça a tot tipus de públic. Es divideix en tres grans blocs: "Què és la Bíblia i quin és el seu missatge?", "Com ens ha arribat la Bíblia?" i "La Bíblia i la cultura occidental". L'exposició està formada per 36 plafons, un centenar de Bibles en diversos idiomes i, de cara als col·legis, unes eines adaptades per fer una mena de gimcana o activitats de preguntes i respostes. També

es fan conferències sobre la lectura de la Bíblia que complementen la mostra».

La mostra s'emmarca en el recent Sínode de la Paraula, celebrat a l'octubre al Vaticà, i en l'Any Paulí. Per a l'arxiprest de la Cisa, «hi ha una mena de complicitat divina, humana i eclesial, orientada tota de cara a la Paraula de Déu». I afegeix: «És important per a un cristià parlar de les seves arrels i parlar, per tant, de la Bíblia. La qüestió és parlar de la Bíblia, parlar de Déu, parlar de la fe amb naturalitat.» Per això, el fet de poder tenir una exposició que tracta obertament la relació entre Bíblia i cultura és un dels fruits d'aquesta mostra, sosté Mn. Felip-Juli: «Encara que jo sóc de la teoria que nosaltres semblem i que uns altres ja en veuran els fruits, perquè és Déu qui se'n cuida, és una gran cosa poder parlar clarament sobre la Bíblia a la nostra cultura occidental, igual que es parla d'al-

L'exposició també està pensada per als més petits.

tres temes. En aquests moments podem veure signes de com la gent està assedegada de Déu, cerca Déu a través de moltes coses i la qüestió rau a poder aprofitar aquestes oportunitats per anunciar Jesucrist.»

Pel que fa als visitants que s'apropen a les parròquies o centres culturals per veure la mostra, l'arxiprest de la Cisa comenta que «la veritat és que la gent està respondent molt bé i hi està molt interessada. És un do de Déu que puguem fer aquesta exposició a nivell arxiprestal i que tots els pobles de l'arxiprestat acollim la mostra.

També he de dir que les regidories de Cultura dels diferents ajuntaments ens han rebut molt bé».

Tota una descoberta

«Vine a conèixer les teves arrels» és la invitació de l'arxiprestat de la Cisa per acostar-nos a un llibre que ha deixat empremta en la nostra cultura en tots els camps: art, música, arquitectura, etc. En aquest sentit, Mn. Felip-Juli Rodríguez subratlla que «la Bíblia és un llibre molt atractiu a nivell personal, perquè t'arriba al cor; a nivell familiar, perquè et dona una pauta de convivència i d'educació; a nivell social, perquè et parla de la comunió dels béns... penso que qui no conegui la Bíblia, també s'hi pot veure reflectit quan la llegeixi. La Bíblia no té data de caducitat, és per al moment concret. La Bíblia, avui dia, és una descoberta. És com aigua fresca, com aire nou... i això ho veig sobretot en els catecúmens. La Paraula de Déu és viva, sempre nova».

En aquests dies, i fins al 29 de març, la mostra (organitzada per la Societat Bíblica i l'arxiprestat de la Cisa) es podrà veure a la sala d'exposicions Caixa Laietana de Cabrera de Mar. Del 3 al 19 d'abril arribarà a Teià (Casa de Cultura La Unió); del 24 d'abril al 8 de maig, a Premià de Dalt (Espai Arts i Lletres); del 15 al 27 de maig, a Premià de Mar (Museu de l'Estampació, antiga fàbrica del gas), i del 5 al 19 de juny, a Alella (locals parroquials de Sant Feliu).

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

Jordi León, distingit amb el Premi Nacional Agustí Borgunyó

El compositor, director, intèrpret i pedagog Jordi León i Royo va rebre de l'entitat Sabadell Més Música, el 6 de març passat, el Premi Nacional Agustí Borgunyó, en reconeixement a la seva valuosa aportació a la música per a cobla. León ha estat escollit entre les catorze propostes presentades per a l'obtenció d'aquest guardó, creat per l'entitat sabadellenca per distingir les accions creatives i l'organització d'activitats divulgatives en l'àmbit de la música lliure o simfònica per a cobla, desenvolupades o promogudes per persones o entitats. El lliurament del premi va tenir lloc en el decurs d'una vetllada social en un important establiment hotel·ler de Sabadell i va comptar amb l'assistència d'autoritats, socis i col·laboradors.

La seva dedicació a la cobla fa de Jordi León un dels músics d'aquest àmbit més ben situats, i destaca com a gran intèrpret de flabiol, un instrument que, tot i ser el més petit i humil d'aquesta formació, ha assolit nivells virtuositats a través de les seves actuacions. Però anant més enllà, Jordi León ha transmès els coneixements i la tècnica interpretativa de flabiolaire a noves generacions d'instrumentistes, ha treballat amb abnegació en la recuperació

i l'enriquiment del patrimoni musical de la cobla amb la divulgació d'obres històriques i la creació de noves composicions i ha conduït amb rigor i mestratge diverses formacions instrumentals.

Concursos convocats pels Amics de la Sardana Terranostra de Girona

La sardana com a provocadora de sensacions i sentiments esdevé tema de la convocatòria del 14è Concurs de poesia i redacció i del 22è Concurs de pintura i dibuix, que organitza l'agrupació Amics de la Sardana Terranostra de Girona, adreçat específicament a joves i infants. Concretament, s'estableixen tres grups de participants per segments d'edat: el primer, entre 6 i 9 anys; el segon, de 10 a 13 anys, i el tercer, de 14 anys en endavant.

Els interessats poden demanar les bases a Amics de la Sardana Terranostra de Girona, per mitjà del telèfon 972 205 182, el correu electrònic: info@terranostra.cat, o consultar-les a la web: www.terranostra.cat. La data límit de presentació dels treballs finalitza el proper 21 d'abril. El lliurament de premis es durà a terme el dia 1 de maig, en el transcurs de la Trobada sardanista infantil, que se celebrarà a la vila de Salt.

Catalunya Cristiana

Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara

per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

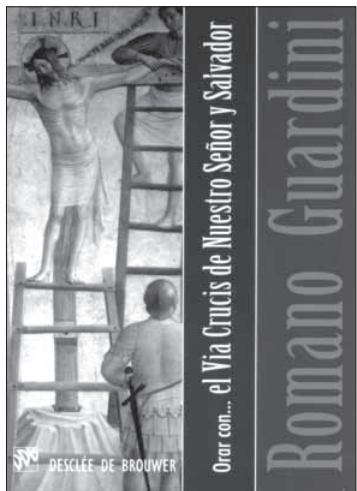
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:

CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Llibres

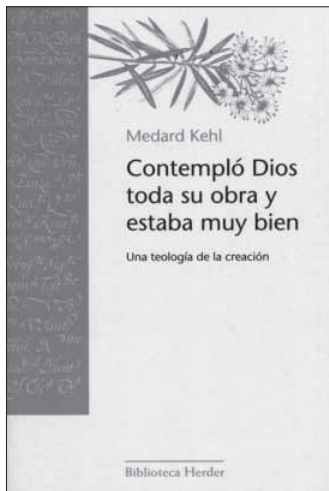
Escola de superació

«El Via Crucis és una escola de superació. Veiem com el Senyor pateix dolors amarguissims de cos i d'ànima, però també com els supera per amor a Déu i a nosaltres. I aprenem a viure el nostre destí de forma semblant», afirma el filòsof Romano Guardini (1885-1968) en la introducció del seu llibre. En escriure aquest text, l'autor es va proposar que els orants es retrobin en les diferents estacions del Via Crucis amb la seva pròpia vida i uneixin el seu dia a dia amb el sacrifici de Jesús.

Romano Guardini, Orar con... el Via Crucis de Nuestro Señor y Salvador. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció *Hablar con Jesús*, Bilbao 2009, 82 pàg.

Sensibilitat moderna

A les pàgines d'aquest llibre es recullen els fruits de la llarga tasca docent del jesuïta i teòleg Medard Kehl a l'Escola Superior de Filosofia i Teologia de Sankt Georgen (Frankfurt). L'autor analitza el tractat teològic *De Deo creatore* des d'una perspectiva absolutament diferent de la dels tractats escolàstics clàssics. Des d'un punt de vista modern, es planteja si és possible conciliar les afirmacions científiques amb les biblicoteològiques. També s'estudien qüestions com l'ateisme o l'ecologisme.

Medard Kehl, Contempló Dios toda su obra y estaba muy bien. Una teología de la creación. Editorial Herder, Col·lecció *Biblioteca Herder*, Barcelona 2009, 632 pàg.

Do diví

L'objectiu de la teòloga i professora Elisa Estévez en aquest estudi sobre els evangelis sinòptics ha estat la recuperació de «la funció de les dones no només com a subjectes sofrents, sinó cercant-hi quina n'ha estat la contribució concreta en la recuperació de la salut, i com la trobada guaridora amb Jesús les ha capacitades com a guaridores». El do diví rebut va fer que mobilitzessin totes les seves energies al servei del Regne de Déu. Elles, a més de pacients, van ser «agents actius en la seva guarició».

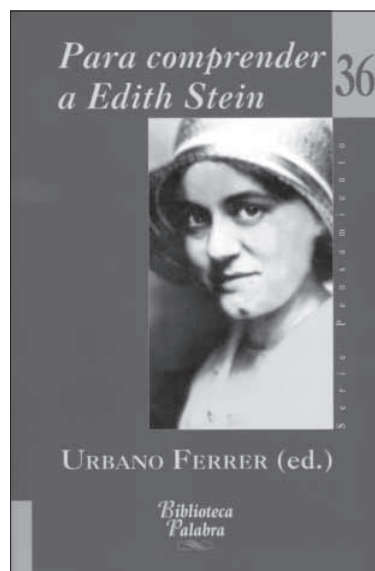
Elisa Estévez López, Mediadoras de sanación. Encuentros entre Jesús y las mujeres: una nueva mirada. Editorial San Pablo-Universidad Pontificia Comillas, Col·lecció *Teología Comillas*, Madrid 2008, 375 pàg.

A la recerca d'assossec

El filòsof i teòleg Francesc Torralba rescata en aquest llibre unes cartes que mai no van arribar al seu destinatari. Una dona accelerada li explica a un home encara més accelerat les seves aventures i desventures, la seva experiència vital. Es tracta, en definitiva, d'una reflexió sobre el temps que passa, els records que ens lliguen i els desitjos que ens dominen. També és el retrat d'una persona —home o dona— que necessita, urgentment, una mica d'assossec en un món sense assossec, algun remei per pacificar l'ànima.

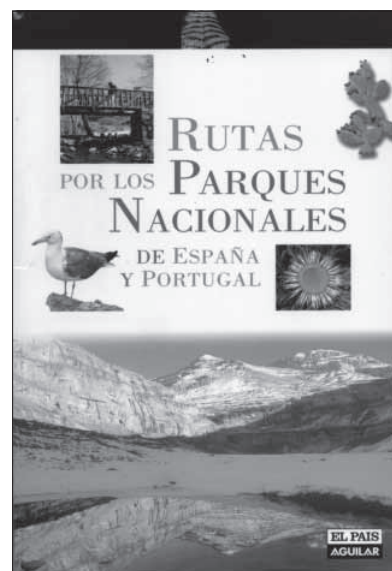
Francesc Torralba, Sosegarse en un mundo sin sosiego. Cartas a una mujer acelerada. Plataforma Editorial, Col·lecció *Plataforma Actual*, Barcelona 2009, 252 pàg.

Personalitat excepcional

En la figura d'Edith Stein convergeixen un itinerari biogràfic apassionant, presidit per la seva vocació humanista, un pensament atent al moment històric i una vida espiritual intensa. En les contribucions que formen aquest volum s'aborden aspectes rellevants d'aquesta triple faceta, com els cercles d'amistats i de companys que va freqüentar, la seva doble arrel hebrea i cristiana, la seva visió de dona, alguns dels desenvolupaments fenomenològics empresos per ella o l'anàlisi de la seva vivència religiosa.

AA.DD., Para comprender a Edith Stein. Ediciones Palabra, Col·lecció *Biblioteca Palabra*, Madrid 2008, 412 pàg.

Patrimoni cultural

Pocs llocs d'Europa apleguen una biodiversitat tan acusada com la península Ibèrica i els seus territoris insulars. Els 16 Parcs Nacionals d'Espanya i Portugal —alguns d'ells, refugi d'espècies que no es troben en cap altre lloc del món— són la mostra més representativa d'aquesta diversitat. En aquesta guia es proposen trenta rutes a peu per aquests espais protegits, amb tota la informació necessària per gaudir del nostre millor patrimoni cultural: excursions, allotjaments, plànols...

AA. DD., Rutas por los Parques Nacionales de España y Portugal. Editorial El País-Aguilar, Col·lecció *Rutas*, Madrid 2009, 214 pàg.

Itinerari de formació

El cardenal Carlo Maria Martini, jesuïta i bibliista de fama internacional, torna a l'Evangelí de sant Joan —i de forma particular als capítols finals, en els quals es representa el drama de la fe davant de Jesús— amb la finalitat de traçar un itinerari de formació per a l'home contemporani, a la recerca d'aquelles actituds il·luminoses que constitueixen l'antídoto contra el mal i la desorientació dels nostres temps. El cardenal Martini ens regala un cop més pàgines de gran saviesa humana i espiritualitat intensa.

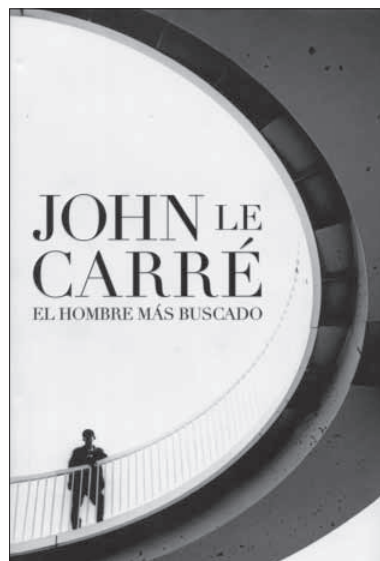
Carlo Maria Martini, Las tinieblas y la luz. El drama de la fe frente a Jesús. La Esfera de los Libros, Madrid 2009, 218 pàg.

Novel·la commovedora

Un jove rus sense papers i mort de gana aconsegueix arribar a la ciutat d'Hamburg. És musulmà i es fa dir Isa. L'advocada Annabel decideix lluitar amb tots els seus mitjans perquè no el deportin. Per salvar-lo, s'enfronta a Tommy Brue, un britànic de seixanta anys, que és hereu d'un banc a punt de fer fallida. John Le Carré, un dels grans escriptors vius en llengua anglesa, ens ofereix una novel·la commovedora i compassiva en la qual s'entrellacen les històries dels tres protagonistes.

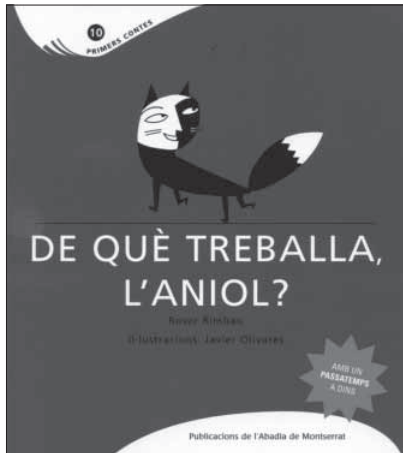
John Le Carré, El hombre más buscado. Editorial Plaza&Janés, Barcelona 2009, 396 pàg.

Llibres per als més joves

Aprendre a llegir

El gat de l'Aniol té molts amics: en Sapastre, la Teca, la Tuba... I els amos dels seus amics tenen oficis diferents. Si l'acompanyes a passejar per les teulades sabràs de què treballen els seus veïns (artista, cuiner, discjòquei, escriptora...), i després podràs buscar els oficis en la sopa de lletres que trobaràs dins del conte. Aquests contes breus tenen com a finalitat ajudar els nens i les nenes a començar a llegir. Altres títols de la mateixa col·lecció són *He pujat a Montserrat!*, *La carta als Reis* o *Juguem a disfressar-nos?*

Roser Rimbau (text) i Javier Olivares (il·lustracions), *De què treballa, l'Aniol?* Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Primers Contes, Barcelona 2009, 16 pàg.

De qui es tracta?

«Cargol aquí, cicatriu allà... El cor et queda encongit dins d'un cos tot recosit»; «a les dotze de la nit, perds la sabata de cristall (ai, que et cau!) per l'escala del palau»; «quina angúnia! No em veus! Però existeixo. No t'ho creus?». En aquest llibre, els joves lectors podran demostrar el seu enginy i endevinar el personatge abans de girar la solapa i descobrir la resposta que s'amaga al darrere. Tots els personatges són de ficció, com ara la criatura de Frankenstein, la Ventafocs o l'home invisible.

Lola Casas (text) i Agustín Comotto (il·lustracions), *Qui sóc?* Editorial La Galera, Col·lecció Rialles, Barcelona 2008, 64 pàg.

En defensa de l'ordre

El comissari Cattus és un gat molt astut i molt estimat pels habitants de la roureda i dels prats, ja que amb la seva feina aconsegueix resoldre nombrosos casos. En primer lloc, haurà d'ajudar els seus companys a defensar-se dels intents d'invasió del terrible exèrcit de Tyrannus. Més tard, Cattus s'enfrontarà a una perillosa banda de lladres que el portarà a viatjar per la vall i fins al mar. Cattus i els habitants de les terres altes són amants de la pau, la solidaritat i la justícia, i defensen sempre que poden aquests principis.

Luis Ramoneda (text) i Raúl Ostos (il·lustracions), *El comisario Cattus y la guerra en las tierras altas.* Ediciones Palabra, Col·lecció La Mochila de Astor, Madrid 2009, 128 pàg.

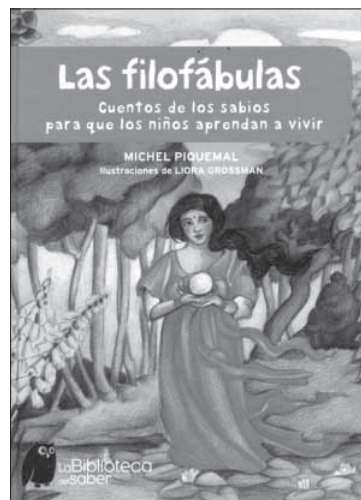
El plaer de llegir

Aquesta és la divertida història d'uns ratpenats addictes a la lectura, que només poden acudir a la biblioteca quan el bibliotecari es deixa una finestra oberta. És llavors quan llegeixen fins a l'alba. Després se'n van, tot esperant tornar-hi ben aviat per conèixer el final del conte que estaven llegint. Es tracta d'un text en rima que agradarà als infants: «Els més vells van tots directes als seus llibres predilectes: van, vénen, pugen i baixen i als prestatges ja s'encaixen.» Recomanable a partir dels 5 anys.

Brian Lies (text i il·lustracions), *Ratpenats a la biblioteca.* Editorial Joventut, Col·lecció Àlbums Il·lustrats, Barcelona 2009, 32 pàg.

Faules morals

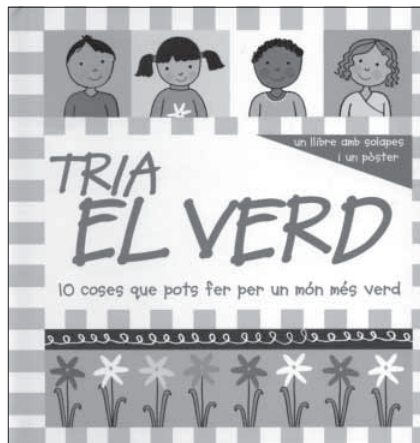
Aquest llibre de faules està inspirat en els ensenyaments dels savis de tots els temps. Aquestes «filofaules» són petites històries, plenes d'humor i sensibilitat, que provenen de la filosofia occidental, de la mitologia i de la saviesa d'Orient. Amb preguntes, paraules clau —que orienten sobre el tema tractat i ressalten alguns conceptes— i unes belles il·lustracions, volen transmetre als joves lectors tota una sèrie de valors i ensenyaments. Una bona eina per al diàleg i la reflexió. Recomanat a partir dels 9 anys.

Michel Piquemal (text) i Liora Grossman (il·lustracions), *Las filofábulas. Cuentos de los sabios para que los niños aprendan a vivir.* Ediciones Oniro, Col·lecció La Biblioteca del Saber, Barcelona 2009, 144 pàg.

Per un món ecològic

Als infants els interessa saber el que passa al món que els envolta i què poden fer ells mateixos perquè sigui millor. Aquest llibre recull, en un llenguatge entenedor per als més petits, deu consells —com ara estalviar aigua, apagar els llums quan un surt d'una habitació, llençar el paper, les ampolles de vidre, els envasos de plàstic i les llaunes en els contenidors de reciclatge, plantar un arbre...— per fer un món més ecològic. Inclou solapes i un pòster que es pot enganxar a la paret de l'habitació.

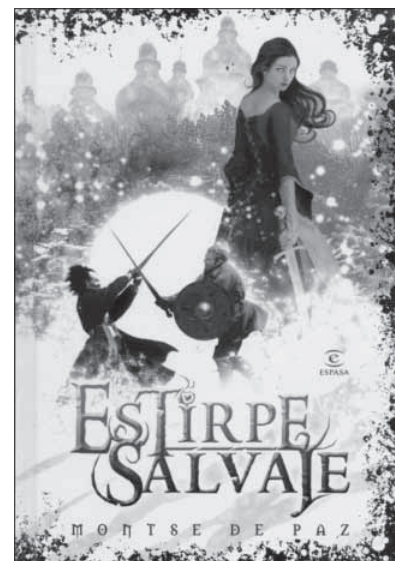
AA.DD. (text) i Jessie Eckel (il·lustracions), *Tria el verd. 10 cosas que pots fer per un món més verd.* Combel Editorial, Barcelona 2009, 14 pàg.

Regust de llegenda

Les terres de Slavimir estan sumides en la guerra. Enmig dels greus conflictes que assolen el país, dos germans, Ruslan i Ivanka, queden orfes i sense llar. Més tard, s'uniran a una companyia de guerrers. En la tropa del rei, Ruslan lluitarà pel seu somni, convertir-se en un gran cavaller, mentre que la seva germana Yvanka aprendrà a sobreviure en un entorn hostil a les dones. Es tracta d'una aventura plena de supervivència, lleialtat i heroisme amb el regust de les antigues llegendes.

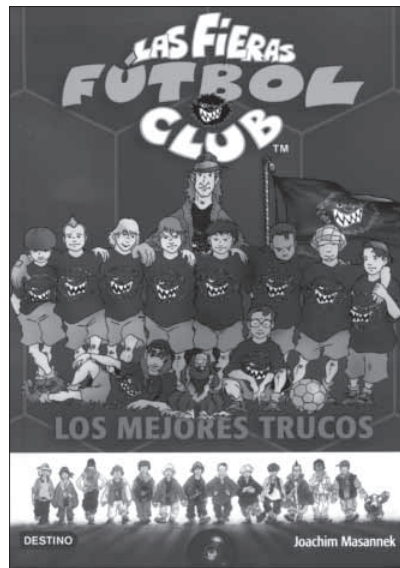
Montse de Paz (text), *Estirpe salvaje.* Editorial Espasa Calpe, Col·lecció Espasa Juvenil, Pozuelo de Alarcón, 2008, 415 pàg.

Diversió futbolística

En aquest manual trobareu uns consells, trucs i normes ben singulars d'entrenament futbolístic. Willi, el millor entrenador del món, us explicarà què és el rally-salom amb pilota i d'incògnit, el recorregut amb ous crus, el regateig a la barra d'equilibri, el regateig amb globus d'aigua o el regateig amb pintures de guerra. Un llibre que ofereix aventures i diversió a l'entorn del futbol, amarat de valors aplicables més enllà de l'esport, com ara l'esforç de superació, el sacrifici i el treball en equip.

Joachim Masannek (text) i Jan Birk (il·lustracions), *Las fieras fútbol club.* Editorial Destino, Barcelona 2008, 142 pàg.

Crítica literària

Cristóbal Sàrrias

Veure-hi amb el cor

La passió per la terra on vivim, la il·lusió per descobrir-hi sempre els secrets de la vida que sorgeix al nostre entorn, la sorpresa davant la meravella misteriosa de la quotidianitat, són lliçons que aprenem quan llegim aquests diaris de viatge de Josep M. Espinàs.

Perquè un cop més, aquest gran periodista que és Espinàs ens delecta amb la narració d'un dels seus itineraris per Espanya. Des que va començar explicant tot el que va viure recorrent el Pallars i la Vall d'Aran, el 1956, fins al darrer itinerari per la vall de Ricote, Múrcia, el 2008, ens ha llegat vint cròniques amb el gust de qui va pels camins de la terra amb la sensació profunda de qui sap assaborir la meravella de la naturalesa, viva en els homes i les dones dels pobles, a les muntanyes i les valls, a l'horta i al riu i les torrenteres de la geografia que recorre.

Llegint Espinàs tenim com a música de fons al subconscient les estrofes de Joan Maragall i el seu Càntic espiritual: «Si el món ja és tan formós, Senyor...» Viu l'experiència de la plàcida possessió de l'existència, com diu ell mateix, lluny del brogit de la gran ciutat. És un ressò de l'horacià *Beatus ille*, que Espinàs deixa

entreveure a les seves pàgines, i que fa que el lector senti que la seva sensació de pau i de sorpresa davant la realitat d'unes vides i uns pobles sumits en la possessió serena de la seva història, de les anècdotes menors i les petites o grans il·lusions es recomunica.

Perquè per a un català com Espinàs, descobrir la veritat d'un país i la seva gent, com Múrcia, és alguna cosa més que una sorpresa senzilla. En la trama de les històries comunes hi ha alguna cosa per descobrir-hi per aconseguir que sorgeixi l'afecte i la comprensió mutus. I el recorregut per la vall de Ricote l'enriqueix amb la seva història i el descobriment del seu rostre veritable.

No cal insistir en el fet que la lectura d'aquest nou itinerari suposa un alto en el camí. Com en tants altres viatges a peu per la nostra geografia humana, té un

matís de nostàlgia agradable. Amb Espinàs aprenem a observar i a identificar-nos amb l'entorn. No és cap actitud camaleònica, sinó una recerca de comunió amistosa amb els pobles que recorre i la seva capacitat de dialogar amb cadascun dels homes i de les dones que hi troba. Surt a l'encontre de l'«altre», precisament perquè hi endevina el secret de la convivència autèntica. No és cap coincidència de rutes i itineraris, sinó la fusió harmònica d'existències, i hi descobreix què hi ha de comú i humà en la coexistència fraterna dels homes i les dones, en un món i un país que hem d'aprendre a compartir.

En aquesta època tan farcida d'egoisme i d'indiferència, caminant per la vall de Ricote, de Cieza a Archena, aprenem la gran lliçó que podem posseir la terra en pau, i podem gaudir de la seva riquesa, encara que només sigui la proporcionada

Josep M. Espinàs
A peu
per Múrcia

Valle de Ricote

La Campana

per un racó d'ombra, en una carreró abrassat per un sol implacable.

A peu per Múrcia és un exercici excel·lent d'observació plàcida d'una de les regions recorregudes per Espinàs en els seus itineraris cordials i amables, que conviden a mirar amb ulls nous tot el que ens envolta, com sap fer-ho l'autor.

Crítica cinematogràfica

Peio Sánchez

Director del departament
de cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

La confirmació d'un gir a l'esperança

Clint Eastwood no només és un mestre per la bonica factura de les seves pel·lícules i per la qualitat humana de les seves històries, sinó també per la sinceritat que inspira als seus personatges. No obstant això, en contemplar el seu cinema profund i veritable sovint ens veiem abocats a una certa melangia.

Des de *Bird* (1988) o *Els ponts de Madison* (1995) fins a les més recents *Mystic River* (2003) o el díptic *Banderas de nuestros padres* i *Cartas de Iwo Jima* (2007) sembla que expressa en el més autèntic del drama humà una certa inclinació cap a la fatalitat. N'hi ha que han valorat amb autenticitat el seu pessimisme i estan preocupats pel gir de les seves dues últimes pel·lícules: *El intercambio* (2008) i *Gran Torino*. Amb tot, aquest reblar el clau de la mirada cinematogràfica d'aquest gran director, pensem que és més un aprofundiment que una traïció a la seva trajectòria, a la vegada que un qüestionament als que pensen que la nostàlgia no pot estar carregada d'esperança.

Gran Torino és un altre film a l'estil de la casa, on Eastwood assumeix altra vegada el doblet de la direcció i d'actor principal. Novament una història d'una paternitat adoptiva, amb el Frankie de *Million Dollar Baby* (2004). Una paternitat rebutjada, imposada gairebé pel destí i cridada a una consumació generosa.

També aquí el personatge de Walt Kowalski és un home ferit, essencialment

per la violència de la guerra, però forjada en una soledat que en el fons és un crit i un intent de no fer mal als altres. En el fora de camp, una esposa —recordeu *Sense perdó*—, morta, però que és la garantia amagada de la conversió. És ella qui encomana aquesta missió al jove sacerdot, marcat tant per la seva ingenuïtat com per la persistència.

Tota la narració és un intent de mostrar l'ànima del solitari Walt que darrere dels insults, la inclinació a les armes o la

distància de la família amaga alguna cosa més. Un home que camina amb tanta rigidesa que sembla que té columnes enlloc de cames i que no es doblega ni per la malaltia ni per l'abandonament. Amb tot, en el fons, més enllà de la grolleria i el racisme, hi batega el cor senzill de la bondat. La pel·lícula ens sorprèn en la mesura que ens ensenya que els altres, els aparents enemics, poden ajudar a fer emergir el que sembla impossible.

Sue Lor (Ahney Her) i Thao Vang Lor (Bee Vang), dos joves germans xinesos veïns del protagonista, són els fills adoptius que ingènuament ajuden aquest pare impossible a reconvertir la seva tossuderia ancestral en generositat tendra. I tot això com una crida a assumir que la diferència, plena d'amenaçes i malformacions que també mostra la pel·lícula, es pot convertir en la terra d'una nova trobada amb noves formes de vida social i comunitària.

L'escenari de l'església i el sacerdot contrasta clarament amb *Million Dollar Baby*; allà l'encertat del consell —«aparta't i deixa Déu que faci de Déu»— va acompanyat de la incomprensió d'itinerari personal del bo i torturat Frankie. No obstant això, aquí el personatge del pare Janovich (Christopher Carley) és molt suggeridor. Es tracta d'un home de fe, virginal i cànida, com li recorda Walt,

probablement immadura pel que fa a les coses de la vida i la mort. Amb tot, la seva fe és la seva persistència, el desig de complir la seva missió, de ser-hi en el moment propici. D'acompanyar ajudant encara que sigui inútilment. Un bonic dibuix del lloc de l'Església.

I, a més, la qüestió de Déu. El drama sincer, la humanitat exposada al mal sempre fa que Clint Eastwood filmi el cel amb els colors del capvespre propi del western, una nostàlgia de Déu no només còsmica sinó profundament humana, instal·lada en l'ànima amb un brot plantat, però invisible. Creiem que aquest brot emergeix al fons de la tragèdia. Fins i tot amb un caràcter rigorosament crístic, estranyament cristològic, perquè *Gran Torino* és una història de redempció i sacrifici. Aquesta és la gran novetat indicada a *El intercambio*. Tant l'aparentment ingènua Christine com el vell Walt són dos models als quals mirar. Com si ells poguessin dir alguna cosa de Déu.

No precipitem el nostre judici en aquests temps en els quals el drama sincer sembla que omple de foscor la vida i la pantalla. L'ésser humà sempre construeix relats d'esperança. Potser ingenuïtat? Potser traïció a l'hora del crepuscle quan comencem a mirar la mort de cara? Potser esperança? Potser Déu? No és cap resposta sinó una pregunta. El cinema que planteja aquestes preguntes es converteix en art. I aquí en tenim un exemple ben eloqüent.

Actualitats científiques

Pot contenir «matèria obscura» el sistema solar?

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Els nostres lectors ja saben que els astrofísics han arribat a la conclusió, a partir dels càlculs de la força gravitatòria de les galàxies, que el nostre univers conté un 74% d'energia «obscura», un 4% de matèria ordinària i un 22% de «matèria obscura». No sabem de què està formada aquesta matèria fosca; només sabem que exerceix força gravitatòria i d'això deduïm que existeix. Els astrofísics en general la consideren innegable i que és més del quintuple de la que coneixem. Pocs són els científics que en dubten. I on es troba? En els

espais intragalàctics. Entre estrella i estrella hi ha molta distància, ja ho sabem. Però, a part de la força de gravetat, no tenim cap mitjà per poder-la «veure». No és visible i no interacciona amb la matèria ordinària.

Doncs bé, un científic de l'Institut per a Estudis Avançats de Princeton (Nova Jersey) ens ha sorprès amb una teoria sobre la distribució d'aquesta matèria obscura. Es diu Stephen Adler i ha fet uns nous amidaments de les masses de la Terra i de la Lluna per separat i després de forma conjunta. I li ha semblat trobar que hi ha una petita diferència real. Què vol dir això? Que entremig de la Terra i la Lluna hi ha d'haver un halo de matèria obscura. Com ha pogut obtenir unes mesures diferents? Molt poc diferents, és clar. Calculant, per les òrbites, l'atracció que fa la Terra sobre el satèl·lit *LAGEOS*, que orbita a uns 12.300 km i la que fa sobre la Lluna. Si aquesta és més gran, proporcionalment, vol dir que sobre aquest astre actua també una matèria a part del nostre

planeta i que probablement el rodeja més enllà de l'òrbita de *LAGEOS*. Això és el que diu el Dr. Adler, que afirma que aquesta cosa fosca tindria una massa d'uns 24 bilions de tones.

Més encara, ens diu que si es pogués ara refer el càlcul potser trobaríem que les petites anomalies que s'observen en la marxa d'algunes sondes espacials (com el *Pioneer*, el *Cassini*, el *NEAR* i altres) van ser degudes a aquesta matèria obscura. I afegeix també: els planetes Júpiter, Saturn i Neptú sabem que són més calents que el que els correspondria pel seu allunyament del Sol, podria ser molt bé que la causa fos que estiguessin absorbint matèria fosca del seu entorn, ja que la caiguda de cossos fa augmentar la temperatura.

Què dir-hi? No tothom està d'acord amb els càlculs d'Adler. La diferència de valors obtinguda no és prou significativa. Tampoc no es veu clar que hi pugui haver absorció de matèria fosca pels planetes gegants (ho diu Annika Peter del Caltech de Califòrnia). No hi podem dir res nosaltres. Si s'hi fa alguna constatació més que ens ho facin saber. Potser aclariria una mica més la constitució del cosmos.

Cosmologies actuals i fe cristiana

51 La possibilitat d'un univers «membrana» segons Hawking

L'últim capítol del llibre de Hawking, *L'univers en una closca de nou*, es titula «Els nous universos membrana». Fa referència a les hipòtesis que es poden fer sobre la constitució del nostre univers si admetem com a vàlida la teoria de les membranes còsmiques, conseqüència de la teoria de cordes. Després de recordar-nos que hi ha cinc teories, aparentment diverses, sobre cordes, a més de la de la gravetat d'onze dimensions, i que la teoria M que ho englobaria tot no està acabada (com en un trencaclosques que ja hem trobat i acoblat totes les peces de les vores però no sabem què hi va al centre), ens exposa com és matemàticament possible afegir dimensions a les cordes unidimensionals i fer que s'estenguin fins a l'infinit dins de l'espai de deu o onze dimensions convertint-se en «membranes». Aquesta «idea de dimensions addicionals extenses resulta molt excitant —diu— per a la recerca del model o teoria última. Implica que vivim en un univers membrana». És a dir que les membranes podrien donar explicació de certs fenòmens.

Una nova explicació de la gravetat

La matèria i les tres forces no gravitacionals estarien confinades a la membrana que conforma el nostre món, però la gravetat, en forma de curvatura de l'espai, ompliria el volum de l'espai-temps de dimensionalitat superior. Viuríem en una membrana, de la qual no s'escaparia ni la llum, però propera a nosaltres, sense que

la poguéssim veure, hi hauria una membrana «ombra» que influiria gravitacionalment sobre la matèria del nostre univers. Podria semblar-nos que hi ha «matèria obscura» que no sabem detectar ni podem dir quina mena de matèria és, però vindria de l'altra membrana la influència de gravetat que apareix.

Això resoluria el problema de la matèria fosca que s'arrossega de fa anys. Des del 1970 moltes observacions sobre el moviment de les estrelles dins la nostra Galàxia han demostrat que hi ha més matèria de la que hi contemplem, ja que a mesura que ens acostem a les seves vores ens trobem amb el fet que les estrelles giren més de pressa del que la llei de la gravitació les obligaria a girar si calculem aquesta força per les estrelles que hi ha. Què vol dir això? Que hi ha alguna cosa més, que fa augmentar la força gravitacional. Quina cosa serà? A la dècada de 1980 es proposà que devia ser matèria ordinària (o sigui, feta de protons, neutrons i electrons) difícilment detectable, en forma potser d'aglomeracions de gas que s'anomenaren MACHOs (de *Massive Compact Halo Objects*, objectes compactes massius de l'halo galàctic). Més tard s'ha proposat encara una altra hipòtesi: que sigui matèria no ordinària. Quina mena de matèria? Potser formada per partícules elementals de les conegudes o per altres partícules exòtiques que han rebut el nom de WIMPs (de *Weakly Interactive Massive Particles*, partícules massives que interactuen dèbilment), ideades per teories actuals sobre partícules ele-

mentals però que, fins ara, no han estat mai observades, o, encara, unes altres partícules, els *axions*, també molt hipotètics.

La hipòtesi de Hawking és que podria haver-hi al costat nostre un univers ombra (un altre univers membrana) que continués matèria que influís amb la seva força de gravetat sobre els objectes del nostre món.

Aquí hem de dir que els astrònoms, prescindint d'aquesta hipotètica explicació, segueixen fent càlculs sobre la quantitat de matèria obscura que hi ha d'haver en el nostre univers a partir dels fenòmens gravitacionals observats. Segons això sembla que s'ha de dir que hi ha unes cinc vegades més matèria fosca que matèria ordinària. A més s'ha de comptar amb l'energia com a component del conjunt. Segons les dades publicades el 2006, transmeses pel satèl·lit *WMAP* (*Wilkinson Microwave Anisotropy Probe*) llançat el 2001, l'energia «obscura» ocupa el 74%, la matèria fosca el 22% i la matèria ordinària només el 4%. I se segueix dient: no sabem de què es compon exactament la matèria obscura.

El model de Randall-Sundrum

Hawking encara afegeix més coses. Ens diu que hi ha un altre model per a la gravitació proposat per Lisa Randall i Raman Sundrum que exposa la possibilitat que no es tracti d'una segona membrana sinó d'infinites membranes, molt incurvades, en forma de sella de cavall, les

quals farien que la influència gravitatòria dels objectes de la membrana restés confinada a les seves proximitats sense estendre's a l'infinit en les dimensions addicionals, i així a distàncies curtes la gravetat variaria més ràpidament. Ara bé, les ones gravitacionals haurien de transportar energia i es propagarien cap a les altres dimensions, cosa que provocaria una violació aparent de la llei de conservació de l'energia. I com que les úniques fonts de quantitats significatives d'ones gravitatòries són, probablement, els forats negres, en l'emissió d'aquestes ones el forat negre perdria energia i per consegüent s'aniria evaporant lentament; molt lentament, és clar.

Després encara ens parla Hawking de la hipòtesi, que ja vam mencionar al cap. 47, de la formació d'universos a partir del no-res com bombolles dins de l'espai buit i diu que un univers membrana tindria una història semblant a la d'una closca de nou: una esfera quadridimensional com la superfície de la Terra però amb dues dimensions més. La història de la membrana en temps imaginari determinaria la seva història en temps real. I només les closques de nou amb rugositats podrien ser observades per éssers intel·ligents...

Diu també que els models d'universos membrana són un tema candent d'investigació. Nosaltres hi afegirem que tot això ens sembla molt teòric i d'una imaginació exorbitada, per moltes fórmules matemàtiques que en permetin l'exposició. És cert que Hawking ho exposa com pures teories no demostrades i no podem acusar-lo de creure-hi sense més. Però creiem que l'autèntica ciència cosmològica ha de continuar desenvolupant-se a partir de més observacions que ens mostrin els detalls certs, indubtables, de com realment es comporta l'univers que ens envolta considerat com un tot.

RÀDIO

GRAELLA DE PROGRAMES

De dilluns a divendres

06.50-08.00 Santoral, El tren de les set, Sant Rosari, Evangeli, Laudes des de Montserrat

08.00-09.30 El primer cafè

09.30-13.00 Radiofórmula

13.00-13.08 Cant de la Salve i el Virolai

13.08-17.50 Radiofórmula

14.55-15.00 Espurna d'alba

15.30-15.35 Evangeli

15.00 i 21.00 Comentari general

22.00-23.00 Finestra oberta

Dilluns

19.00-20.00 Vida sana

21.00-22.00 Coneixes Jesús?

23.00-00.00 Planeta blau

00.00-00.15 Completes des de Santa Maria de Solius

01.00-02.00 Ressons

02.00-02.10 Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50 Música instrumental-Radiofórmula

Dimarts

19.00-20.00 Parlem d'empresa

21.00-22.00 Buscant la llum

23.00-00.00 Paraules d'amor

00.00-00.15 Completes des de Santa Maria de Solius

01.00-02.00 Ressons

02.00-02.10 Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50 Música instrumental-Radiofórmula

Dimecres

18.00-19.00 Amb els ulls de Maria

19.00-20.00 De cap i de nou

21.00-22.00 Temps d'escolta

00.00-00.15

Completes des de Santa Maria de Solius

01.00-02.00 Ressons

02.00-02.10 Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50 Música instrumental-Radiofórmula

Dijous

19.00-19.20 Estel solidari

19.30-19.45 Els germans orientals

19.45-21.00 Radiofórmula

21.00-22.00 Mirades

23.00-00.00 Projectes

00.00-00.15 Completes des de Santa Maria de Solius

02.00-02.00

Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.00-02.10 Música instrumental-Radiofórmula

Divendres

18.00-19.00 Amb els ulls de Maria

19.00-20.00 Catalunya sense barreres

20.00-21.00 Radiofórmula

21.00-22.00 A peu de carrer

23.00-00.00 Amb llum pròpia

00.00-00.15 Completes des de Santa Maria de Solius

01.00-02.00

Ressons

02.00-02.10 Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50 Música instrumental-Radiofórmula

Dissabte

06.50-07.30 Santoral, El tren de les set, Sant Rosari, Evangeli, Laudes des de Montserrat

10.00-10.30 A tota costa

10.30-12.30 Trotamundos

15.00-15.05 Cuina a Ràdio Estel

16.00-16.05

Llibres a l'abast

17.00-17.05

Clip de teatre

18.00-20.30

Vida sana

00.00-00.15

Parlem d'empresa (R)

01.00-02.00

Completes des de Santa Maria de Solius

02.00-02.10

Ressons

02.00-02.10

Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50

Música instrumental-Radiofórmula

Diumenge

06.50-08.00 Santoral, El tren de les set, Sant Rosari, Evangeli, Laudes des de Montserrat

08.00-09.00 La Cantata i Dietari

09.00-10.00 Tot sardana

10.00-10.05 Avui és festa

10.30-11.00 La taula de l'Evangeli

11.00-12.30 Missa de Montserrat

12.30-14.30 Rutes per Catalunya

15.00-15.05 Cuina

16.00-16.05 Llibres

17.00-17.05 Crítica de teatre

18.00-18.30 La taula de l'Evangeli

18.30-20.00 Avui és el dia del Senyor amb la carta dominical (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)

20.00-20.30

Església Viva

20.30-21.00

El campanar

00.00-00.15

Completes des de Santa Maria de Solius

00.30-01.00

Jazz

01.00-02.00

Ressons

02.00-02.10

Evangeli, Dietaris, Espurna d'alba

02.10-06.50

Música instrumental-Radiofórmula

Desconnexions de Ràdio Estel

Dilluns

09.30 Informatiu matí

20.00 Un dia més

Dimarts

09.30 Informatiu matí

20.00 Un dia més

Dimecres

09.30 Informatiu matí

10.30 2/4 de salut

20.00 Un dia més

23.00 Arsènic per compassió

Dijous

09.30 Informatiu matí

20.00 Un dia més

21.00 La Taula de l'Evangeli

Divendres

09.30 Informatiu matí

10.30 La nostra Església

20.00 Un dia més

Dissabte

12.30 2/4 de salut

Diumenge

10.30 La Taula de l'Evangeli

18.00 La Taula de l'Evangeli

RÀDIO BARCELONA

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.00 a 23.00h,

Objectiu, l'home

Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevistes; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» del Dr. Lluís Martínez Sistach, cardenal-arquebisbe metropolità de Barcelona. (Edita i presenta: J.M. Alimbau.)

TELEVISIÓ

La 2

Diumenge 29

08.45 Shalom

Programa de la comunitat jueva.

Director: Benito Garzón.

09.00 Islam hoy

Programa de la comunitat islàmica.

Director: Mohamed Chakor.

09.15 Buenas noticias TV

Programa de la comunitat evangèlica.

Director: José Pablo Sánchez.

10.00 Últimas preguntas

«Reliquias de la Pasión.»

Avui anem a València per conèixer les darreres investigacions relacionades amb el Calze Sant, el Llençol Sant i el Sant Sudari.

Directora: M. Ángeles Fernández.

10.25 Testimonio

Reportatges el denominador comú dels quals és ser el relat de vides «viscudes en cristià» explicades en primera persona.

Director: Isidro Catela.

10.30 Santa Missa

Amb la participació d'una coral convidada.

Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra.

Coordinador: Ignasi Miranda.

11.20 Els camins de la calma

Programa documental que proposa itineraris per llocs de Catalunya amb les esglésies com a eix central.

Director: Ferran González.

11.30 Pueblo de Dios

Programa de reportatges en què es pretén donar a conèixer l'acció missionera de l'Església, el sentit de la vocació religiosa, la importància del voluntariat i el destí dels diners procedents de la solidaritat, canalitzats a través d'ONG i entitats.

Director: Julián del Olmo.

TV-3

Diumenge 29

10.00 Signes dels Temps

Magazín sobre temes d'Església que inclou diferents seccions com ara reportatges, entrevistes, comentaris de llibres, comentari de l'Evangeli, secció de cinema, etc.

Director: Francesc Rosaura.

TVM (televisió de Mataró)

Cada divendres

21.00 Creure avui

Programa de notícies, reportatges culturals i entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana ofereix també l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i l'espai Temps de reflexió. El programa es repeteix el dissabte a les 13.00 h i el diumenge a les 13.00 i a les 22.00 h.

Canal Català Televisió Tarragona

Als quatre vents

Espai escrit i dirigit per Mons. Jaume Pujol que s'emet cada diumenge a les 10.00, 12.00 i 14.00 hores.

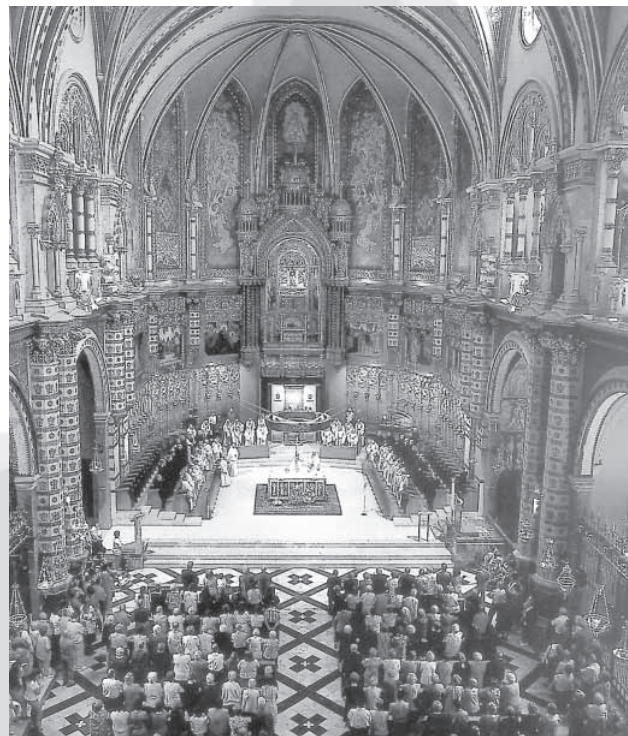
El programa també s'emet pel Canal Reus TV a les 8.30 i es repeteix cada quatre hores.

Camí de Vida, magazín setmanal que produeix la Delegació diocesana de Mitjans de Comunicació Social de la diòcesi de Girona, presentat per Jordi Callejón i Maria del Mar Ribé. S'emet per: Televisió de Girona, diumenges i dilluns, a les 9.30 h; Televisió de l'Escala, diumenges, a les 13.00 h; Televisió de Tossa de Mar, dissabtes, a les 17.00 i diumenges, a les 21.00 h; Canal Nord Televisió, diumenges, a les 11.00 h; Televisió Costa Brava, dilluns, a les 00.30 h; Canal Català la Selva, diumenges, a les 9.00 h; Canal Català Girona (Banyoles), dissabtes i diumenges, a les 8.00 h.

«De Montserrat, estel»

us ofereix en directe
des de la basílica de
la Mare de Déu
de Montserrat

de dilluns a diumenge,
a les 7.30 h,
la pregària de Laudes

Cada diumenge,
a les 11.00 h,
la Missa conventual

I ara cada dia, de dilluns a divendres,
a les 13 h, Cant de la Salve i
el Virolai a càrrec de l'Escolania
de Montserrat

■ Barcelona 106.6

■ Tarragona 100.6

■ Catalunya Central 93.7

■ Girona 103.4

■ Tortosa 90.1

■ Garraf 96.8

■ Vic 91.3

■ Lleida 91.5

■ Cerdanya 104.4

■ La Seu d'Urgell 105.0

■ Andorra 107.5

www.radioestel.com

MARÇ ÉS EL MES
CONSAGRAT AL
PATRIARCA SANT JOSEP

ALTRES BISBATS

- **PASTORAL PENITENCIÀRIA.**— El 3 i 4 d'abril, XII Trobada de Juristes i Pastoral Penitenciària sobre *Precari-
edad social, derechos humanos y siste-
ma penitenciario*. Dirigeix i coordina:
José Luis Segovia Bernabé, coordina-
dor de l'Àrea Jurídica. Més informa-
ció: tel. 913 349 712, fax 913 439 727,
a/e: penitenciaria.cee@planalfa.es.
- **NOVAHUMANITAS.**— Del 12 al 16
d'abril, sessions de dimensió humana,
a València, a càrrec de M. Ángeles de
los Ríos, sobre *El autoanálisis en el
conocimiento personal*. Més informa-
ció: tel. 962 781 807 i 667 275 110, a/e:
masanpe9@hotmail.com.
- **CENTRE D'HUMANITZACIÓ DE
LA SALUT.**— Del 24 al 26 d'abril,
*La dependencia. Criterios de valora-
ción e intervención*, a Tres Cantos
(Madrid). Més informació: tel. 918 060
698, a/e: formacion@humanizar.es,
web: www.humanizar.es.
- **MEDJUGORJE.**— Peregrinació del
13 al 17 de maig. Organitza: parròquia
de Boadilla del Monte, Javier Siegrich,
tel. 609 324 068, a/e: parroco@
scristom.org.

- **CURS DE COMUNICACIÓ SOCI-
AL.**— Organitzat per la Comissió Epis-
copal de Mitjans de Comunicació Soci-
al de la CEE, la Confer i la Facultat de
Comunicació de la Universitat Pontifi-
cia de Salamanca. Serà del 29 de juny
al 3 de juliol sobre *El animador pasto-
ral para la cultura y la comunicación*.
Més informació: tel. 923 282 357, fax
923 282 747, a/e: mmanzanobo
@upsa.es.

SETMANA SANTA

- **PARRÒQUIA DE LA CONCEP-
CIÓ.**— El 2 d'abril, a les 19.30, cele-
bració comunitària de la Penitència;
Diumenge de Rams, a les 11.00 i 13.00,
benedicció de rams i missa; a les 19.00,
vespres solemnes; **Dijous Sant**, a les
19.00, concert de música sacra; a les
19.30, missa de la Cena del Senyor; a
les 22.30, vetlla comunitària de pregà-
ria; **Divendres Sant**, a les 8.00, ofici
cantat de tenebres i laudes; a les 12.00,
celebració de la Passió del Senyor. Pre-
dica Mn. Sergi Gordo, secretari general
i canceller de l'arquebisbat; a les 18.00,
Via Crucis pel carrer; a les 19.30, *Set
últimes paraules del Redemptor*, de
Haydn; **Dissabte Sant**, a les 21.00,
Vetlla Pasqual; **Diumenge de Pasqua**,
a les 11.30, eucaristia solemne; a les
19.00, vespres solemnes presidides per
Mons. Joan Martí Alanís, arquebisbe
emèrit d'Urgell; **Dilluns de Pasqua**, a
les 11.00, eucaristia solemne; a les
11.30, caramelles. C/ Aragó, 299 -
Barcelona, www.concepciobcn.com.

- **PASTORAL DEL SORD DE BAR-
CELONA.**— Celebració interpretada
en llengua de signes per a sords: 4
d'abril, a les 18.30, Rams: benedicció
de rams i missa, a la parròquia de Santa
Teresa de l'Infant Jesús (Via Augusta,
68, entrada pel jardí del carrer Sant
Marc).

- **CATEDRAL DE GIRONA.**— **Di-
umenge de Rams**, a les 10.00, litúrgia de
les hores; a les 11.00, benedicció de
rams a la plaça dels Apòstols, processó
i missa. Presideix el bisbe de Girona,
Francesc Pardo.

- **SOLIUS.**— **Diumenge de Rams**, a les
10.00, benedicció i missa.

- **CATEDRAL DE SANT LLO-
RENÇ.**— A la diòcesi de Sant Feliu, el
Diumenge de Rams, a les 12.00, bene-
dicció de rams a la plaça de la Vila i
eucaristia a la catedral.

- **CATEDRAL D'URGELL.**— **Di-
umenge de Rams**, a les 12.00, benedi-
ció i processó d'inici de la Setmana
Santa. Presideix el bisbe Joan Enric
Vives.

- **MONESTIR DE SANT MATIES.**—
Diumenge de Rams, a les 11.00, bene-
dicció de rams, processó i eucaristia; a
les 19.00, vespres; **Dijous Sant**, a les
19.00, missa de la Santa Cena del Se-
nyor; a les 23.00, hora santa; **Diven-
dres Sant**, a les 8.15, laudes; a les
11.00, ofici de lectures; a les 18.00,
acció litúrgica de la Passió; **Dissabte
Sant**, a les 8.15, laudes; a les 11.00,
ofici de lectura; a les 19.00, vespres; a
les 22.00, Vetlla Pasqual; **Diumenge
de Pasqua**, a les 8.15, laudes; a les
11.00, eucaristia; a les 19.00, vespres.
C/ Mercè Rodoreda, 7 - Barcelona, tel.
934 173 666.

- **MONESTIR DE L'ENCARNA-
CIÓ.**— **Diumenge de Rams**, a les
12.00, benedicció de rams i eucaristia;
Dijous Sant, a les 18.30, missa de la
Cena del Senyor; **Divendres Sant**, a les
10.30, ofici de lectures; a les 17.00,
acció litúrgica de la Passió; **Dissabte
Sant**, a les 10.30, ofici de lectures; a les
18.45, vespres; a les 21.30, Vetlla Pas-

qual; **Diumenge de Pasqua**, a les 12.00,
missa de Resurrecció. C/ Panamà, 12 -
Barcelona, tel. 932 037 569.

- **TIBIDABO.**— **Diumenge de Rams**, a
les 12.00, benedicció de rams a la basí-
lica; a les 13.00, benedicció de rams a la
cripta; **Dijous Sant**, a les 8.00, laudes;
a les 18.30, missa de la Cena del Se-
nyor; a les 21.30, hora santa; a les
23.00, vetlla extraordinària; **Divendres
Sant**, a les 8.00, laudes; a les 11.30,
ofici de lectura; a les 12.00, Via Crucis;
a les 17.00, celebració de la Passió;
Dissabte Sant, a les 8.00, laudes; a les
23.00, Vetlla Pasqual.

- **PARRÒQUIA MARE DE DÉU
DELS ÀNGELS DE BARCE-
LONA.**— **Diumenge de Rams**, a les
12.00, benedicció de rams al c/ Valèn-
cia amb rambla Catalunya. Processó i
missa de nens; **Dijous Sant**, a les 17.30,
missa resada pels grans, malalts i per-
sones d'edat; a les 19.30, missa de la
Cena del Senyor. Lavatori de peus dels
nens; a les 21.30, vetlla «Pa partit per
tots. Una hora amb mi»; **Divendres
Sant**, a les 9.30, ofici i laudes; a les
10.30, Via Crucis pel cor de la ciutat; a
les 17.30, acció litúrgica; a les 19.00,
pregària al peu de la creu; **Dissabte
Sant**, a les 10.00, ofici i laudes; a les
19.30, Vetlla Pasqual; **Diumenge de
Pasqua**, a les 11.30, missa; a les 12.30,
missa solemne; a les 17.30 i 19.30,
missa; **Dilluns de Pasqua**, a les 12.30,
missa solemne; a les 19.30, missa.

- **MISSIONERS XAVERIANS.**— Del
8 al 12 d'abril organitzen una Pasqua
Missionera per a joves de 18 a 30 anys,
a Sucina (Múrcia) amb el tema *Pasión,
muerte y resurrección en tiempos de
crisis*. Més informació: tel. 968 292
979, a/e: murcia@javerianos.org.

BARCELONA

- **MONESTIR DE SANT PERE DE
LES PUEL·LES.**— El pròxim 28
de març, de 9.45 a 13.30 h, el P.
Estanislau de Balanzó, s.j., impar-
tirà un matí de recés obert a tot-
hom. C/ Anglès, 55 - Barcelona, tel.
932 038 915.

- **CONFRARIA DEL NEN JESÚS DE
PRAGA.**— El 29 de març, a les 17.30,
missa, consagració dels nens al Nen
Jesús de Praga i petició de fills pels
matrimonis que ho desitgin. Monestir
de la Visitació, passeig Vall d'Hebron,
256 - Barcelona.

- **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMI-
NARI.**— Segon cicle de conferències
sobre «La intimitat de la matèria», que
pronunciarà Mn. Francesc Nicolau
(sotsdirector del Museu Geològic del

PROGRAMA SETMANA
SANTA 2009

Parròquia de la Concepció,
Aragó, 299 - Barcelona
www.concepciobcn.com

- **DIJOUS 2 D'ABRIL**
19.30 h **Celebració comunità-
ria de la Penitència**, animació
musical per joves de la parròquia.

- **DIUMENGE DE RAMS**
11 h **Benedicció de Rams** al
claustre de la parròquia i **Missa**
(servei de guarderia).
13 h **Benedicció de Rams** a la
plaça de l'església i **Missa** (servei
de guarderia).
19 h **Vespres solemnes**.

- **DIJOUS SANT**
19.00 h **Concert de música sa-
cra** per la mezzosoprano Marta
Valero acompanyada de l'orga-
nista Francesc Farràs.
19.30 h **Missa de la Cena del
Senyor** (polifonia i solistes). Pre-
dicarà el rector de la parròquia.
22.30 h **Vetlla comunitària de
pregària**. Hi haurà vetlla tota la
nit.

TRIDU PASQUAL

- **DIVENDRES SANT**
8 h Ofici cantat de **Tenebres i
Laudes**.
12 h **Celebració de la Passió
del Senyor**. Cant de la Passió i

predicació de **Mn. Sergi Gordo**,
**secretari general i canceller
de l'arquebisbat**. Hi participa-
rà el Cos de Portants del Sant
Crist de la Concepció.

18 h **Via Crucis** exterior **pels
carrers** de l'Eixample (Aragó,
Llúria, València i Bruc).
Amb el Cos de Portants del Sant
Crist de la parròquia de la Con-
cepció. Cants en català i castellà
i acompanyament musical.
19.30 h *Set últimes paraules del
Redemptor*, de J. Haydn per l'Or-
questra de Cambra de Lvov.

- **DIUMENGE DE PASQUA**
21 h del dissabte, **Vetlla Pas-
qual** i celebració de la **Resur-
recció del Senyor**.
11.30 h **Eucaristia solemne del
Dia de Pasqua**. Predicarà el vi-
cari de la parròquia.
19 h **Vespres solemnes** amb
processó a les fonts baptismals.
Presidirà **Mons. Joan Martí Ala-
nís**, arquebisbe emèrit d'Urgell.

- **DILLUNS DE PASQUA**
11 h **EUCARISTIA** solemne.
11.30 h **Caramelles** al claustre
parroquial.

Alba residència d'àvies

Torre de 24 places només per a dones
a Sarrià-Sant Gervasi
a 10 minuts del centre de la ciutat
Estades curtes i llargues
Centre de dia, també els festius
Visiteu-nos sense compromís!
Tel. 932 039 740, Isabel
web: <http://www.albaresidencia.es>
a/e: info@albaresidencia.es

Cosas de la vida

CECÍLIA ARANÉS MALLOL

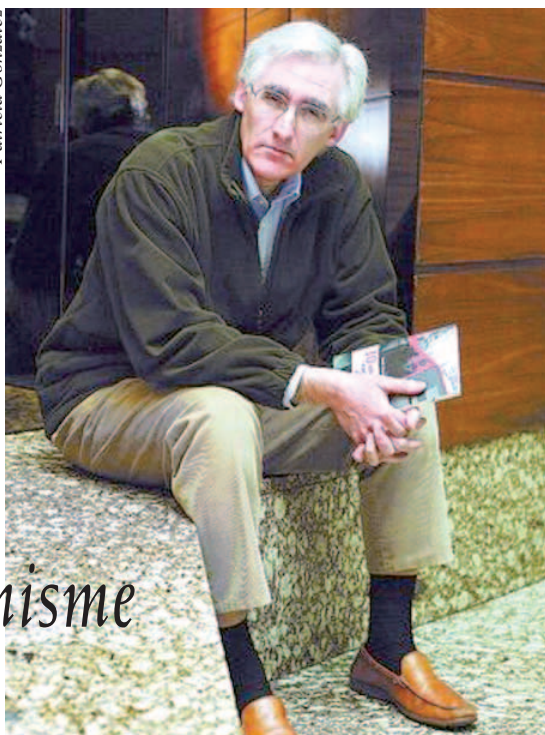
Recordant nou anys de sentiments i emocions a
Catalunya Cristiana

Ediciones STJ
Reserveu-lo ja al tel. 934 909 987

JOSÉ RAMÓN AYLLÓN, FILÒSOF I ESCRIPTOR, ACABA DE PUBLICAR «10 ATEOS CAMBIAN DE AUTOBÚS»

Aprofitant la polèmica sobre els autobusos ateus, tot i que sense l'afany d'entrar-hi, el filòsof i escriptor d'Oviedo José Ramón Ayllón acaba de publicar «10 ateos cambian de autobús» (Editorial Palabra), un llibre que recull el testimoni d'alguns conversos il·lustres com Dostoievski, Chesterton, Lewis o Edith Stein. És un tema, el de la conversió, que a Ayllón l'apassiona, com també l'apassiona la figura de sant Pau, de qui va parlar recentment a les Jornades de Qüestions Pastorals de Castelladaura.

Patricia González

«El problema del cristianisme som els cristians»

Samuel Gutiérrez

—El seu nou llibre és una pica-da d'ullet, més o menys còmica, a la recent polèmica dels autobusos?

—Els autobusos ateus m'han facilitat i molt reconvertir el meu llibre *Dios y los naufragos*, que ja no es reedita. El tema de la creença i la increença afecta l'arrel del sentit de la vida, i sempre estarà viu. Per això era important rescatar els testimonis extraordinaris de conversos com Dostoievski, Chesterton, Lewis, Edith Stein... He afegit la novetat de Francis Collins, un metge i genetista nord-americà, director del Projecte Genoma Humà. La seva conclusió és que el Déu de la Bíblia és també el Déu del Genoma i el Déu de l'Evolució.

—És evident que l'atrau especialment el tema de la conversió, un tema, per cert, molt propi per a aquest any paulí...

—El testimoni d'un convers em resulta molt més atractiu que el d'algú que ha crescut creient en Déu. Un convers ha de fer el salt de l'ateisme a la fe. Aquest salt, quan el fa un intel·lectual i un gran escriptor, sol estar ple de dramatisme i d'elegància interior. N'hi ha prou si llegim

els testimonis de Messori, Frossard, Lewis, Dostoievski... Aquestes persones han vist, en certa mesura, el que va veure sant Pau: s'han trobat amb la bellesa de Jesucrist i de la seva Església, una bellesa que permet considerar el món com a simple brogit de fons, o com a pèrdua i escòria, en paraules de sant Pau.

—Quins criteris ha seguit per a la selecció d'aquest grup selecte de conversos?

—M'interessa que siguin intel·lectuals els qui posin de manifest la necessitat que la raó té de la fe. M'interessava que fossin bons escriptors i que haguessin posat per escrit la seva conversió: d'aquesta forma és fàcil saber-ne les històries, resumir-les i divulgar-les, que és el que faig al meu llibre. A més, he cercat homes del carrer, bons professionals —periodistes, metges, professors...—, amb qui sigui fàcil identificar-se.

—Cap testimoni que l'atrengui de manera especial?

—Tots m'han resultat fascinants, i Chesterton de manera particular. A la biografia que escriu Pearce i que publica Encuentro, descobreixes un home amb una personalitat captivadora. Només tenia amics, i tots l'ado-

raven. Tenia una rialla contagiosa i un sentit de l'humor intel·ligent i constant. Li agradava la disbauxa tant com la política. Es va passar la vida discutint i debatent sobre el que ell considerava just i veritable. Sobre la seva conversió, va dir que no tenia cap dubte de quin havia estat l'acte més intel·ligent de la seva vida.

—El Déu que neguen els ateus sovint té poc a veure amb el Déu en qui creiem els cristians...

—Sí, realment. «Em vaig avergonyir —escriu sant Agustí quan es converteix— d'haver estat bordant tants anys contra el que, en la meua ignorància, creia que era l'Església catòlica.»

—Creu, això no obstant, que la indiferència i la secularització actual és també conseqüència de la poca radicalitat i convenciment amb què els cristians vivim la fe?

—Em resulta evident que el problema del cristianisme som els cristians. Van ser cristians els qui van estendre la seva fe a tota la civilització occidental, i som cristians els responsables que aquesta arrel vivificadora es marceixi. Oblidem que hem de ser sal i llum, o potser no estem disposats a deixar-hi la pell, en aquesta empresa.

José Delicado
Arquebisbe emèrit de Valladolid

El gran descobriment!

Sembla que ara està ocult per a molts, per facilitar el camí de la felicitat i de l'enriquiment, sota pretextos diferents: el dret de la dona, fins i tot, de les adolescents, dels que practiquen l'avortament o volen amagar comportaments sexuals inconfessables, però amb la justificació de lleis permissives i de la cobertura dels poderosos sense consciència. El Dr. Bernard Nathanson es va enriquir dirigint a Nova York la clínica abortiva més gran d'Occident, matant, segons va confessar ell mateix, els fills no nascuts d'amics, de col·legues, de coneguts, de professors i, fins i tot, d'un fill seu. Se'l coneixia com el rei de l'avortament. Tenia vaixells, avionetes, finques, dones..., tantes coses! Tot a base de la gran mentida que la persona al ventre de la mare no val res.

Però, va arribar un moment en el qual va poder estudiar l'ésser que hi ha al ventre matern i va descobrir que no era diferent de l'ésser humà, perquè menjava, dormia, bevia líquids, somiava, feia la pipa, etc., com un nounat. El Dr. Nathanson es va preguntar què estava fent, perquè va arribar a la conclusió que l'avortament era un crim. En una declaració al Col·legi Mèdic de Madrid el 1982 va manifestar: «Com a científic, no és que ho cregui; com a científic sé que la vida comença des del moment de la concepció i ha de ser inviolable.» Per això es va sentir cridat en l'aventura de cercar Déu, al qual abans negava tossudament, deprimint i fins i tot pensant en el suïcidi en una negra i persistent desesperació: havia matat 75.000 innocents! A través d'aquest camí nou que se li va obrir va arribar a descobrir que ell mateix ja no estava sol quan va trobar Déu i va emprendre, arreu del món, la defensa dels no nascuts.

Al seu llibre autobiogràfic, *La mano de Dios* (1997), parla de la seva conversió, relacionada també amb la d'un antic professor seu, el catedràtic Karl Stern, un psicoanalista excel·lent que es va desposseir dels seus èxits professionals i intel·lectuals i es va obrir a la fe senzilla de santa Teresa d'Àvila. Després de la seva conversió, Stern va manifestar que els dubtes i qüestions d'un professional com ell es van esvaïr. Nathanson es va commoure davant les manifestacions del seu professor i, recordant el que va dir Newman, que els arguments no han convertit mai ningú, totes aquestes coses el van preparar realment per a la seva sincera conversió al catolicisme. Tenia por de la seva mateixa vida. Però, va arribar a descobrir una cosa que abans no sabia: el valor del diàleg amb Déu. Un metge internista, el Dr. Larry Dossey, també el va ajudar en això, i li va assegurar que la pregària d'intercessió funciona. Aquest explica una història senzilla però commovedora per mostrar-ho: com a metge, atenia un pacient que es moria de càncer i que pregava contínuament. Quan Dossey li va preguntar què demanava en la pregària, el malalt li va contestar que res en particular. I quan el metge va tornar a interrogar que si resar no és demanar, per a què serveix la pregària? «No és per a res», va contestar el pacient, però va afegir: «Sobretot em recorda que no estem sols.»

«Ja no estic sol!», es repetia Nathanson. La seva vida anterior havia estat voltant pel món, fins i tot fent malifetes per ser feliç, però sol i allunyat de Déu, que era a qui cercava. Amb Ell es va reafirmar en el valor de la vida humana des de l'inici de l'existència fins a la fi, i de la possibilitat de viure amb Déu en tots els tràngols de l'existència, el gran descobriment d'aquests valors que caminen plegats: el del sentit de la vida humana, el Déu misericordiós i salvador que acompanya sempre, i el valor de la pregària en diàleg confiat. No estem sols. El gran descobriment!

Humanitzar l'economia, refer l'espiritualitat

Eduard Brufau

Segons tots els experts, la crisi que ara vivim no és com moltes de les anteriors, de caire conjuntural, sinó molt més profunda i estructural del que es pensava. És a dir, és el mateix sistema econòmic general el que ha fallat. Ara que l'economia del món occidental s'ha afeblit perillosament, ens comencem a adonar que aquesta fallida no és més que l'últim pas lògic i inevitable d'un seguit de fallides anteriors. Aquestes, però, no havien estat ni tan sobtades ni tan evidents, perquè no van tenir pas lloc en el camp econòmic, sinó en l'espiritual i moral.

Efectivament, el nostre sistema econòmic, de tan sobredimensionat, ja fa anys que va erosionant contínuament l'espiritualitat de la societat. Fins fa ben poc encara algú podia dir que tot i que el sistema occidental formava persones consumidores i pobres espiritualment, almenys també creava riquesa. Avui però, ni tan sols això que semblava tan segur és veritat, de manera que ens hem quedat sense una cosa ni l'altra, amb les mans buides. Ara, encara que és molt urgent refer l'economia, no podem perdre de vista que aquesta és una oportunitat per refer també l'espiritualitat, i això només serà possible en un sistema econòmic humanitzat.